

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

ALUMNI

MAGAZINE

MASTER OF PUBLIC MANAGEMENT

De bagage voor de Overheidsmanager van morgen

De opleiding Master of Public Management biedt een multidisciplinaire, analytische en creatieve benadering van managementvraagstukken in de publieke sector. In de opleiding worden bestuurs- en bedrijfskundige inzichten geïntegreerd en toegepast op het management van overheids- en not-for-profit organisaties. Deze deeltijdstudie omvat, gespreid over twee jaar, zes modules van tien dagbijeenkomsten.

Locatie: Utrecht.

MASTER IN RISICOMANAGEMENT

Integrale opleiding voor de publieke en private sector

De opleiding Master Risicomanagement is bestemd voor kandidaten uit overheidsorganisaties, non-profit organisaties en het bedrijfsleven die werkzaam (willen) zijn in risicomanagement. De deelnemers zullen kennis en vaardigheden opbouwen die nodig zijn om op academisch niveau als (risico) manager of adviseur risicomanagement te fungeren. Deze deeltijdstudie omvat, gespreid over twee jaar, twintig tweedaagse bijeenkomsten.

Locatie: Enschede.

De Universiteit Twente biedt verschillende vormen van postacademisch onderwijs op het gebied van management en bestuur o.a.

- Master of Environmental and Energy Management
- Leergang Bedrijf en Bestuur Waterschappen
- Leergang Publiek Management Arbeidsparticipatie
- Leergang Lokale Sociale Zekerheid in Verandering
- Leergang Publiek Management Woningcorporaties

Voor meer informatie en een volledig overzicht:
www.bpo.utwente.nl of bel 053 489 4104

Universiteit Twente
 de ondernemende universiteit

Reportage

- Boedapest: inhaalslag in milieu...28
- Syrië: missie op de Golan...44
- Turnhout: met gevoel voor mens en dier...52
- Even terug naar Yupjum...50
- Zweden: testen op glad ijs...61
- Passie voor duiken...66

Interview

- Linking-pin tussen Justitie en Brussel...11
- Fiona van den Brink, sustainability manager bij AkzoNobel...15
- Politiewerk gaat altijd door...25
- Campus, 'place to be'...26
- Adri Blokhuis, grote baas van Thales Nederland...68

Werk in beeld

- Theatermaker...20
- Tussen de treinen...36

Colofon

Alumni Magazine is een uitgave van Strategie & Communicatie van de Universiteit Twente. Het blad kwam tot stand in coproductie met de redactie van UT-Nieuws, het onafhankelijk weekblad van de UT.

Redactionele invulling en eindredactie: UT-Nieuws Onderzoek/wetenschap: Wiebe van der Veen (S&C)

Vormgeving en productie: Karin Middelkamp, Olaf Stokkers (S&C)

Druk: Habo DaCosta bv, Vianen

Advertenties: UT Alumnibureau
Telefoon 053 489 8057

Uitgever:
Strategie & Communicatie UT
Postbus 217
7500 AE Enschede
Telefoon 053 489 2212
Internet: www.alumnus.utwente.nl
Email: alumnimagazine@utwente.nl

Oplage: 25.000
Juni 2009. Volgende editie december 2009

En verder...

- Nieuwsoverzicht...4
- Alumni in het bankwezen...12
- Luchtfoto's...16
- Zonnewagen...18
- Oud-bestuur Isaac Newton...22
- Directeur HRM bij Arriva...24
- Psycholoog bij Defensie...32
- Kwasten, rollers, afplakband...34
- Wetenschap...38
- Tukker in Brabant...48
- Twence...56
- Tweede bolletje gratis...64
- Historie...70
- Pagina's Stichting Universiteitsfonds Twente, Programmabureau RoUTE '14 en Alumnibureau UT...74

Foto cover: Gijs van Ouwerkerk

Bruisende campus

Veel aandacht voor de campus in dit nummer. Terecht, want de campus blijft een unique selling point van de Universiteit Twente. Hoewel in andere Nederlandse universiteitssteden interessante initiatieven zijn ontplooid tot ontwikkeling van een campus, blijft de UT de enige echte campusuniversiteit in ons land: onderwijs, onderzoek, wonen, sport en cultuur voor studenten en staf op één prachtig groen terrein. Een aantrekkelijk perspectief, zo blijkt telkens weer, zeker ook voor onze buitenlandse studenten en medewerkers.

In ons streven naar verdere internationalisering vervult de campus dan ook een onmisbare rol. Niet voor niets is de versterking en verdere uitbouw van de campus een essentieel element in de strategische visie van de UT die wij hebben verwoord in RoUTE '14. Om de UT aantrekkelijker te maken voor toptalent uit binnen- en buitenland, moeten we natuurlijk méér doen dan onze campus versterken: in RoUTE '14 verwoorden we daarom ook plannen om talentvolle studenten al vroeg aan ons te binden met een aantrekkelijke opleiding voor toponderzoekers. Ook over onze ambitieuze plannen met de nieuwe Graduate School leest u meer in dit nummer.

Maar terug naar de campus: wie op dit moment het terrein bezoekt, ziet veel bouwactiviteiten voor de nieuwe onderzoeks- en onderwijsgebouwen. De luchtfoto's in dit nummer geven u een indruk van alle veranderingen. De campus gaat echt een bruisende, interessante ontmoetingsplaats worden voor studenten, onderzoekers en ondernemers. De plannen die wij samen met de gemeente Enschede en de provincie Overijssel ontwikkelen, om te komen tot Kennispark Twente, spelen hierin een belangrijke rol. Door het karakteristieke CT-gebouw – tegenwoordig bekend als 'Langezijds' – opnieuw in te richten voor de vestiging van bedrijven, verlagen we de drempel in het contact tussen de wetenschap en het bedrijfsleven. En laten we de campus niet vergeten als ideaal terrein voor grote evenementen. Toen ik onlangs over de finishlijn kwam in de Batavierenrace, realiseerde ik me opnieuw welke geweldige sfeer dit evenement en het aansluitende feest heeft. Al snel volgden evenementen zoals de grote studentendenktank Create Tomorrow en de UT-Triathlon met een recordaantal deelnemers: prachtige evenementen waarvoor ons terrein zich bij uitstek leent. Dat kan vaker, wat mij betreft!

Ook alumni verwelkomen wij daarbij natuurlijk graag!

Anne Flierman,
voorzitter college van bestuur

Foto: Gijs van Ouwerkerk

Rubbertechnologie

In de Horst zijn twee nieuwe laboratoria geopend op het gebied van rubber- en elastomertechologie. Het gaat om een chemisch lab en een verwerkingslaboratorium. De ruimtes zijn een initiatief van de leerstoel rubbertechologie in samenwerking met de Vereniging van Kunststof- en Rubbertechnologen en vijftig bedrijven, waaronder Vredestein Banden, Fenner-Dunlop en Trelleborg. Daarnaast werkt de leerstoel samen met de Thaise Prince of Songkla University in Hat Yai en Phuket. In dat kader is er een uitwisseling van docenten en promovendi. Thailand is de grootste producent van natuurlijke rubber.

Bindend studieadvies

De studies technische natuurkunde, scheikundige technologie en communicatiewetenschap gaan met ingang van het komend studiejaar een bindend studieadvies invoeren. Studenten die aan het eind van het eerste jaar onvoldoende studiepunten hebben, moeten de opleiding verlaten. Het gaat om een pilot die in ieder geval drie jaar gaat duren. Het doel van het BSA is om zogenaamde 'kansloze studenten' te behoeden voor een groot verlies aan studiejaar.

Start roboticacenter

De UT werkt samen met het bedrijfsleven aan een nieuw centrum voor robotica. Het initiatief daarvoor is genomen door de stichting Romech (Advanced Robotics & Mechatronics), bestaande uit roboticahoogleraar Stefano Stramigioli, ontwerphoogleraar Fred van Houten en Dennis Schipper, alumnus en directeur van het mechatricabedrijf en UT-spin-off Demcon in Oldenzaal. In het nieuwe centrum komt de nadruk te liggen op medische toepassingen van robotica en de ontwikkeling van servicerobots. De verwachting is dat het nieuwe roboticacenter veel nieuwe spin-offs oplevert.

Vici's voor UT-onderzoekers

Hoogleraar fysica van de gecondenseerde materie Hans Hilgenkamp (rechts) en hoogleraar moleculaire nanofabricage Jurriaan Huskens hebben ieder een Vici-beurs gekregen ter waarde van 1,25 miljoen euro. Deze subsidie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) is bedoeld voor excellente onderzoekers die een succesvolle vernieuwende onderzoekslijn hebben opgezet. Hiermee kunnen beide hoogleraren van het Mesa+-instituut in vijf jaar tijd een eigen onderzoeksgroep opbouwen.

Foto: Gijs van Ouwerkerk

Foto: Arjan Reef

Multicultureel talent

UT-alumna Ayfer Koç heeft een advies- en coachingbureau opgezet om jonge, multiculturele talenten een traineeship te bezorgen en ze daarin te begeleiden. Volgens Ayfer, zelf van Turkse komaf, is het nodig om juist deze doelgroep verder te helpen op de arbeidsmarkt en in hun ontwikkeling. Na haar studie bestuurskunde was ze zelf trainee bij Centraal Beheer Achmea in Apeldoorn en werkte vervolgens negen jaar bij de gemeente Enschede. Nu heeft ze haar eigen bedrijf, waarvoor ze talentontwikkelingsprogramma's

ontwikkelt en contacten legt tussen bedrijven en overheden en jonge academici en hbo'ers met een multiculturele achtergrond.

Nieuwe baas BMTI

Hoogleraar cel- en weefseltechnologie Clemens van Blitterswijk is de nieuwe wetenschappelijk directeur van het BMTI, het instituut voor biomedische technologie. Hij volgt hoogleraar Jan Feijen op, die met pensioen is. Van Blitterswijk is sinds 2003 hoogleraar aan de faculteit TNW van de UT. Eind 2008 werd hij door een aantal landelijke wetenschappelijke organisaties gekozen tot de op een na meest ondernemende hoogleraar van Nederland. Het BMTI heeft dit voorjaar zijn onderzoeksthematiek verbreed met technische geneeskunde. Het instituut heet nu MIRA.

Twentse autofabriek

De faculteit CTW gaat een grote rol spelen in de nieuwe Twentse autofabriek Avions Voisin, die wordt opgezet door twee Delftse ingenieurs. Avions Voisin is een jonge onderneming die een auto op de markt wil zetten, ontworpen naar de individuele wensen van de koper. De eerste tekeningen zijn gemaakt en in 2010 moet er een prototype staan. Met afstudeeropdrachten worden studenten werktuigbouwkunde en industrieel ontwerpen nauw bij het ontwerpproces betrokken.

Samenwerking met Münster

De UT gaat nauwer samenwerken met de universiteit van Münster. De bestaande samenwerking op het gebied van nanotechnologie wordt uitgebreid en moet leiden tot gezamenlijke onderzoeksvorstellen. Een memorandum of understanding opent voor de UT nieuwe mogelijkheden om te profiteren van de medische faciliteiten in Münster. De Duitse universiteit heeft een academisch ziekenhuis waar de UT-domeinen biomedische technologie en technische geneeskunde gebruik van willen maken.

Foto: Jan Hesselink

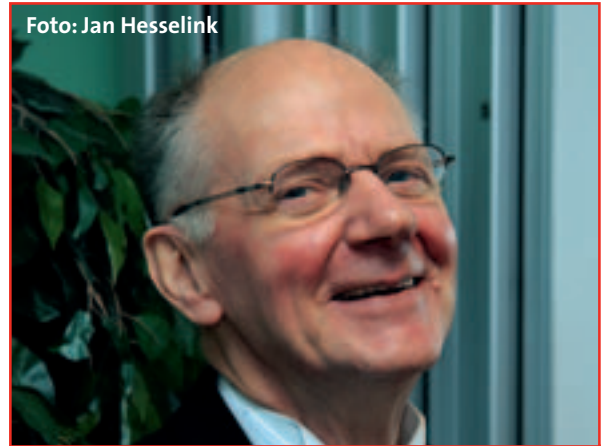

Foto: Gijs van Ouwkerk

Eerste paal faculteit MB

Met een officiële handeling is de nieuwbouw van de faculteit MB van start gegaan, tussen Cubicus en Citadel. Het nieuwe onderkomen van de faculteit Management en Bestuur is ontworpen door Mas Architectuur in Hengelo en zal ruimte bieden aan 350 medewerkers en ruim 2200 studenten. De werkzaamheden zullen naar verwachting driekwart jaar in beslag nemen. Het is de bedoeling dat de eerste medewerkers in 2010 het nieuwe onderkomen zullen betrekken. Met de bouw is een bedrag van meer dan 25 miljoen euro gemoeid.

Promotie 75-jarige

Joop Gerretsen promoveerde op 75-jarige leeftijd bij de vakgroep waterbeheer van de faculteit CTW. Na zijn pensioen bij Rijkswaterstaat studeerde hij civiele techniek aan de UT en besloot hij het promotietraject in te gaan. Gerretsen onderzocht hoogwatervoorspellingen voor gereguleerde regenrivieren zoals de Maas. Zijn conclusie is dat er iets gedaan moet worden aan de veiligheidsmaatregelen om overstromingen tegen te gaan.

Creative Technology

De faculteit EWI start in september 2009 met de nieuwe opleiding Creative Technology. Het gaat om een bachelorstudie, waarin studenten worden opgeleid om creatieve, maatschappelijke applicaties te bedenken, zoals toepassingen voor een mobiele telefoon of een TomTom. Het zal de eerste opleiding zijn waarbij iedereen met een vwo-diploma toegelaten kan worden, dus ook scholieren zonder techniekprofiel (die dan wel worden bijgespijkerd). Naar verwachting zullen ongeveer twintig studenten aan de nieuwe studie beginnen.

Nieuw hotel

Hotel Drienerburght krijgt een andere bestemming, en wel aan de overkant van haar parkeerplaats, in het groen direct naast het fietspad. Althans dat zijn de plannen. Nieuwbouw is noodzakelijk omdat de kamers in het gedateerde hotel erg klein zijn. Het nieuwe hotel wil zich meer richten op cursussen en congressen. De nieuwbouw stuit op weerstand van tenminste tien UT'ers, die protesteren tegen de kap van bomen tussen gebouw de Hogekamp en de Boerderijweg.

Foto: Arjan Reef

Ijsbaan

De nieuwe overdekte kunstijsbaan in Enschede, vlakbij de UT, is populair. Vijftienhonderd UT-medewerkers en -studenten draaien al vanaf september 2008 tegen een speciaal kennismakingstarief hun rondjes op de vierhonderdbaai. De komst van de baan heeft ook schaatsvereniging de Skeuvel geen windeieren gelegd. De vereniging zag haar ledenaantal stijgen van tachtig naar tweehonderd.

Activismecertificaat

Studenten die in een bestuur of een grote commissie van een UT-vereniging hebben gewerkt, kunnen bij de uitreiking van hun diploma een apart activismecertificaat krijgen. Alleen studenten die minimaal een jaar actief zijn geweest in een functie van minimaal dertig uur per week komen voor zo'n aantekening in aanmerking. Daartoe moeten ze wel een verslag inleveren waarin ze beschrijven wat ze geleerd hebben in hun bestuursjaar. Een commissie beoordeelt deze verslagen. De activisme-erkenning zal voorzien in de behoefte van studenten om aan te kunnen tonen dat zij zich een jaar lang hebben ingezet voor een vereniging.

Scout kijkt niet naar vrouwen

Scouts die verantwoordelijk zijn voor de selectie van kandidaten voor een hoogleraarschap hebben een blinde vlek als het gaat om vrouwelijk talent. Dat concludeert Marieke van den Brink, promovenda aan de Radboud Universiteit Nijmegen, in haar onderzoek naar de wijze waarop de meest invloedrijke wetenschappers worden benoemd. Bij het aantrekken van excellente hoogleraren gaat de voorkeur vaak uit naar mannen. Aan vrouwen wordt simpelweg niet gedacht, aldus de promovenda tijdens haar lezing op de UT.

In het aantrekken van vrouwelijke hoogleraren loopt de UT nog niet bepaald voorop, al zijn er allerlei maatregelen in voorbereiding om vrouwen meer perspectieven te bieden op een toppositie.

Foto: Frans van der Veeken

Campusbewoners boos

Onder studenten op de campus groeit de irritatie over de nieuwe woon- en leefregels die zijn opgelegd door woningbouwcorporatie De Veste, de eigenaar van de woningen. Orde en netheid is het nieuwe credo en dat zullen de studenten weten ook. Zo is het verboden om huisdieren door gemeenschappelijke ruimten te laten lopen of meubilair buiten te zetten op zomerdagen. De studenten voelen zich betutteld en vinden dat de verhuurder zich met belangrijker zaken bezig moet houden dan het interieur van de flats, zoals deugdelijke aansluitingen voor wasmachines en gasfornuizen

Foto: Gijs van Ouwkerk

Spookgebouw

De oostvleugel van gebouw Langezijds (voorheen CT-gebouw) staat al een tijdje leeg. Over een jaar vertrekken de laatste bewoners uit de westvleugel. Daarna wordt het pand gestript en maakt het plaats voor de Etalage, een ruimte voor innovatieve bedrijven. Tot die tijd moeten de laatste bewoners 'overleven' in de stille gangen en lege laboratoria. Met afgetimmerde deuren, verlaten labs, plafonds die naar beneden komen en een slechte warmtehuishouding is het net een spookgebouw.

Bachelor voor de klas

Bachelorstudenten kunnen vanaf volgend jaar een halfjarige lerarenopleiding volgen, de zogenoemde educatieve minor. Daarmee mogen ze voor de klas staan in de onderbouw van havo en vwo en op de theoretische leerweg van het vmbo. Alle universiteiten gaan deze educatieve minor per september aanbieden. Op de UT loopt al een pilot voor wiskunde. Met de invoering van de minor hoopt het ministerie van Onderwijs het lerarentekort op scholen aan te pakken.

Foto: Gijs van Ouwkerk

Laatste EL-meisje

Lisette Schuddeboom begon in 2006 als enige meisje aan een studie elektrotechniek. Sindsdien is er geen vrouwelijke aanwas meer geweest binnen de muren van de Zilverling en de Hogekamp. In totaal zijn er nog tien EL-meisjes, verspreid over de bachelor- en masterfase. Opvallend is dat bijna alle elektromeisjes een vriendje hebben opgedoken binnen de studie.

Laatste telefonistes

De functie van telefoniste is dit voorjaar opgeheven. Binnenkomende gesprekken worden sindsdien verdeeld over de recepties van Cubicus, Hogekamp en Citadel. Dit tot teleurstelling van de telefonistes Irma Hammer en Hannie ten Donkelaar, die na 27 jaar een andere functie hebben gekregen. Ze vinden dat een groot stuk dienstverlening en service verloren gaat.

Foto: Arjan Reef

Nieuwe huisstijl

De UT krijgt een nieuwe huisstijl. Met ingang van het volgende collegejaar wordt Universiteit Twente in kapitalen geschreven met een punt erachter. Het beeldmerk bestaat uit een universum van vormen, die de verscheidenheid van wat er aan de universiteit gebeurt representeert en tegelijkertijd een eenheid moeten uitstralen. Het oude logo met de toevoeging 'de ondernemende universiteit' lijkt gedoemd te verdwijnen.

Waaier nadert voltooiing

De renovatie van gebouw de Waaier tot multifunctioneel centrum moet voor de zomer klaar zijn. Doel van de operatie is het realiseren van een grote zaal voor academische plechtigheden, een grotere collegezalencapaciteit en een bedrijfsrestaurant dat de mensa in de Bastille gaat vervangen. Samen met Carré en Nanolab gaat de Waaier het nieuwe hart van de campus vormen. Zie ook de luchtfoto's op pagina 16 en 17.

Foto: Gijs van Ouwkerk

Foto: Sandra Pool

Groningen wint Bata

Groningen heeft de 37ste Batavierenrace gewonnen. Voor de derde keer op rij en voor de zesde keer in de laatste acht jaar won het team van RuG/Hanzehogeschool de studentenestafeteloop van Nijmegen naar Enschede. Utrecht werd tweede in het universiteitsklassement en Nijmegen derde. Twente moest genoegen nemen met de vierde plaats, net als vorig jaar.

Foto: Arjan Reef

Petra de Weerd hoogleraar

Petra de Weerd-Nederhof is benoemd tot hoogleraar organisatiekunde bij de faculteit Management en Bestuur. Zij studeerde technische bedrijfskunde op de UT, promoveerde in 1998 en had vervolgens verschillende functies bij de UT, zoals universitair docent organisatiekunde en innovatie en opleidingsdirecteur van de bachelor bedrijfswetenschappen en de master business administration. Innovatie en organisatie lopen als een rode draad door haar wetenschappelijke loopbaan.

Afscheid Godfried van Lieshout

Na een dienstverband van bijna veertig jaar is Godfried van Lieshout in april met pensioen gegaan. Van Lieshout kwam in 1969 als faculteitsonderwijskundige naar Twente en bekleedde verschillende functies. De laatste jaren was hij betrokken bij de opleiding civiele technologie & management, eerst als onderwijskundige en sinds 1995 als opleidingsdirecteur civiele techniek. Hij werkte niet alleen op de campus, maar woonde er de laatste negen jaar ook: aan de Drienerbeeklaan.

Inhaalslag in

Samen een leventje opbouwen in het buitenland. Dat hadden Christelle Kapoen en Gijsbert van der Poel voor ogen na hun studie aan de UT. In 2006 vertrokken ze naar Boedapest. Nu, ruim twee jaar later, verschuift hun buitenlandavontuur naar Wenen, 240 kilometer noordwestwaarts. Gijsbert woont en werkt er al. De zwangere Christelle, die in Twente technische bedrijfskunde studeerde, volgt over twee maanden. Op de valreep vertelt ze in de Hongaarse hoofdstad over haar werk en missie: het creëren van milieubewustzijn onder jongeren in de West-Balkan.

milieu

'Ten minutes late because of protest and barricades at Parlement', knippert er in het tekstberichtje afkomstig van de oud-UT-studente. Een demonstratie van de *right wing*, verklaart Christelle wanneer ze haar Nederlandse gast iets later dan gepland begroet. 'Ik woon vlak achter het parlamentsgebouw en de politie had het gebied afgezet. Ik kon er niet langs. Waar de protestactie om gaat? De economische malaise van dit land', stelt ze terwijl ze aan tafel schuift in een druk Grieks restaurantje gelegen aan de Donau. 'Hongarije is hard getroffen door de wereldwijde financiële crisis. Het land is zowat failliet. De economie wordt momenteel draaiende gehouden met twintig miljard geleende euro's van het Internationaal Monetair Fonds. Premier Ferenc Gyurcsány is afgetreden en zijn opvolger, de socialist Gordon Bajnai, staat voor de grote uitdaging om het land er bovenop te helpen. Maar of dat lukt? De steeds terugkerende protesten op het parlamentsplein getuigen in elk geval van weinig vertrouwen onder de bevolking.'

Christelle (29) streek twee jaar geleden neer in Boedapest. Ze reisde haar man Gijsbert van der Poel (zie kader) achter na. 'We wilden allebei graag ervaren hoe het is om in het buitenland te wonen en te werken. Ik kwam via via terecht bij NXP (voormalig Philips, red.) waar ik een klantenservicecentrum oprichtte. Na een jaartje kreeg ik de kans om bij het Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC) te werken. Nou, daar hoefde ik geen seconde over na te denken. Mijn hart ligt namelijk bij natuur en milieu.'

Die passie ontwikkelde ze bij het consultancybureau DHV. Daar werkte ze drie jaar op de waterafdeling. 'Ik adviseerde overheden van ontwikkelingslanden over de organisatie van watervoorziening. Een gave baan waarvoor ik veel reisde.' Ook in haar huidige functie als projectmanager is ze gemiddeld één week per maand op pad. Ze vliegt naar Bosnië-Herzegovina, Montenegro, Servië of Kosovo waar ze verantwoordelijk is voor het ontwikkelen en implementeren van het educatieproject Green Pack. De Nederlandse overheid (ministerie van Ontwikkelingssamenwerking) financiert het lesprogramma dat gaat over duurzaamheid en milieubewustzijn en bedoeld is voor jongeren tussen de elf en vijftien jaar.

Hoofdkantoor van de internationale milieuorganisatie zit in Szentendre, een kunstenaarsdorpje op zo'n twintig kilometer van Boedapest. 'Ik ga er momenteel met de trein naar toe, want mijn auto staat voor een reparatie bij de garage. Ja, een ongeluk gehad', zucht ze. 'Niets ernstig hoor, alleen blikshade. Gelukkig is de afstand prima te behappen met het openbaar vervoer.' Ze nodigt haar bezoek uit om de volgende dag hetzelfde te doen. 'Je kunt het beste opstappen bij het station Batthyány. Dan kun je nog mooi even langs de Donau wandelen en de beroemde Kettingbrug en het Vissersbastion bekijken', knipoogt ze.

Zo gezegd, zo gedaan. De volgende morgen kondigt een warme lentezon het naderende vakantieseizoen aan. De eerste

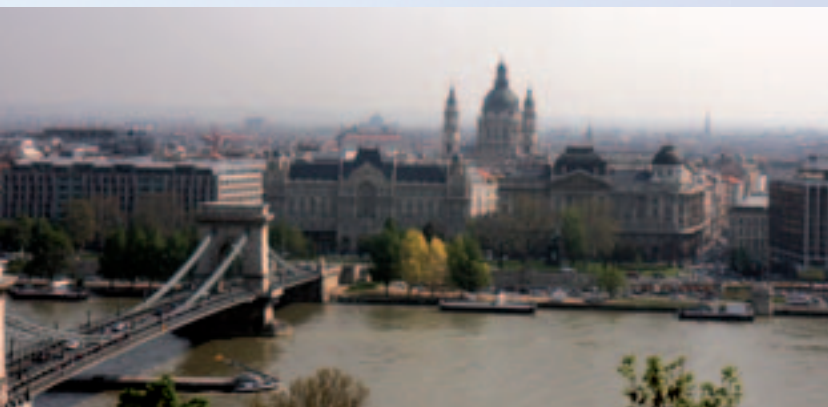
toeristen waaien uit over de straten van de stad. Boedapest telt twee miljoen inwoners. De Donau splitst de plaats in tweeën: het heuvelachtige Boeda en het wat vlakke Pest. De compacte en overzichtelijke kern leent zich bij uitstek om te voet verkend te worden en ligt tussen de Vrijheidsbrug aan de voet van de Gellértberg en de Margarethabrug vlak voor het gelijknamige eiland. Daartussen bevinden zich langs het water de belangrijkste monumentale gebouwen zoals het Vissersbastion met daarachter het genoemde treinstation. De reis over het spoor naar Szentendre duurt veertig minuten. 'In de zomer wordt dit dorp overspoeld met toeristen', vertelt Christelle in het kantoorpand van de REC, net buiten het centrum. 'We hebben het gebouw van de overheid gekregen', vertelt ze. 'Het is typisch Hongaars: weinig uitstraling, maar wel mooi gelegen in het groen en aan de Donau.'

In haar werkkamer, die ze met twee andere collega's deelt, vertelt ze over Green Pack dat tien jaar geleden is ontwikkeld met Polen als eerste deelnemer. Andere Oost-Europese landen volgden zoals Bulgarije, Tsjechië, Slowakije, Albanië, Rusland, Azerbeidzjan, Turkije en Macedonië. 'En ik hou me bezig met de lesprogramma's voor de West-Balkan. Elk land krijgt een nationaal specifieke Green Pack waarbij we ingaan op de nationale milieuproblemen en uitdagingen. Het Engelstalige basispakket dient als prototype.' Christelle voert het management en onderhoudt contacten met de overheid. 'Het is wel stoer als je voor het eerst bij de minister op bezoek >>

Baan in Wenen

Christelle's partner *Gijsbert van der Poel* (33) studeerde in 2000 af bij technische natuurkunde. In 2005/2006 deed hij een MBA in Boedapest en vond daarna een baan als business development manager bij Euronet, een Amerikaanse financiële dienstverlener. Sinds 1 januari werkt hij als payment services manager bij de bankgroep Raiffeisen International in Wenen waar hij verantwoordelijk is voor het ontwikkelen van innovatieve betaaldiensten voor Rusland, Oekraïne en andere Oost-Europese landen.

gaat', lacht ze. Green Pack zit in een bruine kartonnen doos. De inhoud? Een lerarenhandleiding, een spel, dvd en cd-rom. 'Elke school behandelt dezelfde milieugerelateerde thema's. Die gaan over de basiselementen zoals water, lucht en biodiversiteit, maar ook over milieubedreigingen, wereldwijde uitdagingen en de rol van de mens in de natuur.'

Ze pakt het lesboek erbij. 'Voor Oost-Europa is dit een nieuwe manier van lesgeven. De onderwijzers zijn nogal conservatief. Green Pack vergt een andere aanpak. Vragen, casestudies en discussies moeten kinderen aanzetten tot zelfstandig nadenken.' En dat alles met de intentie om meer milieubewustzijn te creëren onder jongeren. 'Of het echt helpt? Ja. De leraren zijn enthousiast en dat slaat over op de leerlingen. We kunnen het resultaat niet meten, dat is onmogelijk, maar de kinderen vertellen er thuis wel over. Op die manier proberen wij milieubewustzijn te bevorderen.' In Centraal- en Oost-Europa gebruiken vijftienduizend scholen het lesprogramma. Met gepaste trots: 'Zeker een succes. Daarom kunnen we er ook mee doorgaan.'

Het zijn belangrijke ontwikkelingen, meent ze. 'De meeste landen in dit deel van Europa kennen geen milieueducatie. Dat is nooit prioriteit geweest. Ze hebben wel wat anders te doen. En terecht. Dat geldt zeker voor mijn vier landen, want hoe zet je milieu op de politieke agenda in deze door de oorlog getraumatiseerde landen? Dat is een hele uitdaging. Ik wil de ministers laten inzien dat het milieu direct verbonden is met de gezondheid van mensen en met de economie.'

Neem, zegt ze, Montenegro. 'Dat land profileert zich momenteel als een ecologische staat en richt zich daarmee op toeristen. Het barst er inderdaad van de ongerepte natuurgebieden, maar die moeten wel behouden blijven. Het afvalmanagement, de watervoorziening en schone lucht moeten daarom allemaal op orde zijn. De naties zitten allemaal in een wederopbouwfase. Stabiliteit en veiligheid zijn de eerste prioriteiten van de inwoners gevolgd door goed draaiende fabrieken. Maar in het onderwijssysteem kunnen we met de Green Pack tegelijkertijd ook een slag maken door de introductie van innovatieve leermethoden.'

Zonder twijfel vindt ze Bosnië het meest aansprekende land uit haar pakket van vier. 'Het is heel raar om daar te werken. Je praat áltijd over de oorlog. Bosnië is er ook heel hard door getroffen. Het land wordt bevolkt door drie etnische groepen: Bosniërs, Serven en Kroaten. De oorlog, die van 1993 tot 1995 duurde, werd op diplomatieke wijze met een verdrag beëindigd. Bosnië werd opgedeeld in een Servische staat en

een Bosnisch-Kroatische staat bestaande uit tien provincies onder leiding van of Bosnië of Kroatië.'

Die verdeling heeft vergaande gevolgen. De projectmanager wordt er in haar dagelijkse werk steeds weer mee geconfronteerd. 'Elke etnische bevolkingsgroep heeft recht op eigen onderwijs. Er zijn dus drie schoolsystemen met lessen in ieders eigen taal en een eigen versie van de geschiedenis, om maar eens wat te noemen. De etnische identiteit wordt heel erg benadrukt. Bovendien heeft elke inwoner zijn eigen verhaal. Vaak zo ernstig, dat je telkens weer denkt: goh, wat heb jij het zwaar gehad.'

Maar dat geldt dus voor de gehele bevolking, legt ze uit. 'Ik werk bijvoorbeeld samen met gevluchte mensen die niet meer terugdurven naar hun eigen huis omdat dat in het -voor hen- verkeerde gebied staat. De oorlog drukt hier nog steeds heel sterk op de samenleving.'

Een groot probleem vormen de ontelbare landmijnen, met name in het grensgebied tussen Servië, Bosnië en Kroatië. 'Die dingen gaan dwars door alle land- en bosbouw heen. Jaarlijks eisen de mijnen nog tientallen doden en gewonden. Echt wreed.' Mijnen zijn daarom als een apart hoofdstuk opgenomen in Green Pack. 'Wij willen kinderen leren wat ze moeten doen als ze een mijn ontdekken en waar ze op moeten letten als ze in weilanden of bossen spelen.'

Kosovo is weer een heel ander verhaal, vertelt de alumna. 'Het land verklaarde zich vorig jaar onafhankelijk. Bosnië en Servië hebben dat nog steeds niet erkend. In Kosovo is negentig procent Albanees en slechts tien procent Servisch. De bevolkingsgroepen leven fysiek gescheiden, elk in hun eigen gebied. Ze hebben hun eigen taal en scholen.' Volgens Christelle wordt Servië vaak gezien als de grote boosdoener van de oorlog. 'Het sterk bureaucratische bestuursstelsel van het voormalige Joegoslavië is nog steeds van kracht in dit veel kleinere Servië. Het duurt daardoor eeuwen voordat je wat geregeld hebt. Alles gaat via officiële brieven, formulieren en papieren.' Kapoen weet inmiddels dat elk land een ander aanpak vergt. Ze vindt het een mooie uitdaging om met zoveel verschillende mensen samen te werken. Straks, als ze naar Wenen is verhuisd, blijft ze aan het werk bij haar huidige werkgever, zeker nog een jaar. Deels vanuit Wenen, deels vanuit Boedapest. 'Daarna kijk ik wel verder'.

Op de terugweg door de kronkelige straatjes van het nu nog rustige Szentendre vertelt ze dat de milieuorganisatie Green Pack ook in Oekraïne en Kazakstan wil lanceren. 'En in Azië en Afrika. In Nederland kent men het project niet. Dat komt omdat wij al duurzaamheid en milieubewustzijn in ons lespakket hebben, maar in deze continenten is het echt populair.' Terug in de hoofdstad lopen we over de brug naar Pest. Midden op het gevaarte blijft ze staan. 'Dit vind ik zo'n mooi, charmant plekje', verzucht ze terwijl ze in de laatste warmte van de zakkende zon over het water kijkt richting Gellértberg. ■

Nanda Kellij, linking-pin tussen Justitie en Brussel

‘Superonhandig, die verhuizing’

Maandelijks ruilen 785 Europarlementariërs hun kantoor in Brussel voor een werkplek in Straatsburg. Dossiers, papierwerk, adviseurs, alles reist mee. Na een weekje vergaderen wordt de hele mikmak weer ingeladen en teruggestuurd naar het vergaderhart van de Europese Unie. Jaarlijkse verhuiskosten: tweehonderd miljoen euro. Nanda Kellij maakte die bureaucratische mallempot tot september vorig jaar van dichtbij mee.

In café Leopold op Het Plein in hartje Den Haag vertelt Kellij (31) over haar Brussel-avontuur. ‘Het is slechts enkele kilometers over de grens, maar de sfeer ademt echt buitenlands. De Belgische hoofdstad is een expatstad pur sang.’ Nanda werkte er voor Europarlementariër Jeanine Hennis-Plasschaert van de VVD die Justitie en Binnenlandse Zaken in haar portefeuille had. Asiel en migratie waren Nanda’s beleidsterreinen, vertelt ze tijdens de soep. Het Europees Parlement stelt samen met de Raad van Ministers de Europese wetgeving vast en controleert de Europese Commissie op de uitvoering van deze wetten. De officiële zetel van het parlement bevindt zich in het Franse Straatsburg; een deel van de administratie is zelfs in Luxemburg gevestigd. Toch wordt Brussel meestal als hoofdlocatie gezien. ‘De drie werkplekken zijn oude afspraken en de maandelijks verhuizing is historisch zo gegroeid. Voor verdragswijzigingen zoals één vergaderlocatie voor het EP is unanimité vereist. De Fransen houden stevig vast aan hun locatie in Straatsburg. Een principekwestie.’ Ze legt uit dat het ook een economische zaak is. ‘Bedenk wel, één keer in de maand zijn alle hotels en restaurants in deze stad volgeboekt. Taxi’s draaien overuren. Dat kun je ze niet meer afpakken. Praktisch is het natuurlijk superonhandig.’

Ze vertelt dat alle parlementariërs elk minimaal één dossierkist per keer laten transporteren. Kosten op jaarbasis: tweehonderd miljoen euro. ‘Dat klinkt heel veel, maar er zijn nog wel hogere uitgavenposten. Niettemin is het veel. Ik ben zelf niet zo vaak mee geweest naar Straatsburg. Het kantoor is superklein. Je zit echt op elkaars lip. In Straatsburg worden de lastminuteonderhandelingen gedaan. Dat deed Jeanine altijd zelf.’ De zin of onzin van de verhuizing is volgens Nanda een typisch Nederlandse discussie. ‘Met de liberale Europese delegatie hebben we ooit een

campagne op poten gezet voor één vergaderplek. Het viel me daarbij op dat er bijna alleen Nederlandse handtekeningen op de petitie stonden. In andere landen speelt deze kwestie minder. Wij hebben efficiëntie hoog in het vaandel staan, maar zo werkt niet iedereen.’

De oud-TBK-studente, gekleed in zwart-wit gestreepte blouse en spijkerbroek, kwam tijdens de Tweede Kamerverkiezingen in januari 2003 voor het eerst met politiek in aanraking. ‘Tot die tijd had ik niets met politiek. Ik was net terug uit Barcelona waar ik een tijdje had gewerkt. Een vriendin belde op met de vraag of ik in het campagne-team van de VVD wilde.’ Een interessante tijd, vertelt ze. ‘Technische bedrijfskunde laat je nadenken over de inrichting van organisaties. Politieke partijen moeten het doen met vrijwilligers en subsidies. Je kunt dus nooit honderd procent professionaliteit eisen. Erg leerzaam.’ Terwijl de thee op tafel komt, vertelt ze dat de VVD-er Jeanine Hennis een jaar later werd gekozen tot europarlementariër. ‘Die kende ik en ik belde haar op met de mededeling dat ik wel voor haar wilde werken als beleidsmedewerker.’ Kellij’s assertieve houding leverde vier jaar werkervaring in Brussel op. Ze erkent: ‘Toen ik begon wist ik eerlijk gezegd niet zo veel van de EU en haar instellingen, maar je hebt een bepaalde analytische denkwijze ontwikkeld die je verder helpt.’

Justitie en Binnenlandse Zaken vormden de portefeuille van de Europese politica. ‘Met een focus op asiel en migratie. Het doel is zoveel mogelijk rapporten binnenslepen, want als je schrijft, dan bepaal je. De concurrentie is heel groot. Je moet daarom goed zijn, hard werken en in korte tijd laten zien dat je een expert bent op jouw vakgebied.’

Die inhoudelijk vakkennis versterkt met een extra master migration policies kon Nanda na vier jaar Brussel meteen toepassen in haar nieuwe functie als senior beleidsmedewerker bij het Ministerie van Justitie waar ze sinds oktober 2008 werkt. ‘Ik ben een soort linking-pin tussen Justitie en Brussel.’ Door het werk is haar fascinatie voor migratie versterkt. ‘Slechts drie procent van de wereldbevolking doet aan migratie. Buiten de grens van Europa staan allemaal mensen te wachten om naar binnen te gaan. Wij proberen ze tegen te houden. Waarom? En waarom doen we dat bij de markt niet? Dat intrigeert me enorm.’ ■

Loopbaan

Naast haar studie technische bedrijfskunde (afgerond in juni 2001) werkte Nanda Kellij bij bierbrouwer Grolsch als rondleidster en op de universiteit als student-assistent. Ze was lid van Audentis, organiseerde een studiereis naar Polen en Tsjechie, studeerde een paar maanden in Finland en deed een project met straatkinderen in Peru. Ze werkt nu als senior-beleidsmedewerker bij het Ministerie van Justitie op de directie Europese en Internationale Aangelegenheden. Haar specialisme is Europese asiel- en migratiewetgeving.

Nog weinig last

Afgestudeerden van de UT werken overal, dus ook in het bankwezen. Het kan niet anders of de kredietcrisis heeft de alumni in de financiële wereld hard geraakt. Dachten we. Een inventarisatie leverde echter helemaal niet zo'n negatief beeld op. De tien alumni die we spraken, hebben vrijwel allemaal in hun werk met de crisis te maken, maar echt last hebben ze er (nog?) niet van.

Margot Potman

Hoewel ze al jaren in Den Haag wonen, doen Margot Potman (34) en haar vriend Michiel Oosterhaven (34) beiden niets meer met hun studie bestuurskunde. Potman maakte tijdens haar afstuderen in 1998 de economische crisis in Indonesië mee, waar ze twee maanden veldonderzoek deed voor het ministerie van Buitenlandse Zaken - ondanks een negatief reisadvies van datzelfde ministerie. Hoewel ze er veel van leerde, bleek haar hart niet bij de overheid te liggen. 'De economische aspecten van de opleiding trokken me veel meer dan de politieke,' vertelt de alumna, die via het economisch bureau van ABN AMRO in de bankwereld terecht kwam. Inmiddels werkt ze bij die bank als senior private banker. Ze is leidinggevende en heeft zelf ook een portefeuille van vermogende particuliere klanten, waar ze een nauwe relatie mee heeft. 'De kredietcrisis heeft hen flink geraakt. Veel van mijn klanten hebben hun vermogen eigenhandig opgebouwd met heel hard werken. Ik heb echt persoonlijke drama's gezien,' vertelt Potman. 'Verschillende klanten werden vorig jaar echt zenuwachtig. Ze haalden hun geld weg omdat ze bang waren dat wij ook zouden omvallen. Een rationeel verhaal hielp dan niet meer. Nu de Staat aandeelhouder is, keren velen

wel weer terug. Dat geeft kennelijk een veilig gevoel.'

Paul Warendorff

Een baan in het bankwezen was niet echt een bewuste keuze voor Paul Warendorff (43). Vijf jaar na zijn afstuderen bij toegepaste wiskunde, in 1989, volgde hij een opleiding tot system integration engineer, waarna hij een baan aangeboden kreeg bij de Postbank. Inmiddels werkt hij bij ING als senior informatie engineer. 'Een heel diverse baan. Ik houd me onder andere bezig met informatieanalyse en systeemontwerp. De ene keer werk ik aan projecten op marketinggebied, een andere keer gaat het over sparen of hypotheeken. Heel afwisselend,' aldus Warendorff. Persoonlijk merkt hij nog niet veel van de kredietcrisis. Het belangrijkste effect is dat de werkdruk omhoog is gegaan. 'Veel externe collega's moeten weg om kosten te besparen. Doordat het werkaanbod nog hoog is, hebben we het nu iets drukker dan voorheen. Wellicht neem het aanbod in de toekomst wel wat af.' Toch is Warendorff nog vrij zeker van zijn baan: 'Men doet er alles aan om ontslagen te vermijden en ik ben zelf heel breed inzetbaar.'

Eilko Bruggers

Al in het eerste jaar van zijn opleiding technische bedrijfskunde had Eilko Bruggers (37) zijn zinnen gezet op een financiële carrière. Hij was voorzitter van studentenbeleggingsclub Duitenberg binnen de faculteit en benutte zijn zes jaar studiefinanciering voor extra opdrachten en stages bij verschillende Nederlandse banken. Na zijn afstuderen in 1995 werkte hij tien jaar bij ABN AMRO, onder andere in Hong Kong, Singapore en Londen.

Paul Warendorff

Met zijn Oostenrijkse vrouw en twee kinderen woont Bruggers sinds 2006 in Madrid, waar hij zich voor Fortis Bank Nederland bezighoudt met securities finance en arbitrage. 'Kort gezegd kopen en verkopen wij het juridisch eigendom van aandelen, waarbij de oorspronkelijke eigenaar het economisch eigendom behoudt. Ook arbitrerende we tussen verschillende markten,' aldus Bruggers, die door de kredietcrisis net een wat onzekere periode achter de rug heeft. 'De meeste Spaanse Fortis-werknemers valt onder Fortis Bank België. Vanwege de overname door BNP Paribas zullen velen van hen boventallig worden. We zijn nu bezig met een disintegratieproces en gaan binnenkort verhuizen. De toekomst van mijn eigen afdeling, die onder de Nederlandse tak van Fortis valt, was ook

Eilko Bruggers

Tekst: Bauke Vermaas

ALUMNI
MAGAZINE 12

Margot Potman

van de crisis

een tijd onzeker. Maar door onze sterke positie en lokale contacten hebben we voorlopig voldoende bestaansrecht. Grotere klanten verwachten toch een internationaal serviceniveau. En wellicht gaat Fortis Bank Nederland zich op langere termijn ook weer internationaal oriënteren.'

Aaltje Veenstra

Dat haar opleiding toegepaste wiskunde zeer dicht aan de praktijk raakt, zag Aaltje Veenstra (44) door de kredietcrisis nog eens bevestigd. Zij studeerde in 1989 af op een Asset Liability Management studie bij de Postbank. 'Ik heb toen een model ontwikkeld waarmee een bank kan zien in hoeverre er risicovol is belegd, zodat de beleggingen zo goed mogelijk zijn afgestemd op verplichtingen aan de andere kant van de balans,' vertelt ze. 'Zulke modellen zijn gangbaar in de bankwereld. Ze maken bankiers bewust van de risico's die aan bepaalde winsten vastzitten.' Hoewel de gebeurtenissen van de afgelopen tijd ook volgens Veenstra erg onverwacht waren, vermoedt zij dat de banken de grenzen iets te veel hebben opgezocht. 'Met een model kun je de beslissing ondersteunen, maar het is nog altijd de keuze van een persoon of

Aaltje Veenstra

bedrijf hoeveel risico je bereid bent te nemen.'

Momenteel werkt Veenstra bij verzekeraar Unigarant, waar ze zich bezighoudt met schade-actuarie en risicomangement. Voorlopig verwacht ze in haar werk nog niet veel te merken van de kredietcrisis. 'Maar als het lang aanhoudt, kunnen wij er indirect ook last van krijgen, als bijvoorbeeld de vraag naar reisverzekeringen daalt.'

Marcel Otten

Marcel Otten

Als één van de laatste lichten vervulde Marcel Otten (40) na zijn afstuderen in 1992 de dienstplicht. Kort daarna ging de alumna technische bedrijfskunde werken bij De Nederlandsche Bank (DNB), waar hij zich bezighoudt met systemen voor betalingsverkeer tussen banken. 'Ik heb de afgelopen jaren veel leuke dingen meegemaakt,' vertelt hij. 'Door de invoering van de euro heb ik veel internationaal gewerkt. Zo heb ik onder andere meegewerkt aan één centraal betalingssysteem voor alle Europese nationale banken. Voorheen had elke nationale bank zijn eigen systeem, maar dat is nu geïntegreerd.' Otten is niet bang dat DNB te lijden zal hebben onder de kredietcrisis. Toch kreeg hij er in zijn werk wel degelijk mee te maken toen de IJslandse bank Icesave onderuit ging. 'Als er voorheen eens een bank failliet ging, werden de garantieregelingen min of meer handmatig

afgewikkeld. Bij Icesave waren er ineens zoveel gedupeerden dat we in zeer korte tijd een applicatie moesten ontwikkelen om automatische betalingen aan de gedupeerden mogelijk te maken,' vertelt Otten. 'Normaal kan het besluitvormings-traject wel eens wat traag zijn, maar in zo'n uitzonderlijke situatie is ineens veel mogelijk.'

Deirdre van der Burg

Het eerste wat Deirdre van der Burg (35) deed na haar afstuderen in 1999, was een wereldreis maken. De alumna toegepaste communicatiewetenschap had in Enschede al een druk en actief leven als (bestuurs-)lid van Audentis en damesdispuut Poison. Tegenwoordig is dat niet anders. Naast haar werk heeft ze verschillende creatieve hobby's en doet ze fanatiek aan sport, van hardlopen tot zeilen en skiën. Zij is bezig haar brevet voor skileraar te halen.

Haar loopbaan is al even afwisselend. Ze werkte bij een wijngroothandel, in de telecom en bij een detacheringsbureau. Sinds 2004 heeft ze verschillende marketingfuncties bekleed bij ING. 'Momenteel werk ik op de marketingafdeling binnen het team dat de Spaarportefeuille onder haar hoede heeft. Door de kredietcrisis ligt de focus nu erg op sparen. Door genoeg spaargeld binnen te halen kunnen er genoeg hypotheekleningen worden verstrekt. Wij ontwikkelen diverse marketingactiviteiten om de klanten tot sparen aan te zetten.

We hebben het dus alleen maar drukker gekregen door de crisis,' vertelt Van der Burg. Natuurlijk realiseert zij zich dat haar werkgever op de kosten moet letten en dat het best mogelijk is dat er functies komen te vervallen, maar zelf maakt ze zich geen grote zorgen. >>

Deirdre van der Burg

Christine Kersten

Christine Kersten

Christine Kersten (35) kwam naar Enschede om wijsbegeerte van wetenschap, technologie en samenleving te studeren, maar besloot halverwege om ook haar propedeuseopleiding informatica helemaal af te maken. In de loop van 1998 haalde ze voor beide opleidingen haar diploma. Na een beleidsfunctie bij de vereniging ter promotie van internet in de Nederlandse samenleving, kwam ze in 2001 bij Fortis Bank Nederland terecht. De keuze voor een bank was tamelijk toevallig. 'In mijn eerste functie deed ik programmamanagement op het gebied van e-commerce. Zoiets had ik ook bij een andere organisatie kunnen doen, maar bij Fortis klikte het meteen,' vertelt Kersten, die sindsdien op verschillende ICT-gerelateerde afdelingen van de bank werkte.

In 2007 kreeg ze haar huidige functie, die momenteel erg actueel is. Ze implementeert kredietrisicosystemen, waarbij ze voor de afstemming zorgt tussen enerzijds de modelleers die risicomodellen maken, en anderzijds de ICT'ers die de modellen in een systeem moeten toepassen. 'Een heel uitdagende baan, waarbij voor het eerst mijn beide opleidingen écht samen komen. Het werk is inhoudelijk complex én ik werk met mensen,' aldus Kersten, die zich weinig zorgen maakt om haar baan. 'Op het gebied van risicomangement is voorlopig werk en uitdaging genoeg. Alle slimme mensen zijn nodig.'

werkloosheid en verschillende kortere banen, werkte Beishuizen twaalf jaar bij CMG op de finance divisie voor hij in 2007 overstapte naar De Nederlandsche Bank. De kredietcrisis heeft zijn werk niet anders gemaakt, vindt hij. 'Wel is het voor DNB nog belangrijker geworden om vertrouwen uit te stralen naar de consument. Informatievoorziening is een nog belangrijker speerpunt geworden,' aldus Beishuizen, die zelf ook met informatievoorziening te maken heeft.

Als project manager ICT is hij onder andere bij de website van DNB betrokken. Na de val van Icesave werden er kamer-vragen gesteld over de bereikbaarheid van die site. 'De website van DNB werd ineens massaal bezocht. Het aantal bezoekers lag dertig keer hoger dan het berekende maximum. Daardoor leek het of de site stil lag,' vertelt hij. 'Gelukkig konden we dit in een halve dag oplossen. De maximumcapaciteit ligt nu hoger, maar we denken verder na over optimaliseren. In normale tijden is zo'n hoge capaciteit niet nodig en veel te duur.'

Alexander Smeitz

Alexander Smeitz

Alexander Smeitz (31) was tijdens zijn opleiding bedrijfsinformatietechnologie onder andere voorzitter van studievereniging Inter-Actief en actief bij cabaretvereniging Contramime. Hij kon na zijn afstuderen in 2002 aan het werk bij TNO, waar hij ook was afgestudeerd. Hij leerde er veel, maar het was niet de goede match. Die match vond Smeitz wel bij ING, waar hij in 2004 begon als management trainee. Inmiddels zit hij in zijn zesde functie bij de bank.

Hoewel de kredietcrisis hem persoonlijk nu niet raakt, weet Smeitz wel wat het is om boventalig verklaard te worden. 'In de voorbereiding op de fusie van ING Bank en de Postbank werd mijn functie geschrapd en moest ik intern op zoek

naar een andere baan,' vertelt hij. 'Dat vond ik toen erg vervelend, maar achteraf ben ik er blij mee. In mijn huidige werk ben ik als specialist betrokken bij veel strategische beslissingen. Ik heb er uitdagender werk voor terug gekregen.' Voor zichzelf ziet Smeitz de toekomst bij ING niet somber in, maar hij beseft dat hij als jonge high potential een ander perspectief heeft dan werknemers die al dertig jaar op dezelfde plek zitten. 'Het is voor ING als geheel duidelijk een lastige tijd, die om creativiteit en leiderschap vraagt. Het is mooi om te zien hoe dat op allerlei manieren ontstaat.'

Hans van 't Zand

Hij werkt inmiddels dertig jaar bij ABN AMRO, maar is er nog lang niet uitgekeken. Nadat hij in 1978 was afgestudeerd bij toegepaste wiskunde, begon Hans van 't Zand (54) zijn loopbaan bij een intern adviesbureau waar hij modellen ontwikkelde en data analyseerde. 'Zo hebben we bijvoorbeeld veel gerekend aan de invoer van geldautomaten. Denk aan het bepalen van voorraadstrategieën of berekenen hoeveel balie medewerkers de automaten bespaarden,' vertelt hij.

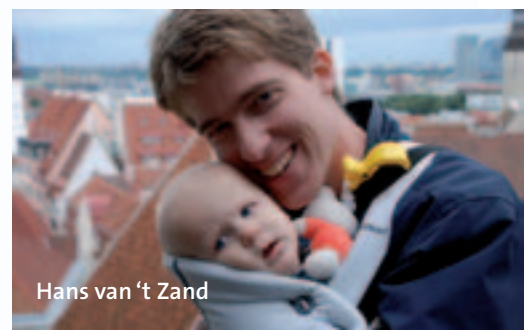
Tegenwoordig leidt Van 't Zand een team van wiskundigen dat kredietrisicomodellen ontwikkelt en toetst. Mede door de kredietcrisis is zijn afdeling in een aantal jaar tijd verdubbeld. 'Voor de verkopers zijn onze modellen vaak te conservatief, maar het afgelopen jaar bleken ze juist té optimistisch, gezien de verliezen die er zijn gemaakt,' vertelt de wiskundige. 'Of bijstellen nodig is, hangt af van de economische verwachtingen. Was deze crisis een kleine dip, of zitten we nog een paar jaar in een diepe depressie?'

Naast zijn werk besteedt Van 't Zand veel tijd aan sport en aan de kerk. Tijdens reizen naar Nepal combineert hij zijn hobby bergwandelingen met kerkelijk vrijwilligerswerk. Hij zou hier door parttime te werken graag meer tijd voor creëren, maar dat is tot nog toe niet gelukt. 'Er is voorlopig gewoon te veel werk!' ■

Tammo Beishuizen

Tegen het einde van zijn opleiding informatica raakte Tammo Beishuizen (43) betrokken bij de opvang van buitenlandse studenten. Dat bleef

hij na zijn afstuderen in 1991 nog enige tijd doen. Na een aantal jaar van

Hans van 't Zand

Fiona van den Brink, sustainability manager bij AkzoNobel

Duurzaamheid levert geld op

Op cursus in Antarctica

In maart volgde Fiona een leiderschapstraining op Antarctica door Robert Swan, de Brit die als eerste te voet zowel de Noord- als de Zuidpool bereikte. In zijn cursussen aan bedrijven legt hij de nadruk op leiderschap en duurzaamheid. 'Enorm inspirerend. Pas als je daar bent, zie je de impact van wat er gaande is.' Fiona zette de samenwerking tussen Swan en AkzoNobel anderhalf jaar geleden zelf op in het kader van een businessgame. In 2008 ging de eerste AkzoNobel-groep op cursus, maar bleef Fiona als projectleider thuis. Als sustainability manager kon ze dit jaar wel mee.

In tijden van grote economische crisis wil de aandacht voor duurzaamheid er wel eens bij in schieten. Maar dat gebeurt niet bij AkzoNobel als het aan Fiona van den Brink (31) ligt. De alumna chemische technologie maakt bij het chemieconcern vlot carrière en bekleedt sinds dit jaar de nieuwe functie van sustainability manager. 'De man of vrouw op de werkvloer moet weten wat duurzaamheid is en hoe hij of zij er zelf iets aan kan bijdragen.'

Bij de receptie van AkzoNobel Chemicals in Amersfoort liggen flyers met de foto van Fiona en de tekst 'Stem op mij'. In de liften hangen ze in een groter formaat. Fiona wierf afgelopen voorjaar stemmen voor de landelijke verkiezing tot Young Professional of the Year. 'Enorm trots' was ze toen ze binnen Akzo door haar collega's al tot professional of the year werd gekozen. Met een brede glimlach: 'Ik kreeg bijvoorbeeld mailtjes van mensen die ooit een cursus met me hadden gedaan. Ik voelde me heel erg jarig.'

Na haar stage op een chemische fabriek in Houston hield Fiona het contact met Akzo warm. Nadat ze in 2003 afstudeerde werd ze processtechnoloog in de zoutfabriek in Delfzijl. Drie jaar later stapte ze over naar de mijnbouwdivisie in Hengelo om projectmatiger te werken en in januari van dit jaar werd ze benoemd tot sustainability manager bij Industrial Chemical, een van de business units van AkzoNobel. 'Ik ben erg ambitieus. De stappen die ik hiervoor heb gemaakt, heb ik van te voren uitgezet. Deze positie is ook zeker niet gering.' 'Iedereen wil wel sustainable zijn', beaamt ze. 'Maar niet iedereen weet hoe hij iets aan de duurzaamheid binnen Akzo kan doen. Het is mijn taak ervoor te zorgen dat de mensen op de werkvloer weten hoe ze iets kunnen bijdragen. Ik moet duurzaamheid concreet en begrijpelijk maken. De operator in de fabriek moet bijvoorbeeld weten "als ik die knop naar rechts draai, wordt Akzo meer sustainable".'

Fiona ziet de economische crisis, waardoor bedrijven wellicht geneigd zijn de hand op de knip te houden, niet als een rechtstreekse bedreiging voor investeringen in duurzaamheid. 'Heel grote investeringen met een lange terugverdientijd zijn inderdaad moeilijk in deze tijd', geeft de

sustainability manager toe. 'Maar als je energiezuiniger gaat werken en grondstoffen wilt besparen, levert dat gewoon geld op. We kunnen een heleboel slimme dingen doen, die uiteindelijk geld zullen besparen.'

Wat die slimme dingen zijn? Fiona: 'Ik ga niet zelf met de ideeën komen, ik moet de mensen in de organisatie inspireren en mobiliseren om oplossingen te verzinnen.' Voorbeelden heeft ze wel. 'Afvalwater van een fabriek kan een chemische stof bevatten die als voeding dient voor een zuiveringsinstallatie. Die zuiveringsfabriek krijgt dan een gratis grondstof, en je bent zelf het afvalwater kwijt waar je anders voor had moeten betalen.'

Fiona verwacht in haar nieuwe baan veel profijt te hebben van haar ervaringen als technoloog in de fabrieken van AkzoNobel. 'Behalve dat je ideeën moet kunnen uitdragen en mensen inspireren, is het ook belangrijk dat je zelf de technische processen kunt volgen.'

Wat de volgende stap in haar carrière zal zijn, weet ze nog niet. 'Ik kan een lijnfunctie in, maar misschien bevalt dit zo goed, dat ik hierin verder wil. Ik ben best opportunistisch, maar de ambitie om stappen vooruit te zetten blijft.' ■

In fysiek opzicht verandert de campus in hoog tempo. Oud-studenten die er de laatste jaren niet meer zijn geweest kijken hun ogen uit. De concentratie van al het UT-onderwijs en -onderzoek krijgt zijn beslag in de nieuwbouw Carré/ Nanolab, pal naast de Waaier, die ook volledig onder handen wordt genomen. Het complex krijgt onder meer loopverbindingen met de Horsthallen (voorheen WB-gebouw), Langezijds (zodra dat is gestript en omgebouwd tot gebouw voor spinoffs en andere UT-gelieerde bedrijven) en de faculteit Management en Bestuur, die een fraai onderkomen krijgt op de plek waar ooit Onderwijskunde zat. Cubicus (voorheen TW/RC) heeft er ook een nieuw pand bij, aan de overkant van de weg richting Faculty Club. De luchtfoto's zijn zaterdag 25 april gemaakt op het moment dat de eerste Batavierenlopers de campus bereikten.

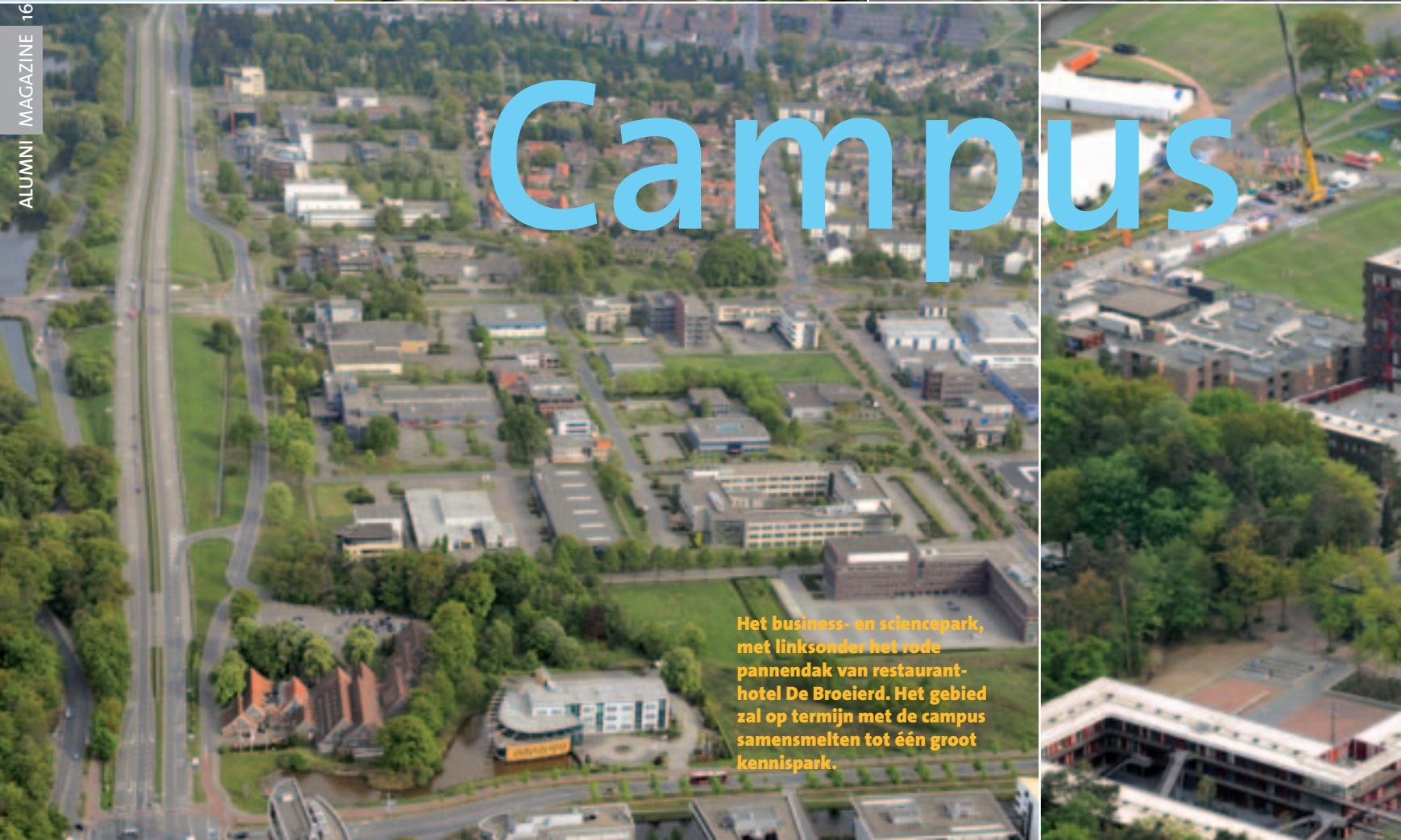
Foto's: Jan Nijkraake

Het nieuwe complex voor onderwijs en onderzoek, inclusief nanolab, nadert zijn voltooiing. De hijskranen markeren de plek waar de nieuwbouw voor de faculteit MB komt.

Campus

Het business- en sciencepark, met linksonder het rode pannendak van restaurant-hotel De Broeierd. Het gebied zal op termijn met de campus samensmelten tot één groot kennispark.

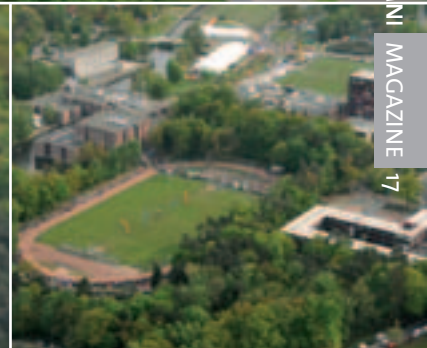

Blik op de campus vanuit het noorden. Centraal het voetbalveld met de vele duizenden toeschouwers die de Batalopers verwelkomen. Op diverse plekken zijn kampeerplekken ingericht. Op de voorgrond midden het oude openluchtzwembad, meer naar rechts het gebouw van huisvester Acasa, het honkbalveld en kinderdagverblijf de Vlinder. Tussen voetbalveld en de witte vlek (de nieuwe beachvolleybalvelden) ligt studentencomplex Box, dat net als gebouw Sky (rode gevel, pal naast de Bastille) twee jaar geleden in gebruik werd genomen. Op de achtergrond het stadion van FC Twente, voorzien van de eerste-fase-tweede-ring. Linksonder de witte gebouwen van Mesa+. De witte tenten in de buurt van het Torentje bij de Vrijhof zijn bedoeld voor het Batavierenfeest 's avonds.

in beeld

Solar team presenteert ontwerp zonnwagen Aerodynamischer

Een kwart minder luchtweerstand en tien procent minder gewicht moeten er voor zorgen dat de Twentse zonnwagen dit najaar in Australië een gemiddelde snelheid haalt van zo'n negentig kilometer per uur. Dat is net zo snel als de winnaar van de World Solar Challenge van 2007 (Delft) en ruim twintig kilometer sneller dan de Twente One in dat jaar. Vooral het innovatieve flexibele kantellichaam en de keuze voor een composiet in plaats van aluminium frame moeten deze winst opleveren.

Solar Team Twente presenteerde het nieuwe ontwerp in april aan pers en publiek. Ingezet is op aerodynamica en gewicht. In 2007 woog de auto 260 kilo. Door het frame en het zonnepaneel van carbon of een ander composiet materiaal te maken hoopt het team daar tien procent af te halen. 'Het vorige team

was vooral bezig met het ontwerp van de auto. Omdat dat nu al bestond, konden wij meer tijd steken in ontwikkelingen en materiaalkeuze. Elk onderdeel is herontworpen, alleen de basis lag er al', legt student industrieel ontwerpen en marketingmanager Marit Lintsen uit. In het oog springt het flexibele kantellichaam. De vleugel met het zonnepaneel kantelt naar de zon toe om het zonlicht rechter op de zonnecellen te laten vallen. De Twente One had ook zo'n kantelmechanisme, maar dat bleek een grote windvanger omdat de ruimte tussen zonnepaneel en frame open was. Dit wordt opgelost door een speciaal thermoplastisch

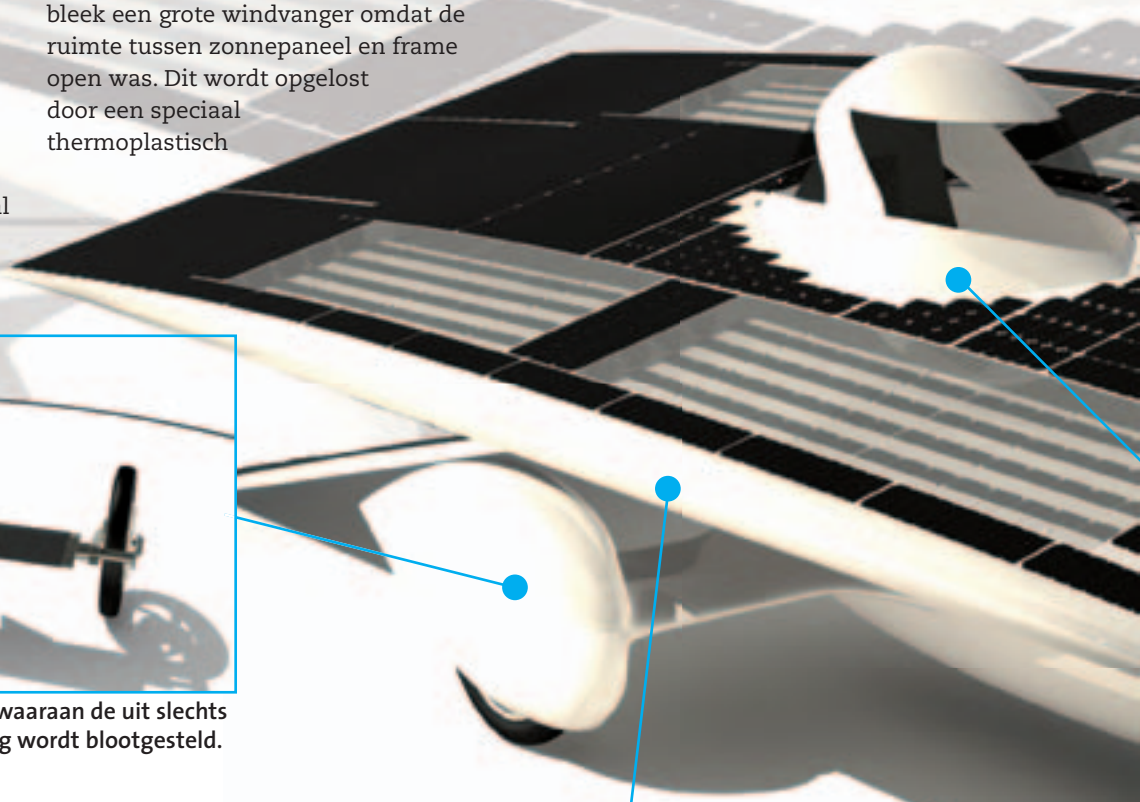
elastomeer, een soort rubber, tussen vleugel en frame te plaatsen. Dit 'elastiek' maakt de constructie winddicht en kan tot 600 procent uitrekken. Autofabrikant BMW heeft met een soortgelijk flexibel materiaal een auto gemaakt (de BMW Gina); dat ontwerp is blijven steken in de conceptfase. Een andere innovatie om winst te boeken in de aerodynamica is het afronden van de vleugel. Hierdoor gaat oppervlakte voor zonnecellen verloren, maar dit heeft het team opgelost door de cellen

Twee veren moeten de krachten opvangen waaraan de uit slechts een vleugel bestaande achterwielophanging wordt blootgesteld.

Het kantellichaam: een erg stevig en rekbaar rubber verbindt het zonnepaneel met het frame. Zo wordt er geen wind gevangen. Het thermoplastische elastomeer kan tot 600 procent uitrekken, maar voor deze constructie is slechts 200 procent nodig.

en veel lichter

te shingelen. In plaats van 2073 cellen naast elkaar te plaatsen, gebruikt het Solarteam nu 2258 cellen waarvan de meeste dakpansgewijs worden geplaatst. Zo heeft de vleugel minder witte randjes en wordt toch de maximaal toegestane zes vierkante meter aan zonnecellen volledig benut. Het lenzensysteem dat het vorige team heeft ontworpen om meer zonlicht binnen te halen, is bovendien geautomatiseerd. Omdat het voor de weerstand gunstiger was, zijn de voor- en achterwielen omgedraaid. De nieuwe zonnewagen rijdt op twee achterwielen die met slechts één vleugel is opgehangen.

In het

vorige model waren daar drie vleugels voor nodig. Om breuken te voorkomen zijn twee grote veren aangebracht om de verticale krachten op deze as op te vangen. In de race van 2007 sneuvelde de wielophanging door de klap die het kreeg toen de wagen over een wildrooster reed. Het voorwiel, het achterwiel van twee jaar geleden, bevat de motor en werkt zowel aandrijvend, remmend als sturend. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een flexibele kabel die door er aan te trekken of te duwen het wiel stuurt. Ook de achterwielen hebben remmen. De studenten van het Solarteam hebben tot juni de tijd om de auto af te bouwen. Dan willen ze hem compleet presenteren. Lintsen verwacht

dat ze met deze auto het meest

innovatieve team worden in de race voor zonnewagens van ruim drieduizend kilometer dwars door Australië. Deze wordt eind oktober verreden. 'We willen een topnotering halen en onze zesde plaats van twee jaar geleden verbeteren. We hebben ingezet op een gemiddelde snelheid van negentig kilometer per uur, dit was twee jaar geleden nodig om te winnen. Hoe onze kansen liggen, is moeilijk in te schatten, omdat de andere teams hun ontwerp nog moeten presenteren. Ik durf wel te zeggen dat Delft minder vooruitgang zal boeken dan wij. Wij hebben het innovatieve ontwerp van vorig jaar doorontwikkeld, terwijl andere teams, waaronder Delft, al vier jaar met dezelfde wagen rijden. Dan kun je minder winst behalen.' ■

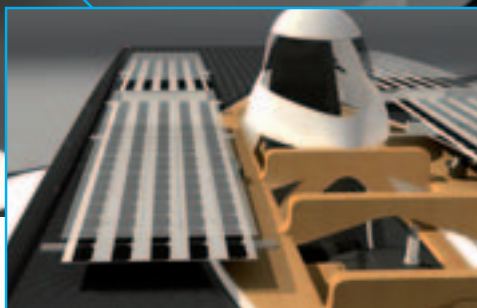

Het zonnepaneel is afgerond en aerodynamischer gemaakt. De zonnecellen zijn dakpansgewijs over elkaar heen geplakt om de verloren ruimte te compenseren.

De accu onder de stoel van de bestuurder slaat energie op die in zonarme uren gebruikt kan worden om toch op vol vermogen te rijden.

Het gepatenteerde lenzensysteem van de Twente One waarmee meer zonlicht kan worden opgevangen, wordt volledig geautomatiseerd. De canopy, zeg maar de cockpit, wordt gemaakt van polycarbonaat.

In het voorwiel bevindt zich de motor. De zonnewagen heeft zowel remmen voor als achter, omdat de reglementen van de World Solar Challenge eisen dat als een remsysteem uitvalt je toch veilig tot stilstand kan komen.

Op de planken

Mathieu van den Berk (35) is professioneel theatermaker en acteur. De oud-student informatica speelde tijdens zijn studie bij theatersportvereniging Pro Deo en koos daarna voor een opleiding aan de Amsterdamse Theater Academie. Nu verdient hij zijn brood met acteren en staat hij met verschillende gezelschappen op de planken.

Als kind voelde Mathieu zich al aangetrokken door theater en zijn droom was om van acteren zijn beroep te maken. 'Ik wilde graag naar de toneelschool, maar ik werd afgewezen. Toen heb ik voor informatica gekozen. Dat vond ik echt een leuke studie. Daarnaast ben ik amateurtoneel gaan doen bij Pro Deo', vertelt hij.

Na zijn afstuderen ging Mathieu werken bij een multimediatechbedrijf in Amsterdam. Maar omdat het acteren weer begon te kriebelen, meldde hij zich aan voor een vierjarige opleiding aan de Amsterdamse Theater Academie, die hij in 2007 afrondde. Nu kan hij rondkomen van acteren. Zijn werk als trainingsacteur zorgt voor een basisinkomen. Hij speelt bijvoorbeeld patiënten bij oefeningen op het gebied van arts-patiëntcommunicatie of lastige personen bij agressietrainingen. Daarnaast verdient hij een goede boterham met voorstellingen voor bedrijven en is hij aangesloten bij twee improvisatiegroepen: CatchImpro en DIT, waarmee hij maandelijks in het Betty Asphalt Complex optreedt.

Mathieu heeft een duidelijke voorkeur voor improvisatietheater. 'Dat is echt mijn manier van spelen. Dan heb je inbreng van

het publiek en moet je ervoor zorgen dat je de mensen in de zaal blijft prikkelen. Bij improviseren is het moeilijk om een serieuze snaar te raken, maar omdat je zo in het moment zit, is een serieuze opmerking veel raker dan bij tekstueel theater' vindt hij.

Op de Amsterdamse Theater Academie maakte de jonge acteur kennis met gescripte voorstellingen en sindsdien wil hij beide theatervormen doen. Zo reist hij rond met een familievoorstelling van theatermaker Peter Zegveld, 'Klein Duimpje in de goot'. Het gaat om een voorstelling voor kinderen vanaf vijf jaar, waarin toneel gecombineerd wordt met muziek, dans en poppenkast. 'Dat is een heel succesvolle voorstelling. We hebben er een Zilveren Krekel voor gekregen, de tweede prijs voor familievoorstellingen. We toeren langs schouwburgen in Nederland, België en Duitsland. We zijn nu met het derde seizoen bezig en gaan nog door tot 2010.'

Als alles meezit, slaat Mathieu een nieuwe weg in, namelijk die van musicalacteur. Hij gaat de hoofdrol spelen in *The Elephant Man*, een grote Nederlandstalige musical over een mismaakte Engelsman, die in de negentiende eeuw bekend werd door als attractie in een circus te gaan werken. 'Ik ben gevraagd voor een auditie en ik heb de hoofdrol gekregen! Dat is een heel mooie rol om te spelen, omdat de olifantman zo breekbaar is vanwege zijn uiterlijk. Zijn tekst spreekt me erg aan. Deze musical zou in september in première gaan, maar vanwege de economische crisis is dat moment uitgesteld. Het is nog spannend of het doorgaat.' ■

Bestuur Isaac Newton 1978-1979

‘Liefdewerk oud papier’

De studenten uit het 21ste bestuur van studievereniging werktuigbouwkunde Isaac Newton (1978-1979), op de foto poserend voor het hoofdkantoor van Shell in Den Haag, kijken met plezier op hun studietijd terug. ‘We wilden geen huisvrouwenexcursies. Als werktuigbouwer wil je productieprocessen zien.’

Voorzitter in het bestuur was **Albert Brans** (52). Met hart en ziel stortte hij zich destijds op de organisatie van de Zuinigheidsrace, iets waaraan hij goede herinneringen heeft overgehouden. ‘Die race werd samen met Shell en de Koninklijke Nederlandse Automobiel Club gehouden op de campus. Later is het evenement verhuisd naar Zandvoort

en andere professionele circuits. Universiteiten en hogescholen werden uitgedaagd een zo zuinig mogelijk voertuig te bouwen. Wij voelden natuurlijk een flinke concurrentie van Delft en Eindhoven. We hebben een jaar lang gesleuteld aan de wagen waarvoor we een Hondamotor zuiniger hebben gemaakt door een vliegwiel in een heliumatmosfeer te gebruiken. Dat was hartstikke leuk omdat het goed aansloot bij wat je in de theorie leerde. We haalden op het parcours een verbruik van 1:440, maar dat bleek niet genoeg. Eindhoven won.’

Na zijn bestuursperiode was Albert ook nog actief in het Studie Reisfonds Twente. Hij heeft bovendien in de organisatie van het Eerstejaars Studenten Toernooi Drienerloo gezeten. ‘Of ik een actieve student was moeten andere maar bepalen. Ik vond het gewoon leuk om dingen erbij te doen.’ Albert werkt inmiddels zo’n twintig jaar bij Heineken, waar hij onder andere was betrokken bij de ontwikkeling van de BeerTender en het Tapvat. Jellard en Herbert ziet hij nog regelmatig, de andere twee is hij uit het oog verloren. Wel heeft hij nog jaarlijks een uitje met zijn negen huisgenoten (en partners) van de campusflat waar hij woonde.

‘Eind jaren zeventig begon bestuurskunde’, herinnert **Jellard Koers** (51), de secretaris van het bestuur, zich. ‘Die groep nieuwe studenten vormde nogal een luidruchtig volkje. Zij hadden wat contacten in Den Haag en haalden allerlei landelijke politici naar Enschede voor een spreekbeurt. Wij vonden dat we daar niet voor onder moesten doen en dus nodigden we

verschillende *captains of industry* uit. Het meest trots ben ik erop dat het is gelukt Cornelis Verolme, het boegbeeld van de scheepsbouw en een icoon van ondernemendheid, naar

Twente te halen. Kwam hij daar met zijn verlengde Bentley en privéchauffeur bij het WB-gebouw voorrijden. Zaal C101 zat afgeladen vol en we hebben zelfs de krant gehaald. Ik weet nog dat hij zijn presentatie begon met “toen ik laatst bij de sjah van Perzië was”. Vervolgens vertelde hij alles over de mogelijkheden van LNG-tankers. Een geweldige herinnering.’ ‘In die tijd stond de instroom bij werktuigbouwkunde wat onder druk en toen hebben wij als bestuur voorgesteld om studievoorlichting te geven op scholen in Noord- en Oost-Nederland. Dat was een succes, de instroom van eerstejaars nam meteen toe’, vertelt Jellard. Na zijn afstuderen in 1981 werkte hij onder andere voor Shell en Heineken. Inmiddels geeft hij al weer twaalf jaar leiding aan Suplacon, een plaatbewerkingsbedrijf in Emmeloord. ‘We maken plaatwerkproducten zoals frames voor melkrobots en onderdelen voor de machinebouw.’

Herbert Lansink (52) was destijds penningmeester en medeorganisator van vele evenementen om de in- en verkoop in goede banen te leiden. ‘Ons bestuur was het eerste dat allerlei aan WB en Newton gerelateerde zaken ging verkopen, zoals T-shirts en sweaters. Afgezien van de jaarlijkse topdrukte bij de boekenverkoop, was de sfeer bij het financieel handelen

tamelijk gemoedelijk. Opvallend was dat ondanks de geringe controle alle kasboeken aan het eind van het jaar toch weer sluitend waren. Het penningmeesterschap beviel me zo goed dat ik na mijn Newton-periode nog een aantal jaren dezelfde functie heb vervuld bij het dispuut Agricola van de vakgroep materiaalkunde.’

‘Als ik terugkijk op de Newton-tijd denk ik aan allerlei gezellige activiteiten naast de studie. Wellicht belangrijker waren echter de diverse contacten die ik heb opgebouwd tijdens dat bestuursjaar. Ze zijn bepalend geweest voor mijn verdere loopbaan. Het heeft me namelijk mijn eerste baan bij Shell opgeleverd, in de olie- en gasexploratie en -productie.’ Het bracht hem over de hele wereld. ‘Ik heb met mijn gezin in Noorwegen en Oman gewoond. Inmiddels werk ik al weer zeventien jaar als consultant in de olie- en gasboring, ook op het gebied van organisatieadvies. Ik krijg heel diverse opdrachten. Zo heb ik de afgelopen vier jaar in Kazachstan gewerkt voor het bedrijf KPO, op een van de grootste gas- en olievelden ter wereld.’

Het bestuur 1978/1979 van studievereniging Isaac Newton voor het hoofdkantoor van Shell in Den Haag. Van links naar rechts Albert, Jellard, Herbert, Jan en Koen.

Jan Miedema (51) herinnert zich nog dat hij eerst met Jellard, Herbert en Koen een bestuur vormde, waarvan Georges Kok de voorzitter was. 'Pas na een paar maanden kwam Albert voor hem in de plaats. Ik trok zelf in die tijd veel met Koen op, ook omdat ik samen met hem aanvankelijk excursies volgde en later binnen Newton de excursies organiseerde. Vooral de trip

naar Frankrijk staat me nog goed bij. We hebben daar een aantal auto- en machinefabrieken bezocht en we zijn ook in het controlestation van de Parijse metro geweest. Hoewel het een algemene publieksexcursie was, vonden we dat reuze-interessant.'

'Ik heb negen jaar over mijn studie gedaan, deels vanwege het Newtonbestuur, maar ook omdat ik student-assistent ben geweest aan de universiteit van Zambia. Ik heb daar een jaar gewerkt aan curriculumopbouw. Tegenwoordig is zo lang studeren natuurlijk ongehoord, maar met deze activiteiten, en een zware afstudeeropdracht bij Han Huetink, kan ik het voor mezelf rechtvaardigen.'

'Na mijn afstuderen in 1985 heb ik onder andere bij Hoogovens gewerkt en het TNO Prins Maurits Laboratorium. Het grootste en leukste project was de samenwerking met de Franse industrie voor de ontwikkeling van de hoofdmotor van de Ariane-5-draaggraket. Ik ben dus een heuse *rocket scientist* geweest. De laatste acht jaar zat ik bij ASML. Daar ben ik anderhalf jaar geleden weggegaan en ben ik een grote hobby van me gaan professionaliseren. Door de jaren heen had ik al wat vliegbrevetten gehaald en nu leid ik in een Madrileense vliegschool mensen op tot sportvlieger en beroepsvlieger. Op dit moment combineer ik mijn baan als vlieginstructeur met een vervolgopleiding. Hoe lang ik in Spanje blijf, weet ik niet, maar het bevalt me hier prima.'

Koen Mioulet (51) was dertig jaar geleden verantwoordelijk voor de excursies. 'Dat betekende vooral acquisitie bij bedrijven en dat was niet altijd gemakkelijk. Het moesten geen huisvrouwenexcursies worden; als WB'er wil je de productieprocessen zien. Bij Fokker zijn we bijvoorbeeld rondgeleid op de afdeling waar de vliegtuigen verlijmd werden. Verder

herinner ik me uitstapjes naar Stork, Vredestein, Opel en Hoogovens. We gingen zeker elke maand op excursie. Niets was leuker dan kijken wat het bedrijfsleven deed. We zijn ook met de trein naar Zürich en Genève geweest en Jan en ik hebben met twee achtpersoonsbusjes onze studiegenoten door Frankrijk gereden. Tegenwoordig gaan studieverenigingen naar Brazilië, maar dertig jaar geleden was dat spannend.' 'Echt waar?', vraagt Koen ongelovig als hij hoort dat er tegenwoordig bestuursbeurzen bestaan. 'Wij deden het bestuurswerk er gewoon naast. Liefdewerk oud papier. Ik heb twee halve studies gedaan. Na mijn kandidaats werktuigbouwkunde heb ik twee jaar bedrijfskunde gestudeerd.' Van die studie heeft Koen nog een tijdje in het bestuur van alumnivereniging Bekader gezeten, maar bij werktuigbouwkunde zijn de contacten verwaterd. Alleen met Jan is hij nog altijd bevriend. Na zijn afstuderen in 1984 bouwde Koen een 'turbulent CV' op in de marketing en sales. Sinds drie jaar heeft hij een eigen bedrijf, Marketing4B2B, waarin hij op projectbasis werkt als interim-manager en consultant in de telecommunicatie bij technologiebedrijven. ■

Boeiende baan in turbulente sector

Zelf zit ze zelden in de bus of de trein, maar vanwege haar werk kan ze niet meer om het openbaar vervoer heen. Babet Hendriks (39) is directeur HRM bij Arriva in Heerenveen, een van de drie grootste commerciële openbaar vervoerbedrijven van Nederland. In deze functie is de oud-studente bestuurskunde medeverantwoordelijk voor de positie van duizenden buschauffeurs, treinmachinisten en andere personeelsleden.

Sinds december 2006 is Babet in dienst bij Arriva en zit ze midden in de wereld van concessies, cao-onderhandelingen en arbeidsomstandigheden. Vanuit de directie is ze dé gesprekspartner voor vakbonden en ondernemingsraad. Een boeiende baan, want bijna geen enkele branche is zo in beweging als de vervoerssector, vertelt ze. 'Sinds 1999 is het streekvervoer geprivatiseerd en aanbesteed. Om de zes of acht jaar is er een nieuwe aanbestedingsprocedure. Dan strijden de vijf grote spelers om de opdracht van provincies of gemeenten om in een bepaalde regio de bus te mogen rijden', legt ze uit. Door deze marktwerking zijn de kwaliteit van het openbaar vervoer en de klantvriendelijkheid verbeterd. 'Dat is gunstig voor de reizigers, maar voor de medewerkers is de situatie er niet altijd beter op geworden. Over de hele linie zie je dat geprivatiseerde bedrijven worstelen om tegemoet te komen aan de wensen van het personeel. De vervoerssector is dan ook een weerbarstige sector. Als wij een nieuw gebied winnen, nemen wij alle chauffeurs over. Dat kan leiden tot wrijvingen, omdat medewerkers en vakbonden vinden dat al die veranderingen inbreuk maken op verworven rechten. Fusies en overnames mislukken vaak, juist door cultuurverschillen. In feite zijn wij voortdurend bezig met overnames.' Ter illustratie haalt ze de acties van vorig jaar aan, waarbij er twee maanden lang werkonderbrekingen en stakingen waren

uit onvrede over de vastgelopen cao-onderhandelingen. 'In het openbaar vervoer is de organisatiegraad heel hoog. Met een gemiddelde leeftijd van vijftig jaar is het een vergrijsde sector. Negentig procent is lid van een bond. Het is nog een van de weinige sectoren waar medewerkers de hele boel plat kunnen leggen en daarmee voor grote effecten zorgen. Heel veel mensen hebben daar last van.'

Bij zulke conflicten praat Babet met de medezeggenschapsraad en de vakbonden. Iets waar ze ervaring mee heeft, want voordat ze bij Arriva kwam, stond ze aan de andere kant van de onderhandelingstafel als bestuurder bij De Unie, een vakbond voor middelbaar en hoger personeel. Daar had ze onder meer ict-bedrijven in haar portefeuille. 'Mijn belangrijkste wapenfeit was de overname van PinkRocade door Getronics.' Daarvoor bekleedde ze allerlei functies bij KPN, waaronder facilitair manager, personeelsmanager, interim-manager en recruiter. 'Ik heb altijd functies gehad op het gebied van HRM. Met mensen werken is de rode draad. Daar ligt mijn hart.'

Ook in haar studententijd was Babet daar al mee bezig. Als bestuurslid van de Centrale Bewonersraad behartigde ze de belangen van de bewoners van de campus. Ze was lijsttrekker van KPS, de Kiesvereniging Progressieve Samenwerking en zat een jaar in de universiteitsraad. Ook was ze president van AEGEE-Enschede en stond ze aan de wieg van het eerste damesdispuut van deze vereniging, MonduDamo. 'Dat dispuut is begonnen met zes vrouwen en na zestien jaar bestaat het nog steeds. Met het hele dispuut, dat inmiddels bestaat uit meer dan vijftig leden, komen we nog altijd een paar keer per jaar bij elkaar, zoals met kerst en voor een tennistoernooi. Mijn beste vriendinnen komen voort uit dat dispuut. Je begint met het idee dat zo'n clubje iets is voor het leven. Als dat dan ook lukt, is dat natuurlijk heel erg leuk.' ■

Politiewerk gaat altijd door

Judith Kollen (40) studeerde toegepaste onderwijskunde, maar wilde eigenlijk maar één ding: bij de politie werken. Dat doet ze inmiddels al heel wat jaren. Als chef recherche van de afdeling Noord- en Oost Gelderland geeft ze leiding aan een team van zeventig man. En hoewel ze voor 36 uur op papier staat, is ze eigenlijk dag en nacht bereikbaar. 'Politiewerk gaat namelijk altijd door.'

'Toen ik mij als zeventienjarige wilde aanmelden voor de politieacademie bleek dat ik nog te jong was voor een leidinggevende functie. Dus besloot ik eerst toegepaste onderwijskunde te gaan studeren. Dat was in 1986. Daar heb ik ook Frank Bouwmeester (eveneens oud-UT, red.) ontmoet. Inmiddels zijn we al heel wat jaren samen en hebben we twee kinderen.

Aan het einde van mijn studie bleek dat met een academische studie de politieacademie ook in twee jaar gevolgd kon worden. Toen ben ik weer begonnen met de verschillende toelatingstesten voor de politieacademie. Ik was 22 toen ik afstudeerde, nog erg jong, maar werd aangenomen op de academie in Apeldoorn. Dat wereldje daar was heel anders dan op de UT. De opleiding lag me wel, en het fysieke deel vond ik leuk. Ook moest ik stage lopen in verschillende korpsen. Je gaat dus direct de straat op. En toen wist ik het zeker, dit is echt mijn ding. In 1993 kwam ik van de politieacademie af en kon ik gaan werken bij de Politie Twente. Maar ik ben toen eerst twee maanden gaan reizen en vrijwilligerswerk gaan doen, waaronder met drugs- en alcoholverslaafden. En als je uit een beschermd wereldje komt, zoals ik, leer je de maatschappij op een andere manier kennen. Dat is wel belangrijk om je vak als politieagent goed uit te kunnen oefenen.

'Bij de Politie Twente kwam ik in het vierjarige management- en developmentstraject terecht en werkte toen op verschillende afdelingen als agent en rechercheur. In die tijd werd ik lid van de ME, en ben ik tien jaar pelotonscommandant geweest. Het was

een boeiende nevenfunctie naast mijn andere werkzaamheden. ME-werk is gericht op hulpverlenende taken bij rampen of geweldsbeheersing bij rellen.

'De afdeling recherche, 'de opsporing' noemen wij dat bij de politie, had al langer mijn interesse. Door de Schiedammer Parkmoord (het misdrijf op de tienjarige Schiedamse Nienke Kleiss op 22 juni 2000, red.) is er veel veranderd binnen de opsporing (het onderzoek in deze zaak werd door een opeenstapeling van blunders bij politie en justitie één van de meest geruchtmakende zaken van de vorige eeuw, red.). De specialismen zijn sterker geworden en rechercheurs en leidinggevendenden worden veel meer en gericht opgeleid. Zo zijn er bijvoorbeeld rechercheurs die zich specialiseren in het verhoren van verdachten in zware zaken, in financieel redden, in digitaal redden, etcetera. Zelf volg ik een researchmanagementopleiding.

'Ik werk nu op tactisch niveau. In zo'n functie voer je veel overleg met personeel en andere recherchechefs en hou je je bezig met financiën, opleidingsplannen en functioneringsgesprekken. Inderdaad, de directe betrokkenheid bij zaken is minder geworden. Bij acute zwaardere zaken als ontvoeringen en gijzelingen ben je wel gericht met een zaak bezig en maak je deel uit van een crisisteam met alle benodigde disciplines. Maar verder is mijn werk beheersmatiger dan ik van te voren had gedacht. Ook in de avonduren gaat het werk regelmatig door. Voor mij betekent dat balanceren tussen een gezin met jonge kinderen en een baan. Soms is het echt improviseren. Je wordt veel gebeld in je vrije tijd en je moet regelmatig werk afhandelen tussen school, snotbellen, gymlessen en huishouden door. De onvoorspelbaarheid van het vak maakt het echter wel weer heel mooi.

'De politie is een superboeiend bedrijf. Je komt immers overal achter de voordeur. Veel mensen lijkt het heel spannend, dit werk. Dat spannende gevoel, dat trok mij destijds ook toen ik jong was. Maar bovenal is het de aard van het werk, de maatschappelijke bijdrage die je levert, die het politiewerk zo interessant maakt.' ■

Campus, 'place to be'

Wat krijg je als je Vici-winnaar en hoogleraar fysica Hans Hilgenkamp (42) en de dit jaar benoemde hoogleraar filosofie van mens en techniek Peter-Paul Verbeek (38), beiden UT-alumnus, met elkaar aan tafel zet? Een geanimeerd gesprek over techniek en maatschappij en de profilering van de UT. 'We moeten ambitie uitstralen.'

Wat weten jullie eigenlijk van elkaars onderzoek?

Verwachtingsvol kijken de twee jonge hoogleraren elkaar aan. Zal ik eerst, zie je ze denken. De hoogleraar fysica breekt het ijs.

Hilgenkamp: 'Peter-Paul stelt de vraag wat het betekent voor mensen dat techniek niet alleen hun leven binnendringt, maar heftiger nog, zelfs in hun lichaam integreert. Denk aan slimme pillen met chips. Ben ik nog wel een mens of ben ik een machine? Dat vind ik intrigerend, dat het zo persoonlijk wordt. Het is een heel nieuw vakgebied, twintig jaar geleden bestond het nog niet.'

Verbeek: 'Leuk te horen wat er bij anderen door het filter zakt. Zelf zou ik zeggen dat ik de relatie onderzoek tussen mens en techniek. Van echoscopie tot de veiligheidsgordel. Nu techniek ons lichaam binnendringt, kom je ook op ethische kwesties. Wie is de mens? Je kunt de mens niet beschouwen zonder de techniek. Ethiek en techniek kunnen niet worden losgekoppeld. Honderdvijftig jaar geleden was het immoreel om iemand een verdoving te geven, nu is het onverantwoord als je iemand opereert zonder spuit.'

Hilgenkamp: 'Nou, ik vind dat ik toch aardig gescoord heb.'

Verbeek: 'Hans werkt bij Mesa+ met nieuwe materialen die bij extreem lage temperaturen bijzondere eigenschappen krijgen. Dan heb je het over supergeleiders. Ik ben wel gefascineerd door de rol die zij kunnen spelen in de maatschappij.'

Hilgenkamp: 'Supergeleiders zijn interessant omdat ze grote stromen toelaten. Een MRI-scanner waarmee je een afbeelding van de hersenen maakt, werkt alleen door de supergeleidende magneet die wordt gekoeld met helium. Je kunt ook supergeleiders gebruiken om heel kleine magneetvelden te meten. Mensen met epilepsie hebben bijvoorbeeld een verhoogde hersenactiviteit. Aan de hand van magneetvelden kun je uitrekenen waar in de hersenen een epileptische aanval plaatsvindt.'

Verbeek: 'Het meten van magneetvelden in de hersenen heeft een enorme impact op hoe mensen zich gaan gedragen.'

Hilgenkamp: 'Ook daar moet je je afvragen waar de grens moet worden getrokken. Stel je voor, straks worden hersenscans nog standaard bij een sollicitatieprocedure.'

Verbeek: 'Je ziet dat we steeds meer gaan begrijpen van ons brein. Dat begrip van onszelf staat niet los van de techniek. Eerst zagen we ons lichaam als een buizenstelsel met een pomp. Toen de telefoon werd uitgevonden, leerden we ons zenuwstelsel kennen. Nu gebruiken we de computer als kader om het functioneren van ons brein te begrijpen.'

Hilgenkamp: 'Dat werkt ook andersom, hè? Naarmate we de hersenen meer als een computer zijn gaan beschouwen, zagen we dat ons brein eigenlijk veel krachtiger is. We ontwikkelen neurale netwerken om pc's beter te maken.'

Zouden jullie je onderzoek ook buiten de UT kunnen doen?

Hilgenkamp: 'Mijn wereld is sowieso globaal, geografische grenzen

Peter-Paul Verbeek

zijn voor mij geen beperking. Ik bel zo met Tokio of Stanford om een samenwerking op te zetten en ik ben als gasthoogleraar verbonden aan de National University of Singapore. Ik zit redelijk aan de fundamentele kant van het onderzoeksspectrum. Het theoretisch gedeelte van mijn Vici-onderzoek doe ik in Leiden, maar voor de experimenten is de expertise van dunne lagen in Twente voor mij cruciaal. Via deze samenwerkingen heb ik verbinding met een heel breed spectrum, van het meest fundamentele theoretische werk in Leiden tot het heel toepassingsgerichte in Twente.'

Verbeek: 'Ik zou mijn huidige onderzoek niet makkelijk aan een klassieke universiteit kunnen doen. Daar is het minder vanzelfsprekend om de koppeling te maken tussen maatschappij en techniek. Er lopen hier zoveel tissue-engineers etcetera rond. Ik vind het belangrijk contact te hebben met de praktijk. Dat is uniek aan Twente: het is ingebed in de techniek.'

Hoe kan de UT zich met die mix van mens en techniek profileren?

Verbeek: 'Ik hoop dat het door Route'14 (de discussie over de koers van de universiteit, red.) opnieuw gaat leven.'

Hilgenkamp: 'Mijn persoonlijke ervaring is niet dat we niet goed op de kaart staan. Delft en Eindhoven kijken met bewondering naar wat de UT op het gebied van de spin-offs en ondernemendheid bereikt. Bij collega's in Nederland en ook internationaal zijn wij een plek voor toponderzoek. Maar als ze in Zwolle nog nooit van de UT gehoord hebben, dan heb je wel een imago probleem.'

Verbeek: 'Onze masters moeten top zijn, maar ik denk dat weinig bachelorstudenten van buiten de regio komen. In Middelburg hoeven ze niet te weten wie we zijn, maar als ze ons in Zwolle niet kennen is dat erg.'

Hilgenkamp: 'Alle middelbare scholieren moeten de UT als potentiële keuze hebben. In de praktijk houd je een provinciaal verzorgingsgebied, maar ik zou niet zeggen dat je alleen moet mikken op de regio.'

Verbeek: 'Je hebt gelijk. We moeten ambitie uitstralen.'

Gesprek met Peter-Paul Verbeek en Hans Hilgenkamp

Hans Hilgenkamp

Hilgenkamp: 'We moeten ons profileren als een van de sterkste universiteiten van Europa.'

Verbeek: 'Dat zijn we ook.'

Brengt Route'14 nieuw elan?

Hilgenkamp: 'Het heeft ook een dip gecreëerd. Verbetering is goed, maar het is te veel gemoeid geweest met een gevoel van "wat staan we er slecht voor". Dat versterkt het Calimero-gevoel.'

Verbeek: 'We moeten duidelijk onze identiteit uitdragen. We staan voor iets specifieks. Delft heeft de brede ingenieur, Eindhoven de hightech en Twente is sterk op het gebied van technologie en samenleving.'

Hilgenkamp: 'Hetzelfde Route'14-stuk had ook gepresenteerd kunnen worden zonder al dat negativisme. De academische wereld verandert in hoog tempo. Nu is het de tijd een grote stap te maken, zo had je het ook kunnen formuleren. Nu stonden er koppen in de krant die je niet wilt. We hadden het geruislozer kunnen doen.'

Verbeek: 'Er is wel goed een sfeer van urgentie gecreëerd. Misschien is het zelfvertrouwen gedaald, maar anders waren we helemaal weggezakt.'

Hoe moet de UT meer scholieren trekken?

Hilgenkamp: 'Het helpt als ze een keer op de campus zijn geweest. Een positieve ervaring tijdens een natuurkundeproject in 4-vwo werkt beter dan honderd foldertjes. Je moet bovendien zorgen dat je in de media komt. Dat doen ze in Delft erg goed, hier mogen we daar sterker in worden.'

Verbeek: 'Het bescheiden karakter van de regio is misschien ook doorgeschoten in de UT. Free publicity werkt. In Nijmegen krijgen medewerkers zelfs punten voor mediabeleid. We mogen successen vieren, de media opzoeken en uitdragen waar we voor staan. Verder moeten we niet alleen melden dat we goed onderwijs leveren. Laat ook de campus zien. Al is die wel een stuk minder levendig dan toen ik hier studeerde. Er werden toen hele filmfestivals georganiseerd.'

Hoe was jullie eigen studententijd?

Verbeek: 'Ik heb heel erg genoten van de rijkdom van het cultuuraanbod. Ik was altijd met cabaret en piano bezig, ik was vanaf de oprichting bij theatersportvereniging Pro Deo, onze generatie studenten heeft het openluchttheater weer opgeknapt en in gebruik genomen. Dat hele culturele leven vond ik heerlijk. Ik heb hier bovendien mijn vrouw leren kennen, Annette Thijs. Zij werkt nu bij de Stichting Leerplanontwikkeling. Eerst heb ik een jaar aan de Campuslaan gewoond, later vier jaar in de stad. Nog steeds spreken we met Oud & Nieuw af met dezelfde groep studievrienden.'

Hilgenkamp: 'Ik kwam uit Zutphen en moest op de wachtlijst voor een woning op de campus. Daarom ben ik eerst in Hengelo gaan wonen en daar toen gebleven. Eerst bij een hospita, na een jaar op een flatje. Ik voetbalde bij Drienerlo en deed van alles bij studievereniging Arago. Ik genoot ervan op de campus te zijn. Er was veel te doen. Dat is nu vooral in de weekenden het probleem. Mensen moeten eigenlijk continu het idee hebben dat de campus de place to be is.'

Hoe zien jullie je toekomst?

Hilgenkamp: 'In Twente heb ik uitstekende mogelijkheden mijn onderzoek te doen en verder uit te bouwen., in samenwerking met partnergroepen over de hele wereld. De studenten en promovendi zijn hier erg enthousiast en ondernemend. Mijn familie en ik voelen ons hier thuis. Maar het is moeilijk in te schatten hoe het er over een jaar of twintig uitziet. Voor mij is wel essentieel dat de UT topnatuurkundig onderzoek wil blijven nastreven, ook het wat fundamenteelere, en niet alleen voor de kortetermijntoepassingen gaat. Ik heb er nu in ieder geval veel plezier in continu jonge mensen te helpen ontwikkelen en goede resultaten te boeken.'

Verbeek: 'Ik heb nooit elders gewerkt, maar ik heb wel het idee dat de wereld mijn werkveld is. De techniekfilosofie is te klein voor alleen Nederland. Ik vind het fijn om ook buiten Twente werkervaring op te doen, en daarom ben ik bezig elders een deeltijdaanstelling aan te nemen. Maar ik heb wel dezelfde basishouding als Hans. De wereld is mijn speelveld, maar ik houd voorlopig een vaste basis in Twente.'

*Peter-Paul Verbeek studeerde van 1988 tot 1994 wijsbegeerte van wetenschap, techniek en samenleving. In 2000 promoveerde Verbeek op zijn proefschrift *De daadkracht der dingen* – over techniek, filosofie en vormgeving. Twee jaar geleden ontving hij een Vidi-subsidie van zes ton van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). In januari 2009 werd Verbeek benoemd tot hoogleraar filosofie van mens en techniek. Daarnaast is hij opleidingsdirecteur van de masteropleiding *Philosophy of Science, Technology and Society*.*

*Hans Hilgenkamp studeerde technische natuurkunde tussen 1985 en 1991. Hij promoveerde vier jaar later op supergeleidende magneetveldsensoren. Vervolgens vertrok Hilgenkamp voor anderhalf jaar naar IBM in Zürich voor een positie als postdoc. Hij werkte daarna nog drie jaar aan de universiteit van Augsburg alvorens hij in 2000 terugkeerde naar Enschede. Vijf jaar later werd Hilgenkamp aangesteld als hoogleraar *Condensed Matter Physics and Devices*. Hij is gasthoogleraar in Singapore en zal een deeltijdaanstelling in Leiden aannemen. Afgelopen najaar ontving hij van NWO een Vici-subsidie van 1,25 miljoen euro om een eigen onderzoeksgroep op te zetten.*

Peter-Paul Verbeek en Hans Hilgenkamp zijn allebei lid van De Jonge Akademie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Mix van Balkan en Parijs

Bernd Vinke en zijn vrouw Joanne de Kruijf, beiden afgestudeerd aan de UT, wonen nu bijna een jaar in Boekarest. De hoofdstad van Roemenië was een bewuste keuze en genoot de voorkeur boven Bulgarije, dat even in beeld was maar al gauw afviel. 'We wilden echt iets anders en dat is Roemenië zeker. Het is lid van de EU, dat speelde ook mee en het ligt niet al te ver weg.' Bovendien: op het vakgebied van Joanne (waterbeheer), die aan het promoveren is vanuit Twente, is er van alles te doen in Roemenië.

'We zijn vorig jaar februari wezen kijken naar een woning omdat er een gerede kans was dat Bernd voor ING als salesmanager in Boekarest kon gaan werken. Dat werd realiteit. Het appartement waar we nu wonen stond ons direct aan,' vertelt Joanne. Het ligt aan de rand van de stad, vlakbij een rustiek meer en sport- en horecavoorzieningen. Lopen naar hun beider werk is prima te doen. De auto van de zaak wordt vooral ingezet voor trips naar het buitengebied en de bergen, wat veelvuldig gebeurt. Aan Joanne's werk ligt een creatieve constructie ten grondslag. Na haar *cum laude* afstuderen in 2007 in de civiele techniek aan de UT was ze in eerste instantie niet van plan te gaan promoveren. Haar verhuizing naar Roemenië bracht hier verandering in. Op verzoek van hoogleraar Suzanne Hulscher van de vakgroep waterbeheer startte ze een promotieonderzoek. Nu doet ze onderzoek op afstand, naar verschillende waterprojecten in Roemenië waar Nederlandse waterexperts actief bij betrokken zijn. Joanne: 'Het gaat om integraal waterbeheer, dus projecten waarin technische en niet-technische disciplines worden gecombineerd.' Bij ingenieursbureau Haskoning, dat over een (klein) kantoor beschikt

in Boekarest, heeft ze een werkkamer. 'Het bedrijf levert ook een actieve bijdrage aan het onderzoek en zal natuurlijk ook delen in de resultaten.' In september 2012 hoopt ze haar promotiewerk te kunnen afronden. Eens in de paar maanden is Joanne op de faculteit CTW of bij UT-instituut CSTM te vinden en voor de rest bezoekt ze conferenties en waterprojecten in Roemenië, schrijft ze projectvoorstellen en werkt ze literatuur door, 'want dat is de basis van alles'. Sommigen noemen Boekarest charmant en hip, een tikje mediterraan met een vleugje oostblok. Ze prijzen de Roemeense hoofdstad om de productie van kwaliteitsfilms, alhoewel het land maar veertig bioscopen telt. Anderen missen een echt gezellig compact uitgaanscentrum, een fatsoenlijke bewegwijzering (er staan nergens straatnaambordjes) en een rookverbod in de horeca. Er zijn er ook die in de brede boulevards en statige -met bomen omzoomde- lanen, de Arc de Triomphe, de talloze en fraaie orthodoxe kerken, de bijna protserige stadsvilla's en de klassieke gebouwen met ijzeren ornamenten, een stukje Parijs herkennen.

Ze hebben allemaal een beetje gelijk: de stad is een mengelmoes van oud en nieuw, een bont geheel met een moderne metro (waar overigens gek genoeg niet gefotografeerd mag worden) en met een toeristensector die nog in de kinderschoenen staat. Met een interessante, eeuwenoude binnenstad die zorgvuldig wordt gerestaureerd (die operatie duurt al een tijdje en kost een paar cent, maar dan kan de stad er weer een tijdje tegen). En met een omvangrijk wagenpark waarin moderne auto's het moeten opnemen tegen luidruchtige karretjes uit het communistische tijdperk. Dat vleugje oostblok klopt dus wel, zoals ook de sombere huurflats in de buitenwijken getuigen van een niet al te kleurrijk verleden. En ook op het platteland, waar we ook nog komen heeft Bernd beloofd, mag nog wel een flinke sociaal-economische inhaalslag worden gemaakt. Bernd Vinke (33), die ook op de UT al

bekend stond om zijn fabelachtige vermogen mensen over van alles en nog wat te informeren ('ik ben een ster in het oplepelen van nutteloze feiten'), stelt voor om eerst maar eens kort de stad te verkennen alvorens ergens in een van de vele restaurants neer te strijken voor een hapje en een stevig glas bier. De prijzen zijn van een aantrekkelijk laag niveau, de kwaliteit is van een zeer aanvaardbaar gehalte. Terwijl hij de historische plek aanwijst waar het Roemeense volk zich eind 1989 en masse tegen zijn dictator Ceaucescu keerde, rinkelt zijn mobieltje en hangt Imre ten Pas aan de lijn. 'Raad 'es met wie ik hier sta te praten?', vraagt Bernd zijn aloude maatje die in 1998/99 voorzitter was van het interim-bestuur van de Student Union, dat verder bestond uit Bernd zelf, Erik Dobbelseijne, Marcel Kloosterman, Milou van Hagen, Sanne van Beekum en Lotte van Aken. Bernd en Joanne krijgen regelmatig vrienden en familie over de

vloer. Het vliegen is een fluitje van een cent, is goedkoop (zeker vanaf Keulen/Bonn), en het appartement van het stel in een van de betere buurten van de stad, is van alle gemakken voorzien. Wat (om tijdsredenen) niet in Bernd's programma zit, maar wel tot de verbeelding spreekt is het Casa Poporului, het Paleis van het Volk, dat in opdracht van Ceaucescu werd gebouwd. Het voormalige megalomane paleis, dat tegenwoordig als parlamentsgebouw wordt gebruikt en waarvoor een hele stadswijk werd afgebroken, is een van de grootste gebouwen ter wereld en van een grootse lelijkheid. Het telt duizend hallen en kamers en 4500 kroonluchters. Zevenhonderd architecten werkten jarenlang aan deze geldverslindende nalatenschap die uitsluitend uit zuiver Roemeense bouwmaterialen is opgetrokken.

Bernd (ex-bestuurskunde) en zijn vrouw Joanne (25) hebben hun draai in de Roemeense hoofdstad gevonden. 'Onze sociale wereld is hier klein, daar had ik in het begin best veel moeite mee', vertelt Joanne. Bernd werkt bij ING Retail Banking, in een groep die zich bezighoudt met het midden- en kleinbedrijf, een nieuwe loot aan de stam van de bank, althans in Boekarest. Vinke is chef van een afdeling van 20 werknemers, allemaal Roemenen en over het algemeen universitair geschoold. 'Maar', voegt hij er direct aan toe, 'ze zijn niet zo creatief en initiatiefrijk als wij in Nederland gewend zijn. Ik was laatst een paar weken met Joanne op vakantie naar Zuid-Afrika. Ik had vijf kantjes met instructies achtergelaten, in de veronderstelling dat het dan zonder mij moest lukken. Maar bij terugkomst bleek dat ze daar toch best veel moeite mee hadden.' Misschien ligt het wel aan de volksaard, denkt hij. 'Veel Roemenen hebben moeite buitenlanders te vertrouwen, ze zijn enigszins xenofob.' En zo vreemd is dat nou ook weer niet, gezien het nabije verleden, weet hij. Het land ging jarenlang gebukt onder het communistische regiem en het binnenhalen van het lidmaatschap van de EU (gerealiseerd in januari 2007) ging ook al niet bepaald geruisloos. Zaken als corruptie en vriendjespolitiek in alle lagen van de bevolking, de georganiseerde misdaad en de onveiligheid van het interne vliegverkeer >>

zijn de EU een doorn in het oog. Dat moet snel beter, wil het land niet zijn Europese subsidies helemaal verspelen. Bernd: 'Die corruptie is een geduchte factor. Iedereen weet het, maar je krijgt er moeilijk de vinger achter. Politici die belangen hebben in bedrijven, vriendjespolitiek, rijbewijzen die je ook zonder examen kunt kopen als je de weg maar weet, restanten van instituten van het communisme, ga zo maar door.' Joanne en hij zitten ook, van de bank uit, op Roemeense les. 'Het is even wennen, maar we maken vorderingen en kunnen ons nu redelijk verstaanbaar maken.' Hoe lang Bernd op zijn post blijft in Boekarest is moeilijk te zeggen. 'Het bevalt me hier prima. Ik heb een driejarig contract, we hebben vorig jaar een bescheiden winst gemaakt en nog niet veel last van de kredietcrisis. Joanne is nog wel drie jaar bezig met haar promotie. Dus daarna zien we wel weer verder. Ik zit in het bankwezen en zie veel geld voorbijkomen, maar ik voel me geen bankier. Bonussen? Als ik mijn doelen haal, zoals afgelopen jaar, krijg ik een extra bedrag in de orde van

grootte van een eindejaarsuitkering. Meer niet. Zo staat het in mijn arbeidsovereenkomst.' Het alumnistel trekt er in de weekenden zoals gezegd vaak op uit. Meestal naar het noorden van het land, waar in het voorjaar de hogere delen van de Karpaten nog bedekt zijn met een laag sneeuw. Zo'n urenlange tocht over niet al te geplaveide binnenwegen vergt het nodige van bestuurder en zijn reisgezelschap. Het straatbeeld op het platteland neemt ons mee terug in de tijd. Paard en wagen blijkt een prominent transportmiddel van hout en andere producten. De veelal eenvoudige huizen zijn in een lang lint langs de weg gebouwd, roestige fabrieken zijn soms dominant aanwezig. Op het eind van de trip wacht de beloning in de bergen: *Castelul Peleş* vlakbij de wintersportplaats Sinaia, beschouwd als een van de mooiste kastelen van Europa. 'Deze imposante bezienswaardigheid was in de negentiende eeuw het buitenverblijf van koning Carol 1 van Roemenië en zijn vrouw Elisabetha', doceert Bernd. ■

Stichting Faculty Club

De Stichting Faculty Club heeft als doel het wetenschappelijk discours op de Universiteit Twente en in haar omgeving te stimuleren. Naast het beschikbaar stellen van de Blomzaal als ontmoetingsplaats voor medewerkers, alumni en hun relaties, organiseert het bestuur activiteiten, zoals maandelijkse Tête à Tête of themabijeenkomsten en Business & Science borrels. Fellows van de Stichting Faculty Club kunnen gebruikmaken van de faciliteiten van de Blomzaal en er voor zichzelf en hun introductie een drankje schenken. Uiteraard ontvangen zij aankondigingen voor activiteiten die de Stichting Faculty Club ontplooit.

Uniek aanbod: 50% korting op fellowship!

50% bieden alumni de mogelijkheid tegen het gereduceerde tarief van € 25 per jaar fellowship te worden. In de Blomzaal van de Faculty Club kunnen zij tevens gratis activiteiten en maaltijden organiseren en alle contactinformatie herleiden op hun domeinadres.

Faculty Club

Voor informatie:
Emmie Keizers
tel. 053 489 3292

e.j.m.keizers@utwente.nl
www.utwente.nl/facultyclub

IQX Drienerburgh
conferentiehotel

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

www.drienerburgh.nl

welkom op de campus van 1001 mogelijkheden

Conferentiehotel Drienerburgh

Drienerburgh 5
1122 9B Enschede

T 053 433 1366
F 053 433 6772

I www.drienerburgh.nl
E info@drienerburgh.nl

Psycholoog

Meegaan op militaire uitzending naar een oorlogsgebied is voor psychologe Marloes Seelen over vier jaar *part of the job*. Ze vindt het een meerwaarde en verwacht militairen en veteranen daardoor beter te begrijpen. Dat komt haar behandelingen ten goede. Seelen zit bij de Militaire Geestelijke Gezondheidszorg in een scholingstraject dat opleidt tot gezondheidszorgpsycholoog. Met die titel op zak kan ze in oorlogsgebieden ter plekke diagnosticeren en behandelen.

Je bent voor deze baan opgeleid tot militair. Hoe was dat?

'Het is een verkorte opleiding voor specialisten om de basisvaardigheden van een militair onder de knie te krijgen. Ik volgde de cursus samen met onder andere een arts, tandarts en maatschappelijk werker. We leerden bijvoorbeeld om op de juiste manier te marcheren.

Standplaats van de zeven weken durende training was Den Helder. Het programma bestond uit zeilen, een bivak, tenten opzetten en afbreken, zwemtesten, veel sport, maar ook theorie zoals militairrecht. Soms zat de instructeur je wel af te zeiken als je iets verkeerd deed. Maar ach, dat is *part of the game*. Bij onze groep was dat minder heftig dan bij de reguliere vierjarige opleiding. Ja, ik heb me wel eens moeten opdrukken. Maar ik heb de opleiding goed afgerond en mag nu dus een uniform aan.'

Dat draag je, zo te zien, niet altijd?

'Nee, ik werk voornamelijk in burger. Bij officiële gelegenheden en tijdens het lesgeven loop ik in uniform. Weet je wat mij opvalt? Ik ben officier en dat heeft echt een status binnen de krijgsmacht. Daar moest ik wel aan wennen toen ik hier begon. Defensie is een wereld op zich en daar ben je echt een onderdeel van. Voor mij persoonlijk heeft het uniform minder betekenis. Ik noem mijzelf ook nepmilitair, want met mij win je de oorlog, in letterlijke zin, niet.'

Je gaat in de toekomst wel mee op uitzending, als de plicht roept. Wat is daarvan de meerwaarde?

'Over ruim een jaar begint mijn interne gezondheidszorgopleiding. Die duurt twee jaar. Met dat diploma kan ik mij BIG (beroepen in de individuele gezondheidszorg) laten registreren. Vanaf 2012 kan ik dan mee op uitzending. Dat is inherent aan een militaire functie. Ervaring heb ik nog niet, maar de toegevoegde waarde is een beter begrip van de militairen en een enorm bijzondere persoonlijke ervaring. Je kunt je wel een voorstelling maken, maar hoe het echt voelt, de warmte, droogte, stof, de kou, dat weet je alleen als je er geweest bent. Het praat makkelijker. En je bent veel meer aanwezig. Het kan zijn dat je vier maanden weinig te doen hebt, een goed teken, maar het kan ook zo zijn dat een van de jongens sneuvelt. Dan ben je meteen ter plekke voor de eerste opvang in nauwe

Loopbaan tot nu toe

Marloes Seelen (30) studeerde in 2007 af bij psychologie. Ze werkte vervolgens een jaar in de vreemdelingendetentie in Alphen aan den Rijn als inrichtingspsycholoog. De contacten waren gericht op het beheersbaar houden van de problemen en de detentie van de mensen zo humaan mogelijk te laten verlopen. Behandelen mocht niet. Daarom koos Seelen in 2009 voor de GZ-opleiding. De MGGZ zit in vier centra verspreid over het land: Zwolle, Utrecht, Den Bosch en Amsterdam, de standplaats van Marloes.

bij Defensie

samenwerking met de commandant en andere specialisten en regel je datgene waar behoefte aan is.'

Welke problemen kom je als psycholoog tegen bij Defensie?

'Dezelfde als in de maatschappij. Stress, burn-outs, depressies, stemmingswisselingen, relatieproblemen. Dat laatste komt weliswaar wat vaker voor dan in andere werkgebieden. Het werk brengt onregelmatigheid met zich mee. Vaak van huis. Niet alleen voor

uitzending, maar ook voor oefeningen. Dat kan nogal op de relatie drukken. En we hebben hier te maken met aan uitzending gerelateerde problemen zoals posttraumatische stoornissen. Militairen hebben zich vaardigheden aangeleerd die zeer nuttig zijn in een oorlogssituatie, maar die thuis totaal niet relevant zijn. Het lukt hen niet om zich aan te passen aan de thuissituatie. Ze blijven bijvoorbeeld hyperalert en bij elke knal, zitten ze rechtop. Of hun rijgedrag is afgestemd op de kans dat er berrmbommen liggen. Maar ook angst, nachtmerries, slecht slapen, afvallen, agressiviteit zijn kenmerken. En, tijdens missies wordt alles voor de militairen gedaan: de was, het koken enzovoorts. Thuis is dat weer minder vanzelfsprekend. PTSS-cliënten behandel ik nu nog niet. Dat kan ik na de GZ-opleiding en een speciale behandelcursus. Afhankelijk van de gradatie van de klachten wordt gekeken naar een geschikte behandelmethode. Dat kunnen ook groepsbehandelingen, een opname in een kliniek of individuele gesprekken zijn.'

Hoe vaak gebeurt dat?

'Ik beschik eerlijk gezegd niet over die cijfers. Iets roepen heeft dus geen zin, maar om de overgang naar huis te vergemakkelijken, organiseren we op het Griekse eiland Kreta voor elke militair die na vier maanden of langer terugkomt een adaptatie. Defensie heeft er een resort gekocht. Daar verblijven de militairen drie dagen voor hun terugkeer naar huis. De eerste dag is om te acclimatiseren. Op de tweede dag houden we een gesprek georganiseerd door een psycholoog,

geestelijke of hulpverlener en een militair met uitzendingervaring. We spreken over de uitzending en de verwachting van hun thuiskomst. Dat gebeurt in groepjes van vier tot twaalf man. Daarna zijn er activiteiten ter ontspanning. Ik ben zelf een paar weken geleden op Kreta geweest en je voelt hun weerstand. Ze willen liever naar huis. Toch is dat ventileren en afsluiten heel belangrijk.'

Hoe zit het met het macho-imago binnen defensie en de rol van psychologie daarin?

'Die machocultuur heerst nog steeds. Toch krijgen de programma's en lessen steeds meer voet aan de grond bij militairen. Voor mariniers en commando's blijft het een moeilijk verhaal. Hen wordt zo vaak verteld hoe stoer, geweldig en goed ze wel niet zijn. Dan stap je toch niet naar een psycholoog? Je bent toch geen mietje? Voor mij is het een uitdaging om door die stoere spierballentaal heen te prikken.' ■

Kwasten, rollers,

Oud-studente werktuigbouwkunde Margot Holland-De Haas (40) is algemeen directeur bij Spijker Kwasten in Velsen-Noord, een handelsonderneming in verfgereedschap en sanitair die levert aan doe-het-zelfzaken en professionele schilders. Het bedrijf maakt deel uit van een groter concern, waartoe ook Sorbo behoort. 'Wij zijn de kwastenkoning van Nederland. Iedereen die wel eens schildert, heeft een kwast van ons in de hand gehad.'

Spijker Kwasten is gevestigd in een enorm pand onder de rook van staalbedrijf Corus. Het gebouw wordt voor het grootste deel in beslag genomen door een magazijn, waar zo'n zesduizend producten metershoog liggen opgestapeld en heftrucks af- en aanrijden. Op de tweede etage is het kantoor van Margot Holland. Geen chique directiekamer, maar een eenvoudig ingericht vertrek, dat niet afwijkt van de werkplekken van het overige kantoorpersoneel. De ruimte geeft precies aan hoe Margot zichzelf ziet in relatie tot de tachtig medewerkers aan wie ze leiding geeft. 'Die tachtig man ken ik allemaal. Ik loop veel rond in het bedrijf en probeer samen met mijn mensen problemen op te lossen. Daardoor komen ze gemakkelijk naar me toe als er wat is.'

Als algemeen directeur is Margot verantwoordelijk voor de inkoop, de boekhouding en personeelszaken. Deze functie kreeg ze min of meer per ongeluk. In eerste instantie was ze door Spijker Kwasten aangetrokken om de logistiek te coördineren. Maar toen de directie moest opstappen, kreeg ze zelf de leiding. 'Ik ben de enige sukkel die bleef zitten met als gevolg dat ik op deze stoel terecht ben gekomen. Het was een enorme puinhoop. De cijfers waren slecht en er kwamen alleen maar lijken uit de kast vallen. Ik heb een aantal reorganisaties moeten doorvoeren en mensen moeten ontslaan.'

Als directeur houdt ze zich niet alleen bezig met beleidszaken, maar is ze ook niet te beroerd af en toe zelf de handen uit de mouwen te steken. 'Ik zeg altijd dat ik geen manager wil zijn, maar meewerkend voorman. Ik help mee en spring in waar nodig. Ik heb bijvoorbeeld orders gelopen en producten ingepakt. Mijn werkzaamheden verschillen van dag tot dag. Geen week is hetzelfde', vertelt ze tijdens haar ronde door het magazijn, waarbij ze alle medewerkers in het voorbijgaan groet en hen aanspreekt met hun naam. Margots visie op leidinggeven is dat personeelsleden zelfstandig moeten kunnen functioneren. 'Mensen weten zelf wel wat ze moeten doen. Ze hebben hun eigen verantwoordelijkheid,

afplakband

in welke functie dan ook. Je hoeft hen niet te bemoederen.'

Margot is nu bijna tien jaar in dienst bij Spijker Kwasten. Daarvoor had ze twee andere werkgevers. Na haar studie werktuigbouwkunde koos ze voor Nedlloyd, waar ze begon als management trainee bij verschillende onderdelen van de Rotterdamse rederij en daarna overstapte naar Nedlloyd Districenters. Vervolgens werd ze logistiek consultant bij IBM Consulting Group. Voor deze baan moest ze vaak naar het buitenland om internationale bedrijven te adviseren over hun distributiestrategie. 'Ik vond het leuk om te doen, maar op een gegeven moment was ik het reizen zat. Ik was zo druk, dat ik het idee had dat ik werd geleefd.'

Via een van haar toenmalige opdrachtgevers kwam Margot bij Spijker Kwasten. Deze onderneming levert kwasten, rollers, afplakband en andere verbodigheden aan schildersbedrijven en bouwmarkten als Praxis, Karwei en Formido. Ook richt het bedrijf schappen in om de producten het best tot hun recht te laten komen en een zo hoog mogelijke omzet te genereren. 'We kijken bijvoorbeeld welke producten goed lopen en welke niet en hoe we het assortiment zo duidelijk mogelijk kunnen presenteren, zodat klanten in één oogopslag zien wat ze moeten hebben', legt Margot uit, terwijl ze voor een demonstratieopstelling staat, waarin allerlei kwasten en rollers op soort en formaat zijn gepresenteerd. Op geen enkel product is de naam Spijker te vinden, omdat de onderneming vooral huismerken levert en daarnaast het merk Copenhagen Gold voert. Het gaat het bedrijf voor de wind, zegt ze. Ondanks de economische crisis. 'Veel toeleveranciers om ons heen vallen om. Ja, en wij kijken uit op Corus, waar het niet zo goed gaat. Maar bij ons valt het heel erg mee, omdat we bezig zijn met innovaties die blijken aan te slaan. Wij verwachten dit jaar zelfs een groei.'

Haar eigen toekomst heeft Margot nog niet uitgestippeld. 'Dat vind ik heel lastig. Na tien jaar is het misschien tijd om weg te gaan, maar aan de andere kant voelt het of dit bedrijf iets van mijzelf is geworden en zijn er steeds weer nieuwe ontwikkelingen. We zijn nu bezig sanitair uit China te halen en daar ben ik ook al een paar keer geweest. Ik heb nu zo veel vrijheid en kan veel zelf bepalen. Waar vind ik een baan waar dat ook allemaal zo is?' ■

Grote liefde

Margot ontmoette op de UT haar grote liefde: Reinout Holland. Deze oud-student chemische technologie was net als Margot lid van basketbalvereniging Arriba en tijdens een feest van die club sloeg de vonk over. Ze kennen elkaar inmiddels achttien jaar, zijn getrouwd en hebben drie kinderen. Reinout werkt bij advies- en ingenieursbureau Tebodin.

Tussen de

Nieuwe auto's moeten eens in de drie of vier jaar 'door de APK' en oudere auto's worden zelfs jaarlijks gekeurd. De APK voor treinen gebeurt elke drie maanden, onder andere in de onderhoudswerkplaats van NedTrain in het Groningse Onnen. Eindverantwoordelijke daar is werktuigbouwkundealumnus Maarten Bakker (32). Hij ligt niet te sleutelen onder de intercity's, maar heeft vanuit zijn kantoor wel zicht op de grote fabriekshal.

Ruim tweehonderd monteurs werken in ploegdiensten 24 uur per dag en zeven dagen per week in Onnen aan het onderhoud van treinen. Er passen vijf intercity's tegelijk in de onderhoudshal en daarnaast is er een draaistellenhal, een grote draaibank voor de wielen en een reinigingsperron. 'In totaal hebben we zo'n driehonderd treinen in onderhoud', aldus productiemanager Bakker. De Groningse vestiging van NedTrain, een dochteronderneming van de NS, heeft zich gespecialiseerd in elektrische intercity's (de koplopers en dubbeldekkers); in de drie andere werkplaatsen worden de sprinters, stoptreinen en locomotieven-met-rijtuigen onderhouden.

'Eens in de drie maanden, na zo'n 75 duizend kilometer, moet een trein naar binnen voor onderhoud. Daarnaast komen er natuurlijk treinen ongepland voor storingen die niet ter plekke opgelost kunnen worden', vertelt Bakker. 'Veel voorkomende problemen zijn kapotte airco's of een defect in de elektrische aandrijving. Afgelopen winter hadden we veel treinen met vocht of sneeuw in de compressoren.'

Uiteraard sleutelt de productiemanager niet zelf, maar Bakker is wel vrijwel dagelijks in de werkplaats te vinden. 'Mijn kantoor heeft bovendien nog heel traditioneel zicht op de fabriekshal', lacht de alumnus, die vooral erg goede herinneringen heeft aan zijn roeiperiode bij Euros. Bakker deed er verschillende commissies en ontmoette er bovendien zijn vrouw Anna Muilwijk, die eveneens aan de UT studeerde, namelijk civiele techniek, en nu werkt bij kabel- en leidingenbedrijf Visser & Smit Hanab.

Al een paar maanden voor zijn buluitreiking in 2000 begon de WB'er als technisch adviseur op het ingenieursbureau van de NS. Later werd dat NedTrain. 'Dat was in de tijd dat je op verjaardagen nauwelijks durfde te vertellen dat je bij de NS werkte', aldus Bakker. 'Nu komen we steeds positiever in het nieuws en de klantordelen worden ook beter. Het is enorm leuk om dit bedrijf te helpen ontwikkelen.'

Bakker werkte op verschillende afdelingen in Haarlem en Tilburg en is nu ruim een jaar productiemanager in Onnen. 'Ik vind het belangrijk maatschappelijk relevant werk te doen en een trein is bovendien een ongelooflijk mooi product. Ik ben begonnen als consultant, maar ik kreeg al gauw het gevoel dat van rapporten schrijven de treinen niet beter gaan rijden. Daarom ben ik in de onderhoudswerkplaatsen terechtgekomen. En hier geldt eigenlijk dat hoe beter we ons werk doen, hoe minder werk we hebben. Na goed onderhoud, kampen de intercity's minder vaak met storingen.' ■

treinen

Stefano Stramigioli, hoogleraar Advanced Robotics

‘Van technologie word ik vrolijk’

Stefano Stramigioli bracht onlangs een bezoek aan robotland Japan. Een goed moment om het met hem eens te hebben over zijn grote liefde voor robots en de toekomst van robotica in Twente.

Van kinds af aan is Stefano Stramigioli geïnteresseerd in robots. Hij bouwde zijn eerste robot al toen hij zestien jaar was. Dit was een robot met een soort hand die glazen water in kon schenken. Stramigioli ontwikkelde zelf de mechanica, elektronica en het computerprogramma. Nu, 22 jaar later is de liefde voor robotica niet bekoeld. Stramigioli heeft van zijn passie zijn beroep gemaakt en werkt als hoogleraar Advanced Robotics aan de faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica. Stramigioli: “Eén van mijn dromen is een volledig menselijke – ‘humanoid’ - robot te ontwikkelen. Het interessante is dat je hierbij met allerlei wetenschappelijke disciplines te maken hebt, zoals robotica, mechanica, elektrotechniek, optica en materiaalkunde. Een humanoid robot zou moeten functioneren als het meest ongelofelijke wezen dat er bestaat, namelijk de mens.”

Chirurgie

Ook al wil Stramigioli een robot ontwikkelen die op een mens lijkt, volgens de onderzoeker zullen robots nooit alle taken van de mens kunnen overnemen. Als voorbeeld noemt hij de robotische chirurgie, een onderwerp waar hij op de UT aan werkt. “Bij deze vorm van chirurgie helpen robots chirurgen. Denk hierbij aan minimaal-invasieve ingrepen: de patiënt wordt zo min mogelijk belast bij een precisie-ingreep. Een tumor kan bijvoorbeeld via natuurlijke lichaamsopeningen worden verwijderd, zonder een grote snee in de buik te maken.” Volgens Stramigioli is daarbij de kracht van robots dat ze zeer nauwkeurige bewegingen kunnen maken en informatie heel snel kunnen verwerken. Dat betekent volgens hem echter niet dat ze de mens kunnen vervangen. Een arts beschikt over cognitieve eigenschappen en kan het overzicht bewaren, dat is iets wat je moeilijk in een robot kunt inprogrammeren. “Robots zijn goed voor bepaalde aspecten van een operatie, mensen zijn weer goed in andere aspecten. Je moet dus zoeken naar een vorm die het beste van de chirurg combineert met het beste van de robot.”

Veel kennis in regio

Robotische chirurgie is slechts één van de deelgebieden waar de onderzoeker aan werkt. Ook robots die gasleidingen van binnenuit controleren worden in zijn groep ontwikkeld, en hij heeft plannen om vliegende robots te ontwikkelen voor de inspectie van moeilijk bereikbare constructies. Ookal wordt Twente niet door iedereen direct geassocieerd met robotica, toch gebeurt juist in deze regio veel op dit vlak. Stramigioli wil daarom Twente op de kaart zetten op robotica gebied. Hij is momenteel druk bezig met de opstart van een robotica centrum in Twente waarin vakgroepen van de universiteit, het bedrijfsleven uit de regio en andere belangstellenden samenkomen. “Er liggen in deze regio veel kansen op robotica gebied. Er zit hier heel veel kennis. Het onderzoek en de activiteiten zijn echter te versnipperd. Er is te

weinig afstemming tussen wat de verschillende partijen in de regio doen. Als we dit beter coördineren kunnen er hele leuke dingen ontstaan op het gebied van bijvoorbeeld veiligheid, inspectie, robotische chirurgie en nog veel meer.”

Iets gek bedenken

Om inspiratie op te doen bracht Stramigioli in de opstartfase van het robotica centrum, met een delegatie van de UT, een bezoek aan Japan. Een land dat bekend staat om zijn robotica. Stramigioli: “De manier waarop Japanners met robotica omgaan is fascinerend. Iedereen is er veel meer gericht op technologie dan hier. De mens heeft er dan ook een compleet andere relatie met machines. Nederlanders zijn wat dat betreft veel nuchterder. Een machine is een machine en niets meer dan dat. Japanners hebben een veel meer technologische en futuristische kijk. Dit zie je bijvoorbeeld terug in allerlei Japanse projecten, waarin robotica een dominante rol speelt. Daarbij komt dat ze in Japan minder gefocust zijn op toepassingsmogelijkheden van wetenschappelijk onderzoek. Ze starten er veel makkelijker vreemde projecten op. Neem bijvoorbeeld het Erato-project, een miljoenenproject met tientallen wetenschappers. Ze ontwikkelen hier een robot die hetzelfde gedrag en dezelfde kennis heeft als een baby. Ik zie hier niet direct een nuttige toepassing in, maar je leert wel veel over hoe de robot wordt opgebouwd. Deze projecten leiden wel tot allerlei creatieve ideeën die op langere termijn wel tot nuttige toepassingen leiden,” vertelt Stramigioli, “in Nederland kan en mag je niets gek bedenken, omdat je nog geen directe toepassing daarbij kan geven. Dat begrenst de creativiteit.” Wat dat betreft kunnen we hier volgens Stramigioli wat leren van de Japanners. “Daar is technologie alles, terwijl je in Nederland ziet dat het bijvoorbeeld steeds moeilijker is studenten voor technische studies te vinden.” Toch heeft Stramigioli veel hoop, nu het Robotica-centrum is geopend. Hij ambieert dat het nieuwe centrum ook het Robotica centrum van Nederland wordt, waar bedrijven naar toe komen voor hulp op allerlei verschillende gebieden. Daarnaast wil hij een internationale toppositie bereiken voor zijn activiteiten, zowel kwalitatief als kwantitatief. ■

Loopbaan

Stefano Stramigioli studeerde in 1992 cum laude af in Bologna. Hij promoveerde in 1998 in Delft, ook cum laude en sindsdien is hij aan de UT verbonden aan de vakgroep Control Engineering van de faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica. Sinds 2005 is hij hoogleraar Advanced Robotics. Daarnaast leidt hij de strategische onderzoeksoriëntatie Smart Devices and Materials van IMPACT, een onderzoeksinstituut van de UT. Hij heeft meer dan 100 publicaties op zijn naam staan, begeleidde tientallen masterstudenten en zeven promovendi.

Vaak liever een telefoontje dan kijken op de website

De overheid probeert de burger zo veel mogelijk naar het internet te verwijzen als hij of zij in contact wil treden met een overheidsorganisatie. Zelf iemand de informatie laten vinden op een website is immers goedkoper dan een persoonlijke toelichting vanachter de balie. Toch pakken veel mensen liever de telefoon of sluiten aan in de rij voor de balie. Wat doet de overheid verkeerd? Communicatiewetenschapper Willem Pieterse onderzocht het.

Met de opkomst van het internet werd verwacht dat het aantal telefoontjes zou afnemen. Het internet is namelijk 24 uur per dag beschikbaar en je kunt er enorme hoeveelheden informatie op kwijt. De werkelijkheid blijkt anders. Zo neemt het aantal telefoontjes dat de Belastingdienst krijgt - de overheidsdienst met het grootste aantal telefoontjes per jaar - ondanks de uitgebreide website, jaarlijks nog steeds toe. Willem Pieterse vroeg zich af waarom, en deed onderzoek naar het gebruik van dienstverleningskanalen van de overheid door burgers. Onder deze kanalen verstaat hij de manieren waarop de burger in contact kan treden met de overheid. Denk hierbij aan websites, de baliemedewerker, post, telefoon en e-mail.

Volgens de onderzoeker is de overheid er altijd van uitgegaan dat de burger, wanneer hij contact zoekt met de overheid, een rationele keuze maakt tussen de verschillende kanalen. Die aanname is onjuist volgens Pieterse. Uit zijn onderzoek komt naar voren dat de burger de keuze lang niet zo rationeel maakt als altijd is aangenomen. "Dat komt onder andere," meldt de onderzoeker, "omdat mensen niet alleen op zoek zijn naar informatie; ze willen soms ook gewoon hun verhaal kwijt, of ze zijn op zoek naar bevestiging. In die gevallen zullen ze eerder bellen dan naar een internetsite gaan."

Uit het onderzoek komt naar voren dat emoties en gewoonten in eerste instantie de keuze voor een specifiek kanaal bepalen. Sommige burgers grijpen altijd naar de telefoon, anderen gaan steeds maar weer naar de balie. Het mechanisme van de rationele keuze komt pas op de tweede plaats. De fout die de overheid volgens Pieterse maakt is dat de campagnes die er op gericht zijn om de burger meer naar het internet te leiden, vooral een informatief karakter hebben. Terwijl ze volgens de onderzoeker juist meer aan de emotionele component van het gedrag van de burger moeten appelleren. "Je kunt daarom beter wijzen op het gemak of de betrouwbaarheid van een kanaal dan alleen maar te vermelden welke informatie je op welke site kunt vinden."

Volgens Pieterse is het dan ook niet slim om alleen te streven naar een daling van het aantal telefoontjes. Beter is het ervoor te zorgen dat je de telefoontjes zo kort mogelijk houdt. "In de telefoongesprekken moet je de emoties en onzekerheden doen

afnemen en vervolgens kun je de burger naar de site verwijzen voor aanvullende informatie."

Pieterse roept de overheid daarom op om te kiezen voor een meer integrale benadering. "Zie de verschillende dienstverleningskanalen niet als losse entiteiten, maar probeer ze als één te zien. Op die manier kun je de sterke kanten van al de kanalen gebruiken en versterkt het ene kanaal het andere." ■

Willem Pieterse

Heb jij Twente in jouw DNA?

Twente doet iets met je; het zet zich vast in je lijf, wordt onderdeel van je denken én doen! Steeds vaker horen we dat voormalig UT-studenten in Twente willen wonen én werken. Natuurlijk in een uitdagende functie bij één van de topbedrijven.

Heb jij Twente in je DNA en wil je op de hoogte gehouden worden van carrièrekansen? Surf dan naar topbanentwente.nl en schrijf je in.

powered by **career center twente**

Career Center Twente werft toppers voor Twentse topbedrijven en bemiddelt bij het vinden van een woning, kinderopvang, baan voor de partner en opleiding.

COPD-patiënten vaak verkeerd behandeld

COPD is een verzamelnaam voor chronische bronchitis en longemfyseem en wordt meestal veroorzaakt door roken. In Nederland lijden ruim 310.000 mensen aan de ziekte. Patiënten met COPD verslechteren doorgaans sprongsgewijs, veroorzaakt door een bacteriële of virale infectie. Zo'n verslechtering wordt een *exacerbatie* genoemd. Om te bepalen of een exacerbatie een virale, of een bacteriële oorzaak heeft, kijkt de arts – geheel volgens de geldende richtlijnen – naar de kleur van het slijm dat de patiënt uit zijn longen ophoest. Dit 'sputum' zou namelijk verkleuren als sprake is van een bacteriële infectie. In haar promotieonderzoek zocht Marjolein Brusse-Keizer naar het verband tussen de sputumkleur en de oorzaak van een exacerbatie. De conclusie was dat er geen direct verband bestaat tussen de twee. Het gevolg is dat we in veel gevallen antibiotica toedienen terwijl dit niet nodig is. Hierdoor kunnen de bacteriën resistent raken, waardoor de antibiotica niet meer werken op het moment dat de patiënt ze echt nodig heeft.

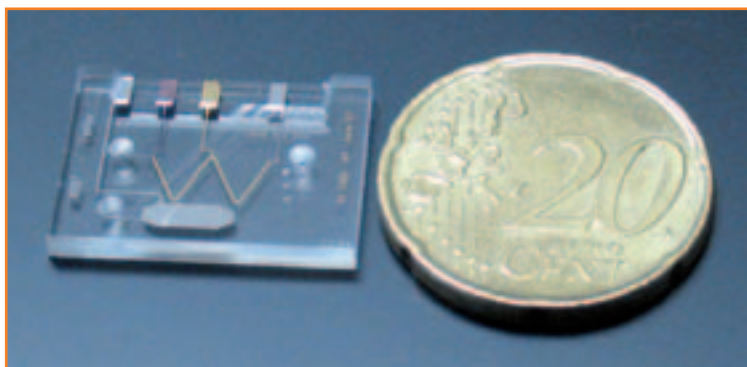

Zomervakantie ten koste van leerprestaties

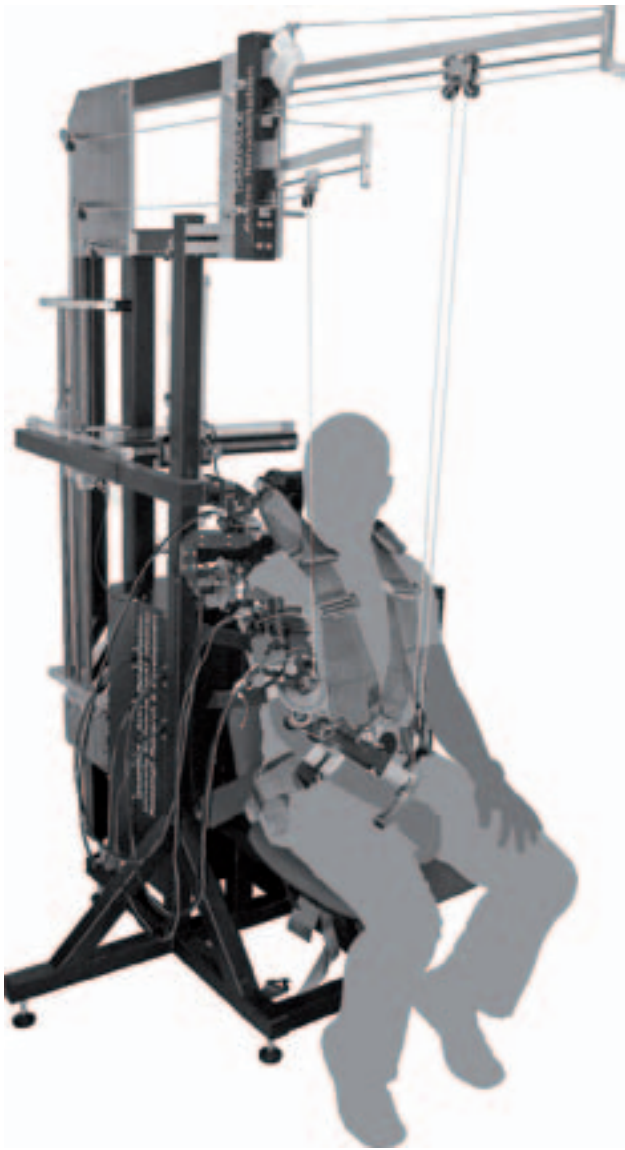
Het effect van onderwijs op de ontwikkeling van kinderen is in de praktijk moeilijk te meten. Je kunt in Nederland de prestaties van schoolgaande kinderen immers niet vergelijken met een vergelijkbare groep kinderen die geen onderwijs volgt; alle kinderen gaan naar school. Hans Luyten, Kim Schildkamp en Pieter Verachtert vergeleken daarom de verbetering van de leesvaardigheid van scholieren gedurende het schooljaar met die tijdens de zomervakantie. Uit hun onderzoek kwam naar voren dat niveauverschillen tussen leerlingen voor een groot deel ontstaan tijdens de vakantieperiodes. De scholieren gaan dan minder vooruit dan buiten de vakanties; in sommige gevallen gaat het niveau tijdens de vakantie zelfs achteruit. Puur op basis van de resultaten willen de onderzoekers niet direct pleiten voor maatregelen, zoals de afschaffing van de zomervakantie. Maar, als andere onderzoeken de resultaten bevestigen, moet de overheid volgens de onderzoekers wel degelijk conclusies trekken. Ze denken hierbij bijvoorbeeld aan een betere spreiding van de vakanties, of aan ondersteuning van zwakkere leerlingen tijdens de zomer.

Chip bootst stofwisseling na van medicijn in menselijk lichaam

Onderzoekers van de Universiteit Twente hebben een chip ontwikkeld die na kan bootsen hoe een medicijn in het lichaam reageert. Deze speciale vloeistofchip maakt snelle screening van nieuwe medicijnen mogelijk. De chip is een extreem kleine elektrochemische cel die chemische reacties kan nabootsen die ook in het menselijk lichaam plaatsvinden. Het belangrijkste

vloeistofkanaal van de chip heeft een inhoud van slechts 9,6 nanoliter – een nanoliter is een miljardste liter. Als een medicijn wordt toegevoegd aan de vloeistof in het kanaal, zal het door oxidatie verschillende bestanddelen vormen. Via spanningsvariaties op de minuscule elektroden zijn de chemische reacties in de cel te sturen. Het voordeel van de minimale afmetingen van de chip – de cel is zo'n duizend maal kleiner dan gangbare elektrochemische cellen – is dat je met zeer kleine samples toch een volledige test kunnen uitvoeren.

Vérgaande fysiotherapie met robots

Jaarlijks krijgen 41.000 mensen in Nederland een beroerte, waarvan 80% eenzijdig geheel of gedeeltelijk verlamt raakt. Deze verlamming kan zowel optreden aan het been als aan de arm en schouder. Het aantal in leven zijnde patiënten wordt geschat op 230.000. Voor deze patiënten kunnen revalidatierobots dan ook een grote uitkomst bieden. Arno Stienen van de Universiteit Twente ontwikkelde drie nieuwe revalidatieapparaten voor revalidatie van de arm en schouder, vooral voor patiënten die als gevolg van een beroerte een verlamming hebben. De nieuwe therapie wordt minder arbeidsintensief voor therapeuten en werkt efficiënter. Patiënten met een verlamde schouder/arm kunnen gemakkelijker en sneller een complexe beweging uitvoeren en komen verder dan met de oude therapie. Naar schatting kunnen de revalidatieapparaten jaarlijks tienduizenden patiënten in Nederland helpen. Ook complexe botbreuken kunnen straks behandeld worden met deze nieuwe hulpmiddelen. Een ander groot voordeel is dat de robots nauwkeurigere metingen kunnen verrichten en systematisch meer gegevens genereren. Ze leveren daarmee objectievere data voor artsen, therapeuten en wetenschappers.

Klassieke muziek heeft positief effect op patiënt

De wachtkamer van de huisarts, de behandelkamer van een psycholoog of een ziekenhuiskamer moet een dusdanige verwachting scheppen, dat de behandelaar goede medische zorg verleent. Vaak zijn dit witte ruimten die er schoon uitzien. Maar hoe zit het dan met de behoeften als ontspanning, comfort en welbevinden van patiënten? De gezondheidszorg wordt toch vaak geassocieerd met gevoelens van onzekerheid, stress en angst. Karin Dijkstra van de Universiteit Twente keek naar de effecten van de fysieke zorgomgeving op de gezondheid en het welbevinden van patiënten. Die omgeving kan het verschil maken in hoe snel een patiënt herstelt of zich aanpast aan bepaalde chronische of acute omstandigheden. Door het plaatsen van planten, het aanbrengen van kleur of het afspelen van muziek kunnen *healing environments* gecreëerd worden. Zo toonde het onderzoek aan dat het draaien van klassieke muziek in de wachtkamer van een tandarts en huisarts resulteerde in minder angst en stress, en een hogere aantrekkelijkheid en professionele kwaliteit van de wachtkamer. Hetzelfde experiment met popmuziek leverde geen significante resultaten op. Dijkstra onderzocht ook het effect van planten en kleur in ziekenhuiskamers en behandelruimten. Hieruit bleek dat een plant, of zelfs een schilderij van een boom, een stressreducerend effect heeft op de patiënt. Dit kan bijdragen aan een vlotter herstel. De effecten van kleur zijn sterk afhankelijk van de persoonlijke karaktereigenschappen van de patiënt.

Werken voor de Verenigde Naties heeft iets heel speciaals, vindt Ard Venema. Na zijn afstuderen in 1993 (technische bedrijfskunde) werkte hij in het buitenland voor diverse bedrijven. In 2005 kreeg hij een baan op het VN-hoofdkantoor in New York, vanwaaruit hij vorig jaar werd uitgezonden naar de vredesmissie UNDOF in Syrië. Als burger tussen de militairen op de Golan. Een reportage.

UNDOF staat voor United Nations Disengagement Observer Force, gestationeerd in Syrië. Sedert juni 1974 ziet deze kleine vredesmissie toe op het staakt-het-vuren tussen Israël en Syrië en de scheiding van beide legers. In een smalle gedemilitariseerde strook (*area of separation*) tussen de door Israël bezette Golanhoogte en Syrië heeft UNDOF 22 permanente waarnemingsposten ingericht. Er wonen enkele tienduizenden Syrische burgers in kleine steden en dorpen. Vreemdelingen, zoals de verslaggever van dit blad, hebben een speciale schriftelijke *approval* nodig van de hoogste baas van UNDOF en van de Syrische autoriteiten om het gebied te mogen betreden. De Golan ligt in het hart van het Midden-Oosten, ingeklemd tussen Israël (links op de kaart), Libanon (noord), Syrië (oost) en Jordanië (zuid). Het gebied werd in 1967 door Israël vanuit strategische

zijn voor de UNDOF-missie in de Golan. Zoals de aanschaf van kostbare *night vision equipment*, het VN-wagenpark, de patrouillevoertuigen en het afsluiten van onderhoudscontracten voor deze kostbare mijnbestendige *vehicles*. Wat hij ook doet is het aanbesteden van allerlei grote bouwprojecten zoals *security walls* die de waarnemingsposten beter moeten gaan beschermen dan het 35 jaar oude kippengaas nu doet. 'Ik zit met mijn groep aan het begin van de pijnlijn. We specificeren tot in detail wat er nodig is en zoeken daar partners bij. Ik huldig het principe: *best value for money*. De VN moet aanzienlijk effectiever zijn geld uitgeven. Er is ontzettend veel geld te besparen aan de kostenkant. Dat kan dan weer worden ingezet ter verdere realisering van haar doelen.'

Camp Faouar, een donderdag in april. De regen komt met bakken uit de hemel. Een plotselinge donderklap zet het legerkamp aan de rand van de Golan in donker. De paar vaste kampkatten en -honden zoeken een goed heenkomen. De pc in Ard's kantoor valt uit, maar even later zorgt een dieselgenerator weer voor stroom. 'Dit weer is absoluut niet representatief voor de tijd van het jaar,' zegt hij ietwat teleurgesteld. Het liefst zou hij zijn Nederlandse gast met stralend weer rondrijden

Ard Venema, hoofd inkoop in Camp Faouar

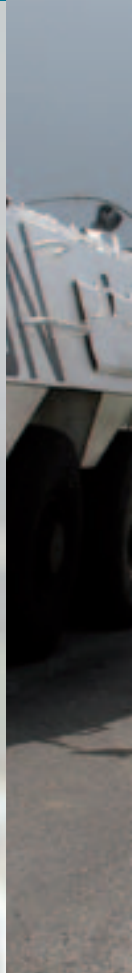
Missie op

overwegingen op Syrië veroverd en in 1973 kortstondig door Syrië heroverd. Israël sloeg echter binnen een paar weken meedogenloos terug en annexeerde de Golan uiteindelijk in 1981, alhoewel de annexatie niet internationaal is erkend. De bufferzone loopt over een lengte van honderd kilometer vanaf het drielandpunt in het noorden tot Jordanië. In het gebied worden dag en nacht patrouilles uitgevoerd. Aan de rand van het scheidingsgebied en op 50 km van hoofdstad Damascus ligt het militaire hoofdkwartier van UNDOF, Camp Faouar. Ard Venema (40) is er tussen de militaire chefs een van de civiele sectiehoofden. Hij behoort tot het burgerpersoneel van het hoofdkwartier, dat verder nog een Nederlander telt, een oud-militair, die gaat over de veiligheid van alle UNDOF-militairen, civiele medewerkers en hun gezinnen in Syrië. Venema is hoofd van de veertien mensen tellende inkoopsectie, die belast is met de inkoop van alle goederen, producten en diensten die nodig

over de Golanhoogten. De fraaie vergezichten op de groene landerijen, het vulkanische gebergte en de besneeuwde toppen van Mount Hermon langs de grens met Libanon zijn van een aparte bekoring. Zeker als de zon er op staat.

'Vorig jaar, ik zat hier nog maar net, zorgde een autobom in Damascus voor 17 doden. Dat was even schrikken, maar nu is het rustig. Er is in het kamp iedere dag een gedetailleerde briefing over de situatie in de regio en de rest van het Midden-Oosten. Alle *violations* - overtredingen van het bestand tussen Israël en Syrië - hoe klein ook, worden gemeld. Vaak gaat het om herders die illegaal de bestandslijn oversteken. Maar gezien vanuit Israëliësch perspectief zouden dat ook vermomde terroristen kunnen zijn, of drugssmokkelaars. Laatst reed een vrachtwagen met weigerende remmen dwars door de afrastering van een VN-positie heen.'

Het doel van UNDOF, aldus Venema, is om met een volume van ruim elfhonderd militairen

een boterham verdient. Dat blijkt. Op de drukke weg tussen Damascus en Quneitra dwingen twee norske undercoveragenten in een oude auto ons bruusk tot stoppen nadat Venema's gast argeloos foto's heeft gemaakt van de omgeving. Dat mag daar dus niet, want er zouden mogelijk militaire objecten op kunnen staan. We komen er met een stevige waarschuwing en het deleten van een paar plaatjes vanaf.

'Syrië is een dictatuur. Dat weet je als je hier komt werken. In het dagelijks leven merk je er niet veel van, zeker niet op mijn werk in Camp Faouar. Politie en militairen zie je overal in het land. Mede daardoor is de criminaliteit relatief laag. Moslims, christenen en allerlei andere religies leven hier al eeuwenlang op een tolerante en respectvolle manier samen. Vrouwen vervullen een steeds belangrijker rol in de maatschappij. Je ziet het land gaandeweg weer liberaler worden. Allerlei hervormingen worden zichtbaar.' Tot juni 2000 was Hafiz-al-Assad de president, die in 1971 na een militaire coup de macht greep. Sinds zijn dood is zijn zoon Bashar de wat 'mildere' baas van het land. Hij moest zijn studie

oogheelkunde afbreken om zijn vader te kunnen opvolgen.

De regen zorgt vandaag voor een wat droefgeestige sfeer in de regio. De militairen in de VN-posten die we passeren voordat eerst de bufferzone en daarna de bestandslijn met de door Israël bezette Golan wordt bereikt, springen in de houding of strijken hun geweer bij de nadering van de VN-wagen. Syrische militairen die wachthouden bij checkpoints verderop in het gebied komen wat slungelig tevoorschijn >>

de Golan

(Oostenrijkers, Polen, Indiërs, Kroaten, Japanners en Canadezen) en een klein percentage burgerpersoneel, elke vorm van escalatie in het gebied te voorkomen. 'We zitten hier qua spanning in 'phase 1' op een schaal van 5. In Libanon, waar de vredesmissie UNIFIL met 15 duizend militairen is gelegerd, staat de wijzer tussen de 2 en 3. Daar en in de Gazastrook zitten de Hezbollah en Hamas. Die zorgen voor meer directe dreiging omdat ze geweld gebruiken om hun standpunten duidelijk te maken. Overigens, de leider van de Hamas woont gewoon in Damascus. Dat dan wel weer.' Ard noemt Syrië een warm, hartelijk en gastvrij volk, zij het wat timide. Persvrijheid bestaat er niet echt, de Mukhabarat -de geheime dienst- is een geduchte, mysterieuze bedrijfstuk waarin een onbekend aantal mensen

uit hun commandopost. Meestal zijn dat eenvoudige gebouwtjes met een roestige slagboom voorzien van een oude autoband als contragewicht. De militairen die wacht houden bij het 'Saasaa' checkpoint kennen Venema inmiddels en groeten vriendelijk. Een paar soldaten checken nauwgezet of de komst van de passagier naast Venema wel is aangemeld.

Het op de plaat vastleggen van alles wat maar enigszins militair is, is streng verboden. Ook de brullende, hevig walmende militaire vrachtwagens die al in de jaren zestig op de weg verschenen, mogen niet op de foto. De gammele Syrische voertuigen scheuren over de drukke openbare weg -buiten de bufferzone- waar geen verkeersregels lijken te gelden. Hier geldt het recht van de sterkste. Het is uitkijken geblazen, maar Venema slingert zijn wagen behendig door de mierenhoop. Links en rechts schieten auto's en andere gevaartes voorbij. Pickups zitten volgestouwd met hele families, tot babies en allerhande huisdieren toe. Vanuit de laadbak van het militaire vehikel kijken besnorde manschappen verwilderd om zich heen. Geen helm, wel hoofddoekjes

of bivakmutsen. Geweren -Kalashnikovs- bungelen over hun schouders. Venema: 'Ach, het ziet er wat krijgshaftiger uit dan het is. Het legermaterieel is sterk verouderd en niet meer van deze tijd.'

Om een beeld te krijgen wat er zich 35 jaar geleden heeft afgespeeld op de Golan stelt hij voor om morgen een bezoek te brengen aan het 'Tishreen (October) War' Panorama museum in Damascus, waar onder meer de oorlogen tussen de buurlanden tot in detail zijn uitgebeeld. Compleet met de op een plein uitgestalde wrakstukken van neergehaalde Israëlische vliegtuigen en ander vijandig materieel, plus binnen in het gebouw een panoramische weergave van de grote veldslagen om het bezit van de Golanhoogtes. Dat indrukwekkende panorama -gezien vanuit Syrisch perspectief- is een waar pronkstuk waaraan honderd Noord-Koreaanse kunstenaars twee jaar lang hebben gewerkt.

Vanuit Camp Faouar stuurt Venema zijn Toyota met VN-embleem -en nummerbord naar de door Israëlische militairen in 1973 verwoeste stad Quneitra, een merkwaardige

bezienswaardigheid op 1000 meter hoogte. Aan de overzijde van een brede, onbebouwde groenstrook bespieden Israëlische wachttorens dag en nacht de omgeving. Wat ooit een levendige provincieplaats moet zijn geweest, is sinds 1973 één grote puinhoop. Letterlijk, er staat geen huis meer overeind. Het silhouet van een kerk verheft zich ongeschonden uit de chaos. Van het Golanzielenhuis zijn alleen nog de contouren zichtbaar. Ard vertelt dat Israël zich in oktober 1973, nadat de slag met Syrië was gewonnen, uit een deel van het veroverde gebied moest terugtrekken, op last van de VN. Dat gebeurde, maar niet nadat het leger Quneitra met de grond gelijk had gemaakt. 'De VN heeft een rapport uitgebracht waarin deze actie van Israel scherp is veroordeeld', aldus Venema.

De Syrische wacht bij de 'crossing' in Quneitra, een vriendelijke luitenant gehuld in ouderwets legeruniform, nodigt ons binnen. De zwart-wit tv in het wachthuisje biedt de hele dag toch al meer sneeuw dan fatsoenlijk beeld, dus een beetje leven in de brouwerij kan geen kwaad. In het piepkleine keukentje bereidt een collega een eenvoudige doch voedzame bonenmaaltijd voor zijn maatje. Een pot verse, dampende thee wordt op tafel gezet. Het smaakt naar kaneel en veel suiker. We praten over alledaagse dingetjes. Bij het afscheid waarschuwt de soldaat voor landmijnen waarmee het groen achter de commandopost bezaaid ligt. Even uitkijken dus.

Morgen viert Syrië feest: dan is het onafhankelijkheidsdag, ook in Quneitra. Families trekken er vrolijk met vlag en al op uit voor een smakelijke picknick of barbecue tussen de verwoeste huizen. Voor buitenstaanders is het een niet-alledaags, bizar schouwspel.

Ard Venema verhuisde in augustus 2008 van New York naar Damascus, waar hij zich inmiddels thuisvoelt. 'De opportunity

om op lokaal niveau ervaring op te doen met het fenomeen inkoop heb ik met beide handen aangegrepen. Mijn budget is aanzienlijk kleiner dan in mijn vorige baan op het hoofdkantoor van de VN. In New York hield ik me onder meer bezig met het charteren van vliegtuigen voor het transport van al die honderdduizend militairen tussen de donorlanden en de vredesmissies in het veld. Enorme operaties! In Syrië ben ik voor het eerst leidinggevend en heb ik minder te stellen met de stroperige bureaucratie van het hoofdkantoor. Ik ben inmiddels aardig ingeburgerd en voel me hier thuis, zowel in het kamp als in Damascus.’

Zijn appartement in een diplomatenwijk biedt een fraai uitzicht over de stad. Gezang galmt vanuit de moskeeën. In de weekenden pakt Ard de auto om alleen of met vrienden het land te verkennen of een bezoek te brengen aan Beiroet, op twee uur rijden. De hoofdstad van Libanon, ooit het Parijs van het Midden-Oosten genoemd, ligt aan de Middellandse Zee en is volgens hem veel mondainer dan het grotere, traditionele Damascus, met zijn oude, bezienswaardige centrum. In Syrië maakte hij al uitstapjes naar fraaie

oorden als Palmyra en Aleppo. ‘Er is hier zoveel antieke cultuur te zien. Je neigt ernaar om steeds gemakkelijker te gaan denken omdat je de dreiging niet echt voelt. Maar intussen maak je wel deel uit van een vredesmissie en moet je ook als niet-militair scherp blijven. Laatst reed ik door de woestijn naar het oosten, het ging lekker en ik dacht waarom rij ik niet even (wat heet, een paar honderd kilometer, red.) door naar wat ooit Mesopotamië was en nu Irak: het land van de Tigris en Eufhraat, de bakermat van de beschaving? Toen realiseerde ik me dat ik met mijn VN-wagen al buiten de toegestane area reed.

‘Ik doe al jaren wat ik leuk vind en combineer het nuttige met het aangename. Ik heb al veel van de wereld gezien vanuit mijn vorige banen’, vertelt hij. ‘Ik reis veel. Niet alleen naar New York waar mijn Amerikaanse vriendin Tanya woont en werkt, maar ook naar landen als Nepal, Kongo, Ivoorkust, Jordanië, Libanon waar ik inkooptrainingen heb verzorgd. Die ben ik, toen ik nog in New York zat, gestart voor alle VN-vredesmissies in de wereld. Op dat vlak zijn binnen deze zeer bureaucratische, budgetgestuurde organisatie nog veel

slagen te maken.’

Om de accu weer op te laden reist hij af en toe naar Nepal om een week of twee te mediteren in een boeddhistisch klooster. ‘Vorig jaar kon ik dat combineren met een training voor de VN-missie in Kathmandu. Ik kom er voor nog geen tien dollar per dag helemaal bij van de stress van alledag. Voor mij is dat heilzamer dan welke managementbenadering dan ook.’

In een gezellig, bomvol restaurant in de oude binnenstad van Damascus, waar mannen en vrouwen tussen het eten door met hun waterpijp vluchtige wolkjes de lucht inblazen, vertelt Ard over zijn toekomstplannen. ‘Ik kreeg in New York al snel de mogelijkheid om in een soort *change management* team nieuwe inkoopconcepten te introduceren, meer gericht op strategisch inkopen. In die richting wil ik me verder ontwikkelen als de detachering in Syrië afloopt. Misschien dat het wel weer New York wordt. Dan kan ik daar ook weer een marathon mee pakken. Het speciale van het werken bij de VN is dat je een bijdrage levert aan iets essentieels: een betere wereld.’ ■

Loopbaan tot nu toe

1987-1993: studie technische bedrijfskunde, afgestudeerd bij de vakgroep ontwikkelingskunde (bij professor Erik-Joost de Bruijn). Was voorzitter van de reiscommissie van Stress die in 1991/92 als eerste studievereniging een werkreis naar Zuid-Afrika organiseerde, kort na de afschaffing van de apartheid. Tijdens zijn afstuderen woonde hij een half jaar in Bandung; 1994: reserve-officier bij de Koninklijke Marine (dienstplicht) – ontwikkeling van een kosten database, te gebruiken bij ontwikkeling en acquisitie van nieuwe schepen; 1995 – 1998: PTT Telecom: logistiek en inkoop – tactisch inkoper / inkoop manager transmissie systemen; 1999 – 2000: Telecom Eiran (Eircom) in Dublin, Ierland (uitgezonden door KPN); intern consultant en projectmanager voor de inkoop en vastenet-organisatie van de Ierse telecommatenschap; 2001: AT Kearney & Cyberlynx, Sydney, Australië : strategic sourcing consultant; 2002-2004: KPN Telecom – Category Manager in de Inkoop afdeling van het Vaste Net, verantwoordelijk voor de inkoop van alle ADSL apparatuur (centrales en klantapparatuur); 2005 – augustus 2008: United Nations - Procurement Division (New York). 2008 (augustus)- heden: Chief Procurement Officer UNDOF, Damascus (Syrië), een detachering van voorlopig twee jaar.

Hij was de beoogd opvolger van zijn vader, bloemist Polman op het kerkplein in Ootmarsum. Maar tijdens zijn stage bij het ministerie van Binnenlandse Zaken 'ging er een wereld open' voor bestuurskundestudent Han Polman. Sinds 2005 is de alumnus burgemeester van Bergen op Zoom. 'Mijn vader zei destijds dat ik moest doen waarvan ik gelukkig zou worden. Als hij dat niet had gezegd, was ik nu misschien bloemist geweest.'

In verkiezingstijd hing er altijd een kleurrijke verzameling posters voor de ramen van de Ootmarsumse bloemenzaak. 'Mijn broer plakte voor de PPR, mijn zus voor de PSP, mijn vader was CDA'er en ik was, ook toen al, voor D66. De gevel van ons huis hing er vol mee, tot vader vond dat zo'n kermis echt niet meer kon. Wij haalden braaf onze posters weg, maar eentje bleef hangen. Juist, die van het CDA. Daar werd niet over gediscussieerd, zijn klanten wisten toch wel dat mijn vader die partij steunde.'

In zijn jeugd werd de kiem gelegd voor de politieke en bestuurlijke carrière van Han Polman (46). 'Mijn ouders waren actief in besturen en in de kerk. Aan tafel werd vaak over politiek gesproken.' Toch stond het niet vast dat Polman bestuurder zou worden. 'Lange tijd gold

Tukker

ik als de beoogd opvolger van mijn vader. Ik ben bestuurskunde gaan studeren met het idee dat ik daarmee ook bloemist kon worden. Daar kwam pas verandering in tijdens mijn stage.'

Die stage mondde, nog voor zijn afstuderen in 1988, uit in een baan als stafmedewerker bij Binnenlandse Zaken in Den Haag. Polman vervulde daarna diverse functies op dat departement. Tussen 1994 en 2000 combineerde hij zijn werk met een lidmaatschap van de Haagse gemeenteraad, waarvan de laatste jaren als fractievoorzitter van D66. 'Ik vond het fractiewerk erg leuk en bevond me op een t-splitsing: verder bij het Rijk of op gemeenteniveau?'

Het werd de gemeente.

Burgemeester in 'de meest Vlaamse stad van Nederland'

in Brabant

Na een korte periode als directeur bij de gemeente Vlaardingen, werd Polman gevraagd zich kandidaat te stellen als wethouder voor Den Haag. D66 werd echter geen collegepartij, maar het zette de bestuurskundealumnus opnieuw aan het denken. 'Als ik geen wethouder kan worden, misschien is burgemeester dan iets voor mij?' Dat bleek. Inmiddels zit Polman acht jaar in het vak. Eerst vier jaar in Noordwijkerhout en sinds 2005 in Bergen op Zoom. Nee, op de campus deed hij geen bestuurservaring op. 'In mijn studententijd speelde ik onderwaterhockey bij Piranha en roeide ik bij Euros. Voor besturen had ik weinig tijd. Ik ging in het weekend vaak naar Ootmarsum. Daar was ik betrokken bij het carnaval en de kerk. Bij studievereniging Sirius zat ik trouwens wel in de redactie van BuSKruit, het faculteitsbladje dat nog ouderwets gestencild werd. Het kostte me altijd een hele vrijdagmiddag om het in elkaar te nieten.'

Bij Sirius ontmoette Polman voor het eerst zijn huidige vrouw Caroline Liberton, maar pas toen ze beiden in Den Haag werkten, sprong de vonk over. De alumnus bewaart warme herinneringen aan zijn tijd in Twente. 'Een paar jaargenoten van toen zijn nu nog onze beste vrienden. Daarmee hebben we intensief contact en we gaan af en toe zelfs samen op vakantie. Overigens ben ik nog lid van de praktijkraad bestuurskunde op de UT. Alumni die op verschillende plekken in het land werken bespreken twee keer per jaar met de hoogleraren van de faculteit het onderwijsprogramma en de behoeften van de arbeidsmarkt. Wij zijn buitenstaanders met een warme link naar de UT.'

Polman noemt Bergen op Zoom (bijna 70 duizend inwoners), Bèrrege zeggen de Brabanders, de meest Vlaamse stad van Nederland. 'Het is een Bourgondische plaats met een gemoedelijke sfeer. Ook op een doordeweekse dag zitten de terrassen vol. Veel mensen pakken na het winkelen een biertje. Je kunt niet zeggen wie dé Bergenaar is. Er leven hier honderd verschillende nationaliteiten. Maar de oorspronkelijke Bergenaar is levensgenieter, en vooral ook heel trots op de geschiedenis van Bergen op Zoom als oude vestingstad.' De stad telt 800 monumenten en kreeg twee jaar geleden de titel Beste Binnenstad van Nederland.

'Kom als buitenstaander niet aan Bergen op Zoom', vervolgt Polman. 'Want de inwoners verdedigen de stad met hand en tand. En dat terwijl mensen intern elkaar flink de waarheid kunnen zeggen. Er is een behoorlijke versnippering. De gemeenteraad heeft bijvoorbeeld 33 raadsleden van tien verschillende partijen. Voor een burgemeester maakt het dat anders, maar het blijft bestuurbaar. Over echt belangrijke onderwerpen ontstaat vaak wel consensus, maar over de kleinere onderwerpen kan men flink tekeer gaan. Dan spelen persoonlijkheden en emoties een grote rol. Het is dan aan mij de geest weer in de fles te krijgen, want er moeten wel besluiten worden genomen. Een succesvolle burgemeester kent en begrijpt de lokale gevoeligheden.'

Een van de moeilijkere onderwerpen van het afgelopen jaar was de overlast van de vier coffeeshops in de stad. Wekelijks bezoeken 25 duizend drugstoeristen Roosendaal en Bergen op Zoom, vertelt de burgemeester. Negentig procent daarvan komt uit Vlaanderen. 'Die toevloed zorgt voor grote overlast in de publieke ruimte. Lawaai op straat, wildplasserij, gescheur door de stad. Bovendien heeft het een aanzuigende werking op illegale verkooppunten. Dealers en runners proberen toeristen af te vangen en drugs buiten de coffeeshops om verkopen.' Samen met zijn collega uit Roosendaal besloot Polman daarom dat per half september alle coffeeshops in beide Brabantse gemeenten moeten sluiten. 'Als je geen coffeeshops meer hebt, gaat de lol voor de drugstoeristen er snel af. Je brengt bovendien een slag toe aan de illegaliteit. Ik zeg niet dat het dé oplossing is, maar we willen een uit de hand gelopen situatie beheersen. De aanpak lijkt langzaamaan al effect te hebben, een aantal drugstoeristen lijkt al weg te blijven.' Na sluiting van een van de coffeeshops werd op het pand de tekst 'Dood aan Han Polman' geklad. De burgemeester wil er niet teveel woorden aan vuil maken. 'Volgens de politie moet je elke bedreiging serieus nemen, maar het heeft me nooit beangstigd.'

Met zijn vrouw en vier kinderen - twee zoons en twee dochters - woont Polman in de gemeente waar hij werkt. Dat is een burgemeester verplicht. 'Het is een genot om hier te wonen. Het heeft net de schaal dat het voor kinderen nog herkenbaar is, maar Bergen op Zoom heeft ook een centrumfunctie voor de omliggende gemeenten. Er zijn dus veel voorzieningen en een bloeiend verenigingsleven.' 'Als burgemeester moet ik altijd beschikbaar zijn. Je bent 24 uur per dag en zeven dagen per week paraat. Ik heb veel verplichtingen in de avonduren, maar ik probeer eerst elke avond thuis met mijn gezin te eten. Bovendien ben ik één middag in de week thuis voor de kinderen. Naast burgervader ben ik ook huisvader. Ik vind dat prettig, het hoofd bij de kinderen werkt heerlijk ontspannend.' 'Wat mijn volgende stap is? Daar heb ik geen idee van. Een nieuwe burgemeesterspost moet echt een uitdaging zijn, niet hetzelfde als hier. Dat kan een grotere stad zijn, maar ook een met heel andere problematiek. Ik sluit ook niet uit dat ik iets heel anders ga doen. Wat dat is, weet ik niet. Ik ben hier nog niet uitgekeken. Het is aantrekkelijk en verslavend om met zoveel verschillende mensen contact te hebben. Het ene moment praat je met de raad over de toekomst van de gemeente, heb je overleg met departementen en bedrijven en een ander moment sluit je een 65-jarig huwelijk of ontvang je Sinterklaas.' ■

Even terug

Een creatieve geest en een prettige, enthousiasmerende persoonlijkheid. Zo omschrijft Aletta Roghair (43), afgestudeerd in de chemische technologie, zichzelf als ondernemster op de website 'Roghair Management Consultancy & Training'. En niets blijkt minder waar, als we met Aletta op een middag haar oude studentenhuis Yupjum aan de Oldenzaalsestraat opzoeken.

Alsof ze Enschede nooit achter zich heeft gelaten. Zo rijdt Aletta in haar auto van de UT naar de Oldenzaalsestraat nummer 155. Toch is het alweer bijna twintig jaar geleden dat ze hier afstudeerde als chemisch technoloog. Nog langer geleden, in 1988 om precies te zijn, betrok ze samen met zes bevriende medestudenten huize Yupjum. Dat huis was even daarvoor door de nieuwe eigenaar omgetoverd van voormalig bordeel in een fatsoenlijke studentenwoning. Alleen de kelder bleef intact. 'Die hing vol met spiegels, we hebben eigenlijk nooit geweten waarom', vertelt Aletta lachend, als we bij de voordeur van Yupjum staan. Een van de huidige bewoners, een studente psychologie, doet open. Ons bezoek is aangekondigd, we mogen rondkijken waar we willen. Een dikke lapjeskat bekijkt de indringers argwanend, en vlucht daarna de keuken in. 'De woonkamer is eigenlijk niet veranderd', merkt Aletta op, terwijl ze het studentikoze interieur in zich opneemt. 'De bar, die was er toen nog niet. Maar kijk, die blauwe suikerpot, die hadden wij toen ook al.' Het is overigens een flinke rommel in huize Yupjum. Bierdopjes op de vloer, een dikke laag stof in de vensterbanken, lege drankflessen en een volle asbak. 'De nieuwe schoonmaakronde moet eigenlijk vandaag beginnen', verontschuldigt de bewoonster zich. Aletta, voorzichtig: 'Het was in onze tijd wel iets netter, ja. Maar ach, het valt allemaal toch best mee?'

Een uurtje eerder heeft Aletta Roghair tijdens een lunch in de Faculty Club van de UT uitgebreid verteld over haar carrièreverloop sinds haar afstuderen in mei 1990. De banen lagen destijds voor het oprapen. Roghair kreeg aanbiedingen van onder andere Shell en Esso. 'CT-studenten waren nou eenmaal gewild, en ik had ook nog eens goede afstudeercijfers.' Ze kwam als industrial engineer terecht bij DSM Resins in Hoek van Holland. Daarna werd Aletta 'geheadhunt' door GE Plastics (tegenwoordig Sabic), voor de functie van plant manager. 'Geweldig, een bijzondere tijd. GE gaf volop kansen, maar was ook hard voor zijn mensen. Toen ik in verwachting was van mijn dochter en aangaf vier dagen te willen gaan werken, werd ik acuut uit mijn functie gehaald. De eerste stafbaan die toen volgde, het ontwikkelen en implementeren van een managementsysteem voor veiligheid, gezondheid, en milieu was erg uitdagend en leuk. De volgende baan ging al meer op routine. En ik merkte dat ik het niet leuk vond om langs de zijlijn te staan terwijl ik eerder mijn eigen toko draaiende hield.'

Toen haar tweede kind, een zoon, werd geboren, had Aletta

dan ook geen haast om aan de slag te gaan. Tegen het eind van negen maanden ouderschapsverlof kreeg ze te horen dat haar functie bij GE was opgeheven. 'GE is een geweldig bedrijf, als je je maar onbepert wilt inzetten. En als moeder wilde ik veel, maar niet onbepert.'

Het roer ging dus om. Een jaar lang zorgde ze voor haar kinderen. 'Een heerlijke tijd, ik heb me geen moment verveeld, maar ik was toch wel bang dat mijn opleiding en CV out of date zouden raken.' En dus ging Aletta parttime aan de slag bij een industriële meubelfabriek als manufacturing manager. Maar na een jaar wilde de directeur haar ontslaan. Daarover: 'Dat kwam als een donderslag bij heldere hemel. De reden? Waarschijnlijk ging ik er op managementniveau al te voortvarend te werk. En dat beviel de directeur niet. Na twee rechtszaken, nam ik weer een time-out van een jaar en heb toen voor de nog steeds kleine kinderen gezorgd. Daarna wilde ik nog maar één ding: niet meer voor bazen werken en voor mezelf beginnen.'

'Hoe? Tja, ik ben eigenlijk gewoon begonnen', lacht ze. 'Zonder bedrijfsnaam, zonder product. Mijn eerste klus was het uitbrengen van advies over de veiligheidsafdeling bij een olieraffinaderij. Sindsdien ben ik van het een in het ander gerold en heb ik nog nooit zonder werk gezeten.' Haar bedrijf heet Roghair Management Consultancy & Training. Ze helpt bedrijven hun interne werkprocessen en organisatie te verbeteren; bijvoorbeeld op het gebied van kwaliteit, veiligheid en personeelszaken. Verder traint en faciliteert Aletta managers op het vlak van leidinggeven, samenwerking, communicatie en veiligheid.

Eigen baas zijn heeft een hoop voordelen, vindt Aletta. Ze houdt kantoor aan huis in het West-Brabantse Hoeven, maar werkt ook bij bedrijven. 'In loondienst willen ze vaak niet dat je thuiswerkt, ik doe het ongeveer de helft van mijn tijd. Maar ik vind het ook leuk om bij heel verschillende bedrijven over de vloer te komen, telkens weer de situatie in te schatten en al snel te weten, uit ervaring, wat je te doen staat.'

Op de kale trappen naar de bovenste verdieping van Yupjum, moet Aletta lachen om de miserabele staat van haar oude studentenhuis. 'Nee hoor, zelfs de trappen zijn in geen twintig jaar geschilderd.' Het slaapkamertje waar ze ooit sliep en studeerde ziet er desondanks best netjes uit, er ligt in ieder geval keurig laminaat op de vloer. Even later, achter het huis, laat ze haar naam zien op een muur. 'Kijk, dit is geschreven toen ik 24 jaar werd, het staat er nog steeds!'

Als we het hele huis van onder tot boven bekeken hebben, wil Aletta nog even poseren voor de bekende rode lichtbak, aan de voorkant van het huis. 'Studentenhuis Yupjum, voor liefhebbers', staat er op. Voorbijgangers verklaren haar voor gek, de brunette die in korte rok en met roodgestifte lippen de voorgevel van het huis probeert te beklimmen. Je ziet ze denken. Maar dat boeit Aletta niet, ze heeft de grootste lol. Alsof het nog altijd 1988 is. ■

naar Yupjum

Aletta Roghair,
eerst plantmanager
nu zelfstandig adviseur

Met gevoel voor

mens en dier

Dierenarts worden, dat was dé meisjesdroom van Iko van Puijenbroek-Hoogerbeets. Keer op keer werd ze voor de studie uitgeloot, maar nu, op 48-jarige leeftijd, gaat het er toch nog van komen. De snelle saleswereld heeft ze de rug toegekeerd en haar dagen bestaan weer uit fulltime studeren en colleges volgen. Net als dertig jaar geleden toen ze in Enschede begon aan toegepaste wiskunde. Met één verschil: ze runt nu tussen de bedrijven door ook nog een bed & breakfast, samen met haar man Marc in het Belgische Turnhout

Vrolijk huppelen de twee Friese Stabijen Sybe en Taeke met de gasten mee naar binnen. Even ruiken wie de nieuwe logés zijn. Welkom in Het Puij Domein, lijken ze al snuffelend en springend te willen zeggen. Iko en Marc zijn er maar wat gek met mee. Wie enige angst koestert voor een viervoeter, moet serieus overwegen om een deurtje verder te gaan. De honden, drie in totaal, maken deel uit van het meubilair. Ze horen er gewoon bij.

In de woonkamer vertelt Iko dat ze hun bed & breakfast nu vijf jaar runnen. De twee Stabijen liggen rustig rond haar voeten gekruld. 'Het bedrijf markeert een omslagpunt in ons leven. We wilden allebei iets anders doen. Marc werkt als vertegenwoordiger in de bouw en ik was afdelingshoofd bij de BAM in Woudrichem. Marc's wens was een eigen bed & breakfast en ik wil graag dierenarts worden. Een droom die eindelijk uitkomt', lacht Iko terwijl ze ontspannen op de bank van haar drankje nipt. Het hout in de openhaard knispert aangenaam. Rode wijn komt op tafel. In een mand, naast de zwartleren bank ligt Pete de hazenwindhond. Af en toe tilt-ie nieuwsgierig zijn snoet op. Hij vindt het allemaal wel best en dommelt weer verder. Iko vertelt over het huis dat ze in 2002 kochten. 'Het was van binnen helemaal verwaarloosd. We hebben veel verbouwd. De woning is helemaal opnieuw ingericht met gastenverblijven en twee kamers voor onszelf. De woonkamer, tuin en keuken zijn voor gezamenlijk gebruik.' De kamers zijn doorgaans verhuurd. 'In de zomer komen hier veel 'groene' mensen. Daar mikken we ook op. Aan rondrennende kinderen hebben we eerlijk gezegd geen zin.

Onze gasten houden van de natuur, wandelen en fietsen. Ze trekken er graag een dagje op uit en ze komen 's avonds moe, maar voldaan weer

terug.'

Om ze dan nog een extra service te bieden bereidt Marc op verzoek maaltijden: drie- of viergangenmenu's. 'Hij staat altijd fluitend in de keuken', glimlacht Iko. Ze heeft het nog niet gezegd of haar man vraagt of het bezoek uit Nederland al trek heeft. 'Tja, de Belgen zijn toch wat Bourgondischer dan de Hollanders', meent Marc. 'Bovendien hoeven onze gasten nu 's avonds de deur niet meer uit op zoek naar een eettentje. En we beginnen uiteraard met een lekker aperitiefje hè', knipoogt Marc lachend. De maaltijd nuttigen ze met z'n allen samen aan tafel. Iko: 'Dat vinden onze vaste bezoekers prettig. Als ze terugkomen van het werk, kletsen we al etend even bij. Ook de niet-vaste garde schuift dan vaak gezellig aan. We kunnen in het hoogseizoen in de tuin wel meerdere tafels dekken, maar je ziet toch dat men naar elkaar toe trekt om even een praatje te maken', aldus Marc. Terwijl manlief zich terugtrekt in de keuken, praat Iko verder over haar studie. 'Veearts worden was altijd mijn eerste keus maar ik werd twee keer uitgeloot voor diergeneeskunde. Bij mij thuis zeiden ze toen: 'ga eerst maar eens een vak leren.' Thuis, dat was Bloemendaal en dat vak werd wiskunde. 'Mijn vader werkte bij IBM en al zijn zakenvrienden adviseerden mij om wiskunde in Enschede te studeren. De opleiding was toegepast en dus praktijkgericht.' Natuurlijk dacht ze in die tijd nog aan diergeneeskunde. 'Maar op een gegeven moment ben je zo ver met de studie wiskunde dat je daarvoor gaat.' In 1988 studeerde ze af. Het vak was geleerd en ze volgde nog een verkoop en marketing opleiding in Rotterdam. 'Die was supergoed, maar keihard. Er was selectie aan de poort en ook tijdens de studie vielen continu mensen af. Had je het diploma eenmaal op zak, dan 'verkochte' de onderwijsinstelling je aan een bedrijf dat de opleiding terugbetaalde aan de onderwijsinstelling.'

Iko slaagde en kwam terecht bij Holec, de eerste van een reeks grote installatie- en bouwbedrijven. 'Ik hou van volume. Bij mij moet het werk groot zijn. Iets substantieels. Dat is de bouw ook.' Lacht: 'Ik kan echt geen punaises verkopen! Daar moet je bij mij niet mee aankomen. Het verklaart ook waarom ik veearts wil worden. Grote dieren zoals koeien en paarden, dat vind ik mooi.'

Terug naar de zakenwereld. Iko's taak was bij Holec het verhogen van de omzet. 'Als dat gelukt was, ging ik naar een ander bedrijf waar ik hetzelfde trucje uithaalde. Dat was eerst inventariseren, een sterkte- en zwakteanalyse maken, luisteren naar wat medewerkers willen, een nieuwe functieverdeling maken en natuurlijk taart of magnums uitdelen als de nieuwe werkwijze succesvol is en we dus grote orders binnenhaalden. Dat werkt heel goed. Maar, was dit wat ik tot aan mijn pensioen wil doen? Nee dus.'

Ze staat op en legt nog een blok hout op het vuur. Intussen vertelt ze dat ze in 2002 de knoop doorhakte en zich inschreef voor de studie diergeneeskunde. Ze werd ingeloot voor Utrecht, maar kwam erachter dat er in het Belgische Antwerpen ook een prima opleiding zit. 'Sterker nog, deze staat zelfs

beter aangeschreven.' Dus werd het België met Turnhout als woonplaats. Tijdens de eerste drie jaar werkte Iko nog deeltijd als afdelingshoofd bij de BAM. 'Na de colleges ging 's middags de spijkerbroek uit, het jasje aan en op naar kantoor. In het weekend werkte ik bij, anders redde ik het niet. Als je dat drie jaar doet, dan leef je op een gegeven moment op je reserves en daar raak je vroeg of laat ook doorheen. Daarom stopte ik met werken. Ik werd fulltime student met nog twee jaar studie voor de boeg. Marc werkt nu nog als vertegenwoordiger. Daar stopt hij mee zodra ik klaar ben met studeren en een baan heb gevonden. Samen runnen we nu het bed en breakfast. Weet je dat we twintig volle wasmachines in het weekend hebben? Veel hè?'

Het is etenstijd. Een heldere runderbouillon komt op tafel, gevolgd door een varkenshaas op een groentebedje en gedrenkt in een biersaus, merk Leffe. Uiteraard geserveerd met Vlaamse frieten. 'Tja, we wilden toch iets typisch Vlaams bereiden', smaakt Iko. Wielrennen is voor Marc een favoriet gespreksonderwerp. De streek de Kempen waar het plaatsje Turnhout ligt, heeft bekende namen voortgebracht. Zoals de grote Tom Boonen, die begin april Parijs-Roubaix won maar in mei opnieuw betrapt werd op het gebruik van cocaine. De Ronde van Vlaanderen, ja dan is het groot feest in de regio. Iko zelf heeft niet zoveel met de wielersport. Zij is van jongsaf aan fanatiek paardrijdster. In de stallen achter het huis houdt ze twee paarden. Elke dag maakt ze een paar rondes in de rijbak. 'Dat was een van de eerste dingen die ik voor elkaar wilde hebben toen we hier gingen wonen: de manegebak, voorzien van verlichting. Voor mij is rijden puur ontspanning. Ik laat je straks stallen wel even zien. In de zomer spannen we een koets achter een van de paarden en maken we rondritten samen met de gasten van één of twee uur door de omgeving.'

Na de maaltijd met charlotten - lange vingers - en pudding als dessert, is het tijd om een verdiepinkje hoger te gaan.

De eerste etage telt twee gastenkamers met badkamers geschikt voor twee personen en voorzien van elektrisch verstelbare

bedden. 'Want', zo legt Marc uit, 'bij een goed bed & breakfast hoort vooral een lekker bed'. Een bureau, stoel en kast nemen de rest van de ruimte in beslag. De kleuren zijn vrolijk: blauw, geel en rood. Het gastenverblijf beneden heeft een eigen ingang en een buitenzitje. 'Die kamer verhuren we meestal aan vaste klanten', zegt Iko. 'Vanavond slaapt er bijvoorbeeld een radioloog. Die komt hier al jaren.'

De volgende ochtend staat het ontbijt klaar op een rijkelijk gedekte tafel. Met thee en koffie, een eitje en warme broodjes. Beleg in overvloed. Iko nodigt haar bezoek uit om na het eten nog even de benen strekken voor de lange rit huiswaarts. Gekleed in legergroene jas en regenlaarzen gaat ze voorop de riante achtertuin in. De viervoeters volgen het baasje trouw. 'Dit zijn rode bessenstruiken, daar hebben we een pruimenboom en een kersen- en appelboom. Ze leveren genoeg ingrediënten voor eigengemaakte jam en toetjes.' Bij de stallen groet ze haar twee paarden vriendelijk en wandelt verder naar het weiland waarvan een deel gereserveerd is voor het paardrijden. 'Ik heb vanochtend al op de trekker gezeten om het zand glad te trekken', zegt ze. Het uitzicht is wijds en de rust groots. Een paradijselijke speelplaats voor de drie honden. Op de terugweg krijgen de paarden nog wat hooi, een aai over de kop en een paar lieve woorden. 'Ik heb altijd in een zee van dieren geleefd', zegt Iko tevreden terwijl ze weer naar het witgeschilderde huis loopt. Pete, Taeke en Sybe hobbelen tevreden achter haar aan. ■

INNOVATIEVE INSPIRATIE EN UITDAGENDE BANEN

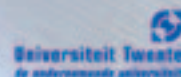
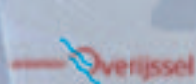
Ben jij op zoek naar een uitdagende baan met een hoog ambitieniveau bij een snelgroeiend technologiebedrijf in een innovatieve regio? Of ben je vanuit je huidige functie juist op zoek naar kennis op wereldniveau voor product- of procesinnovaties?

Bezoek dan www.kennispark.nl voor vacatures bij snelgroeiende hightech bedrijven in Twente. Of neem contact met ons op om de kennis van de Universiteit Twente en haar spin-offs in te zetten voor innovatie.

TWENTE
KENNISPARK

Empowering Innovation & entrepreneurship

Kennispark Twente is een initiatief van

Met de stank valt het enigszins mee. Toch rijden dagelijks zo'n vijfhonderd vrachtwagens vol afval af en aan. Echte piek- of daluren kent de afvalverbrandingsinstallatie (avi) van Twence, locatie Boeldershoek in Hengelo, niet. 'Ze komen wanneer de ronde in de wijk erop zit', zegt alumnus Roy van der Wal. Hij werkt als advocaat bij Twence, een bedrijf dat zich kenmerkt door het opwekken van energie uit afvalverbranding en het hergebruiken van restmaterialen. Beeld van een milieuvriendelijke schakel in de afvalverwerking, met portretten van de vijf oud-UT-studenten die er werken. Een reportage.

De nieuwste aanwinst om energie te genereren is de onlangs geopende biomassa-energiecentrale: een houtverbrandingsinstallatie waaruit elektriciteit wordt opgewekt. Jaarlijks goed voor de verbranding van 150.000 ton hout. Genoeg om een stad als Hengelo van elektriciteit te voorzien. Voor een efficiënt verbrandingsproces mag het hout niet langer zijn dan vijftig centimeter. 'Grotere stukken vissen we er automatisch uit. Die worden overgeleverd aan een shredder, versnipperaar. Een machine voorzien van magneten haalt de metaalstukken eruit.' Aan het woord is BEC-specialist *Hugo Middelkamp*, oud-student werktuigbouwkunde. In een grote hal ligt het hout klaar voor verbranding. Shovels rijden non stop en storten het materiaal in vier zogeheten shifting floors: schuifbodems. 'Die transporteren het hout richting het verbrandingsrooster. Daar is het boven de negenhonderd graden Celsius. 'Dat is nodig om te voorkomen dat er giftige en gevaarlijke gassen ontstaan', aldus Middelkamp. Het vuur verwarmt tevens een grote ketel voorzien van met water gevulde buizen. 'De stoom die ontstaat drijft een turbine aan die vervolgens de generator laat werken. Zo wordt er voldoende stroom opgewekt om alle huishoudens in Hengelo van stroom te voorzien.'

De afvalverbrandingsinstallatie verder op het terrein verwerkt brandbaar afval dat niet kan worden gescheiden of hergebruikt. Vrachtauto's rijden al naar gelang hun lading naar één van de vier bunkeringangen om te lossen. Aan de bovenkant van deze veertien meter hoge bunker zit de werkplek van de kraanmachinist. Met een zes ton zware kraan mixt hij het binnengekomen afval zoals huishoudvuil en grofvuil. Dat doet-ie zorgvuldig zodat het afval gelijkmatig in de verbrandingsinstallatie komt. Die werkt 24 uur per dag en zeven dagen in de week. Uit de verbrandingswarmte van de ovens wekt Twence energie op, voldoende om een middelgrote stad dag en nacht van stroom te voorzien. Het verbrandingsproces zelf neemt zo'n driekwartier in beslag. Ook hier stijgt de temperatuur tot ruim boven de negenhonderd graden. Resten die niet branden, smelten samen. Dat zijn de slakken. Ze worden in de wegenbouw gebruikt als ondergrond. 'Het grootste onderdeel van de verbrandingsinstallatie is de rookgasreiniging', zegt Van der Wal. 'Vrij gekomen rookgassen gaan van filter naar filter en worden gezuiverd en gereinigd. De uitstoot van schadelijke stoffen blijft daardoor beperkt tot een minimum. Door de warmte wekken we net zoals bij de BEC stroom op.' Het bedrijventerrein van Twence heeft naast de twee verbrandingsinstallaties nog enkele stortheuvels voor afval dat niet brandbaar is en niet hergebruikt kan worden. Door het verteringsproces ontstaat gas dat door Twence ook gebruikt wordt als energiebron. Tot slot vindt bij Twence het hele proces van compostering van gft-afval plaats. >>

Oud-UT-studenten werkzaam bij Twence

Schakels

in afvalverwerking

Oog voor markt, milieu en techniek

Naam: Wim de Jong (46)

Studie: Technische Natuurkunde, afgestudeerd in 1990

Functie: Adviseur strategie en beleid vanaf 2004 en sinds 1997 werkzaam bij Twence

'Mijn taak bestaat uit het volgen van relevante ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving om na te gaan welke beleidsontwikkelingen interessant zijn voor het bedrijf. Ook de marktontwikkeling van afvalverwerkingsstromen hou ik in de

gaten en natuurlijk de technologische ontwikkelingen. Met name op het gebied van innovatie kijk ik of er nieuwe zaken tussen zitten die effectief kunnen zijn voor onze manier van afvalverwerking. Ik bestudeer wat er op EU-niveau gebeurt en wat onze burens (Duitsland) doen. De Europese Unie bepaalt vaak in richtlijnen de regels die enkele jaren later wet worden in Nederland. Centraal staat de vraag hoe Twence kan anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en waar je dan op moet letten bij de

bedrijfsvoering. Daarbij adviseer ik het bedrijf over de strategische ontwikkeling met name richting duurzaamheid. De bedrijfsvisie staat daarbij hoog in het vaandel. Twence draagt zorg voor een milieutechnisch hoogwaardige vorm van afvalverwerking. Doe je dat niet, dan kun je in de afvalverwerking niet meekomen. Bekend is de Ladder van Lansink, een standaard op het gebied van afvalbeheer gericht op de meest milieuvriendelijke verwerkingswijzen. Twence wekt energie op uit verbranding

Advocaat bij Twence

Naam: Roy van der Wal (33)

Studie: master bestuurskunde, afgestudeerd in 2004

Functie: advocaat sinds 2008

'Ja, Twence heeft zeker een advocaat nodig. Wanneer een partij bijvoorbeeld niet betaalt en na alle aanmaningen nog steeds geen geld heeft overgemaakt, dan komt de zaak voor bij de rechtbank. Ik vertegenwoordig Twence. Nog een voorbeeld. Een leverancier levert ons een installatie en die werkt niet. In hoeverre kunnen we die partij aansprakelijk stellen voor de geleden schade? Dat onderzoek ik en indien nodig voer ik ook de juridische procedures.

Milieuvergunningen en subsidieaanvragen behoren ook tot mijn takenpakket. Twence is een zogenoemde IPPC-inrichting gebaseerd op de gelijknamige Europese richtlijn voor geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging. Het bedrijf heeft daarom een speciale vergunning nodig. Die vragen wij aan bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Aan die vergunning zitten allerlei milieueisen. Zo zijn er grenswaarden gesteld aan de luchtmissie, bodembescherming, geluid- en stankoverlast. Kortom, voor alles wat hinder zou kunnen veroorzaken zijn strengere regels opgesteld. Twence voldoet er natuurlijk ruimschoots aan! Voor mijn master bestuurskunde aan de UT heb ik Nederlands recht gestudeerd in Nijmegen. In 2005 ben ik als bedrijfsjurist bij Twence begonnen. Sinds vorig jaar ben ik advocaat. Ik mag nu ook civiele zaken doen. Daarnaast houd ik me bezig met subsidieaanvragen. Wij zetten afval om in duurzame energie of in nieuwe

materialen. Daarmee dragen wij ons steentje bij aan een duurzame toekomst.'

Specialist in biomassa-energie

Naam: Hugo

Middelkamp (44)

Studie:

Werktuigbouwkunde, afgestudeerd in 1991

Functie: Teamleider proces en techniek sinds 2005

'Ik ben heel druk met heel leuk werk! Toen ik hier begon, was Twence in beweging. Het bedrijf wilde zich innovatief verder ontwikkelen. Mijn eerste project was het ontwikkelen van de biomassa-energiecentrale, de BEC.

Na een *quick scan* van verschillende houtverbrandingsinstallaties hebben we een haalbaarheidsstudie uitgevoerd en werkbezoeken gebracht aan andere houtverbrandingsinstallaties. Daarna is het hele traject doorlopen van idee tot conceptueel ontwerp. Als techneut combineer je daarbij allerlei technieken tot iets nieuws. Onze focus was gericht op het logistieke systeem: hoe krijgen we het hout in de verbrandingsinstallatie? Dat gebeurt bij deze installatie via schuifbodems met daarachter een kettingtransporteur. Het hout moet wel aan een aantal eisen voldoen. Zo mag het niet langer zijn dan vijftig centimeter. Grote stukken worden er automatisch uitgevist.

Ook restanten ijzer halen we er met een speciale machine uit. Na dit traject is de milieuvergunning aangevraagd en ook verkregen. Daarna volgde de aanbesteding. Twee jaar lang is er gebouwd aan de installatie en sinds een jaar is de BEC operationeel. Eerst moesten we het proefbedrijf doorlopen zodat de leverancier kon laten zien dat de installatie deed waarvoor hij was gekocht. Dat is gelukt. Sinds afgelopen februari zijn we officieel geopend. Totale kosten: zeventig miljoen euro. Voor Nederlandse begrippen is de BEC een nieuw type installatie. Uit de verbranding van hout in de BEC kunnen we voldoende elektriciteit produceren om een stad als Hengelo van elektriciteit te voorzien. De BEC verbrandt daarbij zo'n 150.000 ton hout per jaar. Het is overigens een verademing om na jaren in het westen gewerkt te hebben, weer in Twente te werken. Ik kom uit deze regio, je spreekt de taal van de mensen en er hangt hier een positieve werksfeer.'

van afvalhout en restafval. Naast elektriciteit gaat dat ook warmte opleveren voor de stadsverwarming in Enschede en Hengelo en stroom voor de zoutfabriek van AkzoNobel. Het is interessant om verder te gaan met deze innovaties en het opwekken van energie uit biomassa. Op dit moment kijkt Twence ook naar samenwerking met de UT en Saxion om op dit gebied een bio-energiepark te realiseren. De veelzijdigheid van mijn adviserende rol is het meest aantrekkelijke van de functie. Ik heb te maken met milieu, markt, beleidsontwikkelingen, fiscale instrumenten en belastingen. Dat maakt het werk dynamisch.'

Werken met cijfers en tabellen

Naam: Sake Bloemhof (37)

Studie: Technische Bedrijfskunde, afgestudeerd in 1997

Functie: Assistent controller sinds 2007

'Ik hou me bezig met bedrijfseconomische zaken. Tijdens mijn studie ben ik ook al de financiële kant opgegaan en afgestudeerd bij financieel management. Tja, ik werk nu eenmaal graag met cijfers en tabellen. Het leukste van mijn functie is een bijdrage leveren aan de winst van het bedrijf door na te gaan waar nog geld valt te verdienen. Dat doe ik door projecten helemaal door te rekenen. Wanneer een collega een idee heeft voor besparing of bezuiniging gaan wij aan de slag met calculaties en haalbaarheidstudies om de beoogde winst vast te stellen. De financiële afdeling bewaakt ook de kosten van lopende projecten, bepaalt kostprijzen voor verschillende afvalaspecten binnen Twence en rekent die door om het financiële plaatje inzichtelijk te maken: wat houden we onder de streep over?

Twence is een dynamisch wereldje. Afval klinkt misschien saai, maar deze omgeving verandert zó snel. De afvalbranche moet zich steeds aanpassen aan nieuwe wetgeving en subsidies. Het product afval is niet zo charmant, maar het verwerkingsproces eromheen wel. Kijk naar de nieuwe biomassa-elektriciteitscentrale. Die levert groene stroom en daar halen we weer veel subsidies mee binnen. Zo'n centrale draagt enorm bij aan de winstgroei. De manier van afvalverwerking is best duur, maar door de energieopbrengst is de centrale weer voordelig. Het is belangrijk dat-ie draait.'

Weegproces nu automatisch

Naam: Jan Bakker (43)

Studie: Informatica, afgestudeerd in 1990

Functie: Senior Business Analyst

'We hebben net een groot automatiseringsproject afgerond. Het weegproces is opnieuw onder de loep genomen en volledig geautomatiseerd. Chauffeurs die zich vroeger moesten melden aan het loket, kunnen nu zelfstandig hun vrachtwagen met afval inwegen. Ze rijden de weegbrug op, halen hun pasje of vervoersdocument voorzien van barcode langs de scanner en rijden door om te storten. Controleurs van de verschillende verwerkingseenheden op het terrein krijgen na het inwegen direct de juiste informatie op hun handhelds. Ook de uitweging gaat geheel automatisch. Grote klanten zoals Van Gansewinkel of Twente Milieu ontvangen vervolgens op hun kantoor een factuur. Voor de zogenoemde kofferbakklanten en vrachten uit het buitenland geldt nog een handmatige afhandeling. De automatisering betekent een enorme versnelling en verbetering van het weegproces. Waar men vroeger minimaal twee à drie minuten per weging nodig had, wordt dat nu binnen twintig seconden afgehandeld. We verwachten een flinke toename van het aantal vrachtwagens. We hoeven hiervoor, dankzij de automatisering, geen extra weegbruggen te plaatsen om in piektijden de vrachtwagens nog steeds snel te kunnen afhandelen.

Het verbeteren van bedrijfsprocessen al dan niet met hulp van automatisering, is de kerntaak van mijn functie. Zo hebben we ook het aanmaken van een klantencontract onderzocht. Ondanks de vele benodigde informatie is het nu mogelijk om dat binnen vijftien minuten voor elkaar te krijgen. Het leuke van mijn vak is dat je overal komt. Van inkoop tot verkoop. Je praat met mensen en overlegt wat beter zou kunnen. Daarna maak je een vertaalslag naar de automatisering.' ■

Wouter de Boer, internationaal atleet

Het begon met joggen

Tekst: Paul de Kuiper. Foto: Erik van Leeuwen

In zijn afstudeerperiode bij industrieel ontwerpen begon Wouter de Boer met hardlopen om wat aan zijn conditie te werken. Bijna drie jaar later startte hij op de 800 meter bij het Europees Kampioenschap indoor in Turijn. 'De middellange afstand is de sport die wereldwijd op het hoogste niveau wordt beoefend.'

Toegegeven, Wouter (28) deed tot zijn dertiende aan atletiek. 'Ik had talent, al zegt dat in de jeugd nog niet zoveel. Ik ben gestopt toen ik me moest specialiseren. Het is niet zo leuk als jij als enige op je club met een bepaald onderdeel bezig bent. Bovendien ga je in je middelbareschooltijd andere dingen doen', vertelt de alumnus die van 2005 tot 2008 de masteropleiding industrieel ontwerpen volgde aan de UT. Zijn hbo-bachelor werktuigbouwkunde deed hij in Groningen.

'Ik had al een tijdje niet gesport en op hardlopen kon ik makkelijk terugvallen. Net voor de zomer van 2006 heb ik me aangemeld bij

atletiekvereniging AC Tion in Enschede. Gewoon om een beetje te gaan joggen. In het begin liep ik met de langeafstandsgroep mee. Die mannen lopen allemaal marathons. Daar sjokte ik dan achteraan. Maar al snel kon ik ze goed bijhouden.' Twee jaar geleden ging hij met een trainingsmaatje mee naar Dortmund om gewoon eens een wedstrijdje op de 800 meter te lopen. 'Ik liep met het veld mee en had de laatste ronde nog zoveel over dat ik kon versnellen en de race won. Meteen in mijn eerste wedstrijd liep ik de limiet voor het Nederlands Kampioenschap. Dat was erg gaaf. Van daaruit ben ik begonnen met trainen.'

Vervolgens raakte Wouters atletiekcarrière in een stroomversnelling. In 2007 werd hij, in zijn tweede wedstrijd die hij liep, veertiende op de NK. Een jaar later behaalde hij zilver en dit voorjaar werd hij Nederlands kampioen indoor 800 meter. 'In mijn eerste seizoen verbeterde ik me van 1.56 naar 1.48. Mijn doorbraak ja. Er zijn niet veel jongens die dat in Nederland lopen. Ik kwam in de nationale selectie en ging meer trainen. Je wordt steeds hongeriger en wilt weten wat er in het vat zit.'

'Deze winter heb ik besloten echt voor de sport te gaan', aldus Wouter. Maar het blijft passen en meten om zijn trainingen te combineren met een baan en een gezin. De atleet werkt 32 uur per week als productingenieur bij het Enschedese ontwerp bureau First Product Creation BV en heeft twee zoons van 5 en 6. 'Eigenlijk kan ik niet op een professionele manier sporten. Atletiek levert bijna niets op. De trainingen probeer ik om het werk en het gezinsleven heen te plannen. Ik loop vaak pas als ik de kinderen naar bed heb gebracht. En soms doe ik 's ochtend voor zeven uur al een duurloop.'

Zijn inspanningen resulteerden in plaatsing voor het Europees Kampioenschap indoor in Turijn: 'een nieuw hoogtepunt'. De EK zelf verliep teleurstellend. Wouter: 'Ik had in de week ervoor een blessure aan mijn bovenbeen opgelopen, maar tijdens de race had ik daar niet zoveel last van. Ik pakte de kop en de eerste 400 meter gingen goed, maar op een gegeven moment wilden de benen niet meer. De vorm van de dag was niet goed genoeg.'

'Dit seizoen wil ik sneller worden, grotere internationale wedstrijden lopen en meedoen om de prijzen', blikt Wouter vol ambitie vooruit. 'De concurrentie is groot, maar ik weet dat er nog progressie in zit. De middellange afstand is de sport die wereldwijd op het hoogste niveau wordt beoefend. Iedereen doet het, elk land kan hardlopen. Je meten met de wereldtop is echt héél moeilijk. In Nederland zijn er al drie jongens die in principe sneller zijn dan ik. Wat dat betreft zou ik beter de 1500 meter kunnen lopen, daar heb je minder concurrentie. Van de zomer wil ik dat eens proberen. Maar ik blijf me vooral op de 800 richten.' ■

Bij toeval in de auto-industrie

Maarten-Jan Hoeve (33) is softwareontwikkelaar bij Bosch in Duitsland en werkt daar voor Mercedes aan het Electronic Stability Program (ESP), het systeem dat ervoor zorgt dat je auto bij een plotselinge uitwijkmanoeuvre niet uit de bocht vliegt. Een paar keer per winter reist hij naar Arjeplog, een Zweeds gehucht net onder de poolcirkel, om de techniek op spiegelgladde sneeuw- en ijscircuits te testen. 'Als het hier goed functioneert, is het op asphalt ook veilig.'

Lees verder op volgende pagina's >>

‘Welkom in de wereld van de cartesters’, zegt een opgewekte Maarten-Jan Hoeve (elektrotechniek tussen 1994 en 2004) in de kleine aankomsthal van het Noord-Zweedse vliegveldje Arvidsjaur. De softwareontwikkelaar draagt een roodgrijze Bosch-winterjas en verschuilt zijn kapsel onder een muts. Het is de tweede week van maart, buiten vriest het een graad of zeven en dat is warm. De maand ervoor dook het kwik onder de min dertig. De omgeving bestaat uit eindeloos naaldbos en talloze meren die bedekt zijn met een dikke laag sneeuw. Deze winter is er ruim een meter gevallen. Vergeleken met voorgaande jaren weinig, verzekert Maarten-Jan. Pas in juni wordt het sneeuwvrij en in september vallen alweer de eerste nieuwe vlokken.

Tachtig kilometer van het vliegveld ligt Arjeplog, een dorpje in zuidelijk Lapland met ruim tweeduizend inwoners. In de wintermaanden wordt het ‘overgenomen’ door cartesters, de meesten uit Duitsland. Vrijwel alle grote autofabrikanten hebben een testcircuit op een van de dichtgevroren meren in het gebied. Van december tot april is het ijs dik genoeg, minimaal 30 en in maart zelfs 45 centimeter. Hoeve komt er zo’n drie à vier keer per seizoen voor een periode van twee of drie weken.

De UT-alumnus rolde toevallig de auto-industrie in. ‘Het zwaartepunt bij mijn afstuderen lag op biomedisch gebied. Ik deed tijdens een stage in Nieuw-Zeeland onderzoek naar het detecteren van epilepsieaanvallen aan de hand van hersensignalen.

Testen op

Ik wilde na mijn studie graag een opleiding tot klinisch fysicus volgen, maar er waren destijds weinig plaatsen beschikbaar. Een vriend die al bij Bosch werkte tipte me, ik mailde mijn cv, belde later nog eens en ik had een baan.’

Bij Bosch, in de buurt van Stuttgart, ontwikkelt Maarten-Jan de software voor het Electronic Stability Program, een systeem dat in de meeste middenklassers al is ingebouwd en over een paar jaar in alle nieuwe auto’s verplicht wordt. ‘Autorijden wordt met ESP behoorlijk veel veiliger. De gemiddelde gebruiker merkt niet dat het systeem in zijn auto zit, maar als hij ESP nodig heeft, is hij blij dat het werkt.’

‘De grondregel van een beheersbare auto is dat de wielen moeten draaien’, doceert hij enthousiast. ‘Zonder ABS - antiblokkeersysteem- blokkeren de wielen bij een noodstop. Dan kun je sturen wat je wilt, maar door de stilstaande wielen reageert de auto niet meer. Op een gladde ondergrond ga je

dan slippen. ABS stabiliseert en zorgt dat de wielen blijven draaien. Maar wat voor alle wielen samen kan, kan ook voor elk wiel apart. Dat is ESP: door actieve remingrepen op de afzonderlijke wielen zorgt het ervoor dat je auto ook in bochten op de weg blijft.’

‘Sensoren op de wielen, op de stuurkolom en in het midden van de auto houden in de gaten of de auto doet wat de bestuurder wil’, vervolgt Maarten-Jan. ‘Een klassieke test voor ESP is de elandtest. Je schrikt, moet plotseling uitwijken en verliest de macht over het stuur. ESP herkent dat, bouwt actieve remdruk op voor de afzonderlijke wielen en corrigeert het voertuig in de juiste richting. De auto vliegt niet uit de bocht, de bestuurder kan de gewenste baan blijven volgen.’

‘Je hoort het systeem: de pomp en het schakelen van de ventielen’, licht Maarten-Jan de geluiden toe als hij ESP demonstreert op het Boschcircuit. De testauto is een nieuwe Mercedes E-klasse met aan de voorruit

snelheid te maken en uitwijkmanoeuvres te testen. Daarnaast is op het land een besneeuwd stadsircuit nagebouwd met krappe bochten waar je de wendbaarheid kan testen bij een lage snelheid. Verder zijn er kunstmatige heuvels met stroken ijs en verwarmd asfalt om de hill hold and traction control van de auto te testen. 'Dankzij die systemen kun je als je op half ijs half asfalt stilstaat de rem loslaten en met een beetje gas rustig weggrijden, zonder dat de auto gaat draaien', legt Maarten-Jan uit.

Zelf is Hoeve geen testrijder, maar hij probeert altijd wel een paar ritjes te maken 'om feeling te houden met het systeem'. De laptop op de bijrijderstoel verzamelt de reacties van de auto op de acties van een cartester. 'De testrijder geeft bij ons aan dat het systeem op een bepaald punt iets sportiever kan, of iets comfortabeler. Wij kijken of dat binnen de veiligheidseisen kan worden aangepast in de software.

'We proberen realistische situaties na te bootsen, maar ook extreme testsituaties.' Een voorbeeld is het schaakbordje, een strook met afwisselend vlakken ijs en verwarmd asfalt. Als we daarop remmen, horen we de ventielen luid aan het werk.

ik in vier uur naar de Alpen.'

Nog steeds komt Maarten-Jan geregeld bij zijn oude vereniging. Als hij in de buurt van Enschede is, rijdt hij even langs. 'Helaas heb ik nog niet op de nieuwe klimwand geklommen. Ik probeer binding met TSAC te houden. In mijn studietijd was ik meer met klimmen dan met studeren bezig', bekent de alumnus lachend. Niet voor niets is hij erelid. Hij zat twee jaar in het bestuur, waarvan een als voorzitter, deed diverse commissies en werkte mee aan het lustrumboek '25 jaar in haar greep'. 'Ik heb ook nog in het bestuur van de Nederlandse Studenten Alpen Club gezeten en ik ben instructeur. Een keer per jaar verzorg ik in Zwitserland of Oostenrijk een cursus voor Nederlandse studenten.'

'Nee, ik ben hier nog nooit in de zomer geweest. Eigenlijk zou ik dat eens moeten doen, ik ben wel benieuwd hoe het er zonder sneeuw uitziet', mijmert Maarten-Jan. De regio is dan het walhalla voor vissers. 'Ik vraag me sowieso wel eens af wat de mensen hier eigenlijk doen. Het meeste geld verdienen ze in de winter. De auto-industrie betekent een enorme impuls voor de lokale economie.'

De hotels – Maarten-Jan is overigens met drie collega's ondergebracht in een huis dat van een lokale familie wordt gehuurd – zitten wel minder vol dan voorgaande jaren. De auto-industrie krijgt harde klappen door de economische crisis. Ook Bosch merkt dat. 'Maar het valt bij ons relatief erg mee. Je moet toch blijven investeren in onderzoek en ontwikkeling. Bosch kan bovendien verliezen in de autosector nog een beetje compenseren met de resultaten in andere bedrijfssectoren, zoals de consumentenelektronica.' Als we foto's hebben gemaakt op de testväg van de berg Galtispuoda (800 meter), een steil en bochtig hellingcircuitje van Bosch, wil Maarten-Jan nog wat van de omgeving laten zien in de hoop een paar elanden of rendieren te spotten. Hij kent inmiddels een paar plekje's waar we een goede kans maken. Gisteren stonden er nog twee elanden bij hem achter in de tuin, maar nu laten de dieren zich niet zien. Tegen de schemering ontdekken we er in de verte uiteindelijk toch eentje, en iets verder kruist een zestal rendieren de weg. Een tegemoetkomende vrachtwagen toertert de kudde het besneeuwde bos in. ■

glad ijs

een gps-meter en op de bijrijderstoel een laptop die is verbonden met de druksensoren. Met honderd kilometer per uur maken we een noodstop op spiegelglad ijs. 'Hier gaan gewoon ijsmachines zoals in Thialf op.' We schuiven een beetje, maar het systeem corrigeert en we komen rechtdoor tot stilstand. 'Het verbaast me altijd weer wat zo'n auto kan, het is hier toch behoorlijk glad', zegt Maarten-Jan. Om zijn woorden kracht bij te zetten, schakelt hij het systeem uit en herhaalt het experiment. Hij kan remmen en sturen wat hij wil, maar we glijden nu alle kanten op. Het circuit van Bosch is een van de grootste in de regio en strekt zich uit over een groot deel van het meer. Op de ijsvlakte liggen bochtige circuits, maar ook lange brede rechte stukken om

'Het systeem moet steeds schakelen om stabiel te blijven. Je moet een beetje bijsturen, maar niet veel.'

Op het dichtgevroren meer halen we zo'n 110 kilometer per uur. Om hogere snelheden te testen, rijdt Bosch op twee asfaltcircuits, één in Noord-Duitsland en één in Spanje. 'Maar', zegt Maarten-Jan: 'Als het systeem op ijs functioneert, dan is het op asfalt ook veilig.'

De werknemers van Bosch werken in Zweden zes dagen in de week en maken lange dagen om de tijd dat ze in Arjeplog verblijven zo goed mogelijk te benutten. Op zijn vrije zondag gaat Maarten-Jan vaak langlaufen of toerskiën. Het is een hobby die hij heeft overgehouden aan zijn studententijd bij klimvereniging TSAC en een van de redenen om in de buurt van Stuttgart te gaan wonen. 'Vanaf daar rijdt

Inge de Boer en Martijn Olislagers zitten vier jaar na het behalen van hun bul weer met de neus in de boeken. Niet om te promoveren, maar om het certificaat koffiemeester in de wacht te slepen. Sinds een jaar runt het stel de IJssalon & Espresso bar Marx O'Larry's in het centrum van Castricum en willen ze alles weten van ijs en koffie. 'Wij zijn puristen en streven naar perfectie.'

Donderdag 26 februari. Het is twee dagen voor de start van het nieuwe verkoopseizoen. De ijssalon is gesloten. Binnen is het donker en de vitrine is nog leeg. Niets wijst erop dat zaterdag de eerste bolletjes ijs over de toonbank gaan. Maar Martijn en Inge weten wel beter. Ook deze tijd, zo vlak voor de opening, is het druk, zeggen ze. Een flinke verbouwing is net achter de rug. Het nieuwe gedeelte, achter in de zaak, biedt enkele zitplaatsen. 'Dat was er vorig jaar nog niet. Onze klanten kunnen er terecht voor koffie en broodjes of een echte, goed gemaakte Italiaanse cappuccino', vertelt Martijn die vooral 'goed gemaakt' benadrukt. Inge legt uit: 'Bij ons zul je nooit koffie voorgeschoteld krijgen met zo'n dot schuim van opgeklopte melk en wat cacao poeder erop. De grootste doodzonde onder de cappuccino's. Wij zijn puristen. Alles moet perfect zijn. De koffie halen we uit Zuid-Italië, de melk voor cappuccino is tussen de zestig en zeventig graden en schenken we middels een speciale techniek, latte art, op de verse koffie.' Om dat schenken in de vingers te krijgen, volgen ze een cursus die opleidt tot *barista*, koffiemeester. Olislagers, net bezig met de koffie: 'Een barista staat bekend om zijn *latte art*: kunst met melk. Met de juiste polsbeweging kun je figuurtjes van melk op de zwarte koffie maken.' Grote productfoto's aan de wand in de salon verduidelijken wat ze bedoelen. Een hartje is volgens hen nog wel te doen, maar de rosetta - de vorm van een kerstboompje - vergt veel oefening. 'Je moet er een paar duizend maken'.

Martijn serveert zijn melkkunstje. Zijn partner lacht: 'Deze zouden we dus niet aan klanten voorzetten, hè.' Ze moeten er nog even inkomen, zo aan het begin van het seizoen. Het ijs vergt minder oefening. 'Gewoon scheppen', klinkt het vrolijk in koor. Het is een gezellig koppel. Spreken doen ze deze middag wel vaker met één stem of ze vullen elkaar moeiteloos aan. Zo is het ook in de zaak, vertellen ze. Inge is meer de voorkant van de winkel, het communicatieve deel en de klantenbinding. Martijn werkt meer aan de achterkant van de zaak: inkopen regelen en de administratie doen. 'We wonen boven de zaak. Werk en privé lopen behoorlijk door elkaar. En natuurlijk zijn we elkaar wel eens zat, maar dan ga je gewoon even naar boven', aldus Inge die Martijn vijf jaar geleden tijdens de studie leerde kennen.

Zij studeerde communicatiewetenschap en hij technische bedrijfskunde. De vonk sloeg over bij de studentenband The Groove Phenomenon.

Zij was er zangeres en hij speelde saxofoon.

De passie voor het horecaveven ontwikkelden ze beiden

Alumnistel runt ijssalon en espressobar in Castricum

Tweede

tijdens hun studentenbijbaantje. Zij werkte in die tijd bij eet-café Atrium in Enschede. Hij had een baantje bij de stations-restauratie. Zij houdt van stijl en sjiek, hij houdt van de snelle handel. Dat alles smolt zo ongeveer een jaar geleden samen in Marx O'Larry's. 'En we hadden nog nooit één ijsje geschept hè', lacht Martijn. Inge: 'Na ons tweejarige werkavontuur in Ghana wist ik dat we dit samen konden.' Via een contact in datzelfde Ghana kwamen ze uiteindelijk in Castricum terecht. Zij: 'In Afrika zaten we in de transport en werkten we voor een openbaarvervoerbedrijf.' Hij: 'Na terugkomst hadden we nog steeds contact met de directeur, inmiddels een vriend van ons. Toen hij een keertje naar Nederland kwam, zijn we hier in het dorp wat gaan eten. Later namen we een ijsje bij zijn broer, de eigenaar van Marx O'Larry's. Hij had zijn zaak te koop staan.' Na een half jaar was de deal gesloten. Martijn: 'Je droomt in eerste instantie van een restaurantje, maar het moet wel haalbaar zijn. Investeren is een grote hobbel als startende ondernemer.'

bolletje gratis

Dus werd het de ijssalon. De kelder is tevens het winkelmagazijn. Daar staat straks het schepijs klaar voor de verkoop. Dagelijks wordt er vers ingekocht. De smaken drop en koekjesdeeg zijn favoriet, weet Martijn. In totaal hebben ze vijftig soorten in huis. Belegde broodjes en smoothies zijn nieuw op het menu. 'We proberen en doen van alles en we zien wel hoe het loopt', zegt Inge nuchter. Martijn: 'Het is in elk geval een uitbreiding van ons assortiment en meer reden om open te zijn.'

De eerste zomer in de ijssalon, vorig jaar, vergeten ze nooit meer. Inge legt uit. 'Ik was hoogzwanger en draaide topweken met mijn dikke buik. In de zomer staan de klanten rijen dik voor de zaak. Dagen van twaalf uur of meer zijn eerder regel dan uitzondering.' Martijn: 'Tijdens de EK-wedstrijd Nederland tegen Frankrijk moesten we naar het ziekenhuis. Het was die dag rustig in de zaak vanwege het weer. Het personeel, we schakelen in de zomer altijd scholieren in, zat voor de televisie

voetbal te kijken. Die avond werd onze zoon Demian geboren.' Inge: 'Het was wel een gekkenhuis hoor.'

Toch nemen ze dat harde werken voor lief. 'Voor het geld hebben we het zeker niet gedaan', lacht Martijn. 'Hoe vaak heb ik die vloer wel niet gedweild! Tja, dat hoort er gewoon bij.' Inge: Je moet er in geloven en er alles voor over hebben. En weet je wat zo gek is? Iedereen hier in Castricum kent ons. We hebben best een publiek beroep en de klanten hebben allemaal wel ergens een mening over. Het hart ligt ze voor op de tong. Tja, ze zijn onbevangen en ze kletsen gewoon graag.' Gastvrijheid is volgens het stel bepalend voor een groot deel van de productie. Inge: 'Als je niet kunt lullen, moet je het niet doen.' Uiteindelijk is uitbreiding hun ambitie. 'Mocht deze zaak goed lopen, dan begint het vast weer te kriebelen', zegt Inge. Maar eerst zaterdag. Dan gaan ze weer van start. Met broodjes, koffie en natuurlijk ijs. 'En het tweede bolletje is gratis', lacht Inge. ■

Passie voor

In het Beach Center in Oostvoorne is het een drukte van belang. De zeventig deelnemers van diverse pluimage (dit keer veel zeezeilers) aan de maritieme indoor training hebben het ontbijt net achter de kiezen. In het instructielokaaltje houdt Ben Stiefelhagen van duikschool Get Wet Maritiem een korte presentatie over wat er straks in het indoorbad allemaal gaat gebeuren. Stukje theorie nu, straks de praktijk. De sfeer is lacherig en nerveus. Want: hoe overleef je een schipbreuk? En wat doe je als je met een helikopter in zee stort of met je auto het kanaal in rijdt?

Een paar kilometer verderop, in het indoorbad van Falck Nutec op de Maasvlakte, komen de deelnemers wat schuchter en onzeker uit de kleedkamer. Gestoken in speciale duikerskleding luisteren ze in groepjes naar hun instructeur. Een van die instructeurs is UT-alumna *Klaudie Bartelink* (38), in het dagelijks leven de partner van oud-marinier Stiefelhagen en in haar vrije tijd werkzaam voor Get Wet. Klaudie vertelt haar groep dat teamwerk bij een calamiteit op zee van levensbelang is. 'Ga niet voor jezelf en overschat je zelf ook niet. Je mag best een beetje bang zijn, dat houdt je scherp van. Paniek daarentegen is een hele slechte raadgever. Het plezier staat nu voorop. Het uitgangspunt is dat jullie vandaag met z'n allen zonder ongelukken de eindstreep halen.'

De als een hijskraan bestuurd helikoptercabine boezemt het meeste ontzag in. Klaudie legt uit wat de bedoeling is en neemt dan met haar groep plaats in de kooi. Deuren en ramen dicht, zakken maar. Vanaf speciale vensters is vanaf de kant te zien hoe de cabine langzaam onder de waterspiegel verdwijnt. Dan, na een seconde of tien klauteren de groepsleden uit de geopende raampjes. Geen paniek, het lijkt mee te vallen. Heftiger wordt het als de heli niet alleen onder water zakt maar ook een paar keer om zijn as draait. De deelnemers moeten nu door een en hetzelfde raampje stuk voor stuk naar buiten. Dat is minder leuk. Lichtelijk gedesoriënteerd overleven de deelnemers

Loopbaan in het kort

Studie: toegepaste onderwijskunde 1989-1995. Tijdens studie onder andere bestuurswerk bij de Twentse Studenten Alpen Club (TSAC); 1993: studie met Erasmusbeurs aan de Ludwig Maximilian Universität in München. Kaderopleidingen vanaf 1995: alpien instructeur, maritiem instructeur bij Get Wet Maritiem, duikinstructeur bij de NOB, regie media-academie in Hilversum. Periode 1996-2005: diverse functies bij de Bouwradius Groep.

Sinds 2005 werkzaam als zelfstandig onderwijskundig adviseur, trainer en ontwikkelaar van leermiddelen. Gespecialiseerd in de analyse en ontwikkeling van educatief videomateriaal. Combineert haar onderwijskundige ervaring met de productie van video-items. Ze produceert daarnaast onderwaterfilms over onder andere de Noordzee (zoals 'De magische Noordzee', geselecteerd voor het North Sea Film Festival 2007) en diverse andere onderwaterfilms. Het werk voor haar eigen bedrijf combineert ze met het uitvoeren van teambuildingsessies op de Noordzee en bij Nutec in Oostvoorne voor Get Wet Maritiem.

duiken

de onderwaterexercitie en zijn ze al vlot weer operationeel voor de volgende reeks oefeningen. Reddingsvloten keren, via netten en touwadders omhoog klimmen, van een meter of vijf het water inspringen, met een rubberboot drenkelingen horizontaal uit het water halen. Het indoorbad is van alle markten thuis. De golven zijn instelbaar tot twee meter hoogte, de wind tot kracht 8 en de regen van 'mot' tot 'stort'. Ook kunnen de oefeningen in pikdonker worden gedaan of tijdens onweer. 'Ook leuk voor een teambuildingsdagje', aldus Bartelink, die met name brandweerpersoneel, marinemensen, watersporters en bedrijven tot de clientèle rekent. De instructie van vandaag is slechts een van vele bezigheden van duizendpoot Bartelink. Al tijdens haar studie onderwijskunde deed ze er van alles bij. Avontuurlijk ingesteld als ze altijd al was bekwaamde ze zich eerst in bergbeklimmen en toerskiën in de Alpen. Later kwamen daar het

mountainbiken, kayakken en duiken bij. Dit laatste vaak in combinatie met filmen waar ze zich verder in specialiseerde. Ze kan niet alleen goed duiken, maar ook goed onder water filmen.

Zo maakt Bartelink van haar hobby haar werk. 'Ik heb een eigen bedrijf (*Learning by action*, red.) en ben aangesloten bij NetOO (het netwerk van Twentse onderwijskundigen, red.)' In de weekenden werkt ze als duikinstructeur. Ze leeft van deze combinatie van activiteiten en bekostigt er reizen mee naar de meest exotische duikplekken ter wereld. Ik zit drie maanden per jaar in het buitenland.' Gebruind en al, is ze net terug van de Malediven. Eerder dit jaar zat ze in Mexico en maakte ze prachtige films over de Galapagoseilanden, het binnenland van Soedan en de Noordzee. Greenpeace heeft belangstelling getoond voor haar werk. Klaudie is inmiddels samen met een filmproductiebedrijf bezig met een professionele documentaire over de Noordzee, Nederlands grootste natuurgebied.

De Noordzee, ja dat is wel een geval apart. Met de vis is van alles mis, zegt ze. 'Ik ben geen wereldverbeteraar, maar eerlijk gezegd zit ik er wel dicht tegenaan.' Ze vertelt dat de duinachtige bodem van de Noordzee, die gemiddeld tot dertig tot vijftig meter diep is, bezaaid ligt met scheepswrakken, naar schatting zo'n tienduizend. 'Wij beduiken twintig wrakken. Je wilt niet weten wat voor dierenleed we onder water tegenkomen.' Het zijn beelden die ze op video heeft vastgelegd. 'Kabeljauw en allerlei andere vissen, kreeften en krabben die al maanden gevangen zitten in de netten die vissers daar hebben achtergelaten omdat ze achter zo'n wrak zijn blijven haken. Die netten blijven dan als het ware doorvissen. De krabben die helemaal bedekt zijn met anemonen zitten echt al heel lang vast. We organiseren regelmatig schoonmaakdagen om die netten op te ruimen en de dieren te bevrijden uit hun benarde positie.' Los daarvan maakt ze zich zorgen over de overbevissing en de vervuiling van de zee. 'Ik ben gestopt met het eten van vis. Ik weet niet of vis nog wel zo gezond is.'

Al deze activiteiten, zegt Klaudie, zijn niet zonder risico. 'Het is in feite een soort topsport die je bedrijft. Je moet steeds weer heel vaardig en fit zijn. Daar leef ik ook naar. Het duiken en alles daaromheen is mijn sociale context.' Haar droom is met haar inzendingen prijzen te winnen op een internationaal onderwaterfilmfestival en daarmee een steentje bij te dragen aan het behoud van de natuur. ■

Zijn keuze voor een studie technische natuurkunde in Enschede was niet weloverwogen, zijn aanstelling bij Hollandse Signaalapparaten in Hengelo, dat al een paar jaar Thales heet, evenmin. Desondanks brengt Adri Blokhuis (55) al een groot deel van zijn leven met veel plezier in het oosten van het land door. Ik kreeg hier een tijdelijke baan aangeboden en na 27 jaar zit ik er nog steeds, haha.'

In zijn kamer op het hoofdkantoor van Thales Nederland in Hengelo blikt Blokhuis met veel plezier terug op zijn studententijd in de jaren zeventig. Na de hbs wilde hij een technische vervolgopleiding doen, maar welke studierichting en welke universiteit kon hij moeilijk beslissen. Om het keuzemoment uit te stellen, koos de jonge Adri – zonder dat hij ooit in Enschede was geweest - voor de Technische Hogeschool Twente, omdat die als enige een algemene propedeuse aanbood. 'Ik heb een leuke studententijd gehad. Het was in Twente wat gemoedelijker dan in de grote universiteitssteden', stelt Blokhuis.

Als jonge student woonde hij eerst aan de Campuslaan 43, maar hij verhuisde na anderhalf jaar naar een kamer in het centrum van Enschede, want 'de campus was net een kazerne'. Uiteindelijk ging hij door in technische natuurkunde, omdat deze studie het beste aansloot bij zijn gevarieerde belangstelling. 'Ik ben namelijk geen specialist, maar breed georiënteerd. En dat is nog steeds zo', constateert de Thales-topman. Omdat hij zich niet wilde beperken tot een technische opleiding, deed hij naast zijn Twentse studie een kandidaats filosofie in Groningen.

Na zijn afstuderen in 1978 begon Blokhuis bij het kopieerbedrijf Océ in Venlo, gevolgd door Philips in Nijmegen. 'De fabriek in Nijmegen was nog niet klaar. Daarom boden ze mij tijdelijk een baan aan in Hengelo. Signaal was destijds onderdeel van Philips. Dat was in 1982.' Kennelijk beviel het, want 25 jaar later is hij er directievoorzitter. Na een technische functie was Blokhuis al steeds meer de managementkant op gegaan. Hij leidde filialen in Den Haag en Huizen en zat jarenlang voor Thales in het buitenland. Vier jaar geleden keerde hij terug naar Hengelo, waar hij verantwoordelijk werd voor de after sales service van alle marineactiviteiten. In 2007 aanvaardde hij de functie van directievoorzitter. Blokhuis omschrijft Thales, dat gespecialiseerd is in radartechnologie, als een innovatief bedrijf met een hoog kennisniveau en een grote handelsgeest. 'Wij zijn in staat in een vijandige omgeving een wereldmarktpositie in te nemen. Op het gebied van marineradars zijn wij buiten de Verenigde Staten de grootste.' In tegenstelling tot veel andere bedrijven in Nederland heeft Thales nog weinig last van de economische crisis. 'De afgelopen twee jaar hebben wij veel nieuwe opdrachten binnengehaald, waardoor we extra handjes nodig hebben. Daarnaast hebben wij een behoorlijke uitstroom van gepensioneerden. We kunnen tachtig tot honderd mensen gebruiken', vertelt de directievoorzitter, die daarbij zegt te denken aan UT-studenten. Het kan gaan om een baan, maar ook om een stage, bacheloropdracht of afstudeeropdracht. Thales heeft nauwe banden met de UT. Er zijn gezamenlijke projecten, zoals het virtual reality lab T-Xchange in UT-gebouw de Horst en de leerstoel mechatronisch ontwerpen.

Pleidooi voor meer

Technische natuurkunde beviel Blokhuis goed. Zijn ogen twinkelen als hij terugdenkt aan het vak *irreversible thermodynamics*. 'Dat was een struikelvak, waarvoor slechts tien procent van de studenten een voldoende haalde. De eerste keer was mijn score een drie. Maar voor het hertentamen kreeg ik een tien. Dat had niemand mij ooit toegedicht, ik zelf ook niet. Tien jaar later kwam ik professor Mijnlieff, die dat vak gaf, tegen in de trein en hij vertelde mij dat ik nog steeds de enige was die daarvoor een tien had gescoord.'

Blokhuis werd lid van studievereniging Arago, waarvoor hij als bestuurslid excursies organiseerde. 'Dat was de pioniersfase van Arago. Ik hoorde bij de derde lichter van technische natuurkunde en we hadden een klein clubje van amper twintig studenten. Heel gezellig.' Met enkele leden van Arago bracht hij destijds een bezoek aan Hollandse Signaalapparaten, in zijn herinnering een 'stijf en behoudend bedrijf', waar veel oud-militairen werkten. De Hengelose firma was als toekomstige werkgever in die tijd absoluut niet populair bij studenten. Het merendeel van zijn studiegenoten koos voor een carrière bij Philips.

'Die wisselwerking gaat wat mij betreft niet ver genoeg. Ik zou de samenwerking graag uitbreiden en meer personeel willen uitwisselen. Wij leveren al een aantal experts die buitengewoon hoogleraar zijn en er lopen hier studenten en promovendi van de universiteit rond, maar dat zou nog wel op een hoger niveau gebracht kunnen worden. Zeker op onderzoeksgebied zou de UT meer met ons samen kunnen doen dan er nu gebeurt.'

Zelf lijkt het hem ook wel wat om aan de slag te gaan bij een universiteit. 'Ik ben nu 55 en het kabinet is bezig de pensioenleeftijd te verhogen, dus ik blijf nog wel even aan het werk. Ik zou mijn huidige functie graag nog een aantal jaren willen uitoefenen om het bedrijf verder te brengen. En daarna? Dan lijkt het me wel wat om adviesfuncties te vervullen of iets in het onderwijs te gaan doen om mijn ervaring te delen met studenten. Maar eerlijk gezegd heb ik daar nog niet echt over nagedacht.' ■

A professional portrait of Adri Blokhuis, a middle-aged man with short grey hair, wearing a dark pinstriped suit jacket, a light blue shirt, and a red and white striped tie. He is sitting at a desk with his hands clasped in front of him. In the background, there is a colorful abstract painting with red, green, and blue tones. The word 'samenwerking' is overlaid in large blue letters across the middle of the image.

samenwerking

*Adri Blokhuis,
directievoorzitter Thales Nederland*

Robots Een eigen bedrijf beginnen met maar liefst twintig man personeel. Will Uytling (nu 46) zag het al helemaal voor zich in 1986. Als derdejaarsstudent werktuigbouwkunde zou hij een Nederlandse vestiging opzetten van Norkyb, een producthandelingsrobot van het Noorse bedrijf Norsk Kybernetikk. Als projectmanager moest hij de robot aan de man brengen en vervolgens een Twentse vestiging van de grond tillen. 'Ik maakte toen gebruik van de TOP-regeling. Vanuit de UT werden studenten geholpen hun eigen onderneming op te zetten. Er werd geld en een plek beschikbaar gesteld. De onderneming was een dagtaak maar toch is het me gelukt om een jaar later af te studeren. Ik was destijds heel optimistisch over het robotproject maar helaas is het nooit van de grond gekomen. Na mijn afstuderen moest ik direct in dienst en bovendien ging het niet goed met het Noorse bedrijf. Dat bestaat inmiddels niet meer. Na mijn diensttijd heb ik ervaring opgedaan aan de management- en verkoopzijde van de industrie. Maar het ondernemersgevoel bleef. Zeven

jaar geleden heb ik het bedrijf Van Gelder Engineering overgenomen

en daarnaast ben ik mijn eigen onderneming Labricon Systems gestart. Beide zijn gespecialiseerd in robotsystemen. Dat was destijds ook de specialisatie van Norkyb, dat is best grappig. En nu heb ik twintig personeelsleden, inderdaad, net zoveel als ik toen in de planning had. Als student denk je dat je alles kunt. Later kreeg ik pas meer inzicht in hoe een onderneming werkt. Je kunt als student wel mooie dingen bedenken maar belangrijk is om te weten hoe de praktijk in elkaar zit. Dat is iets wat je pas na je studie leert. Achteraf gezien is het misschien maar goed dat mijn bedrijf toen niet van de grond is gekomen. Anders was ik vast flink op mijn neus gegaan. Hoewel, dat hoort ook een beetje bij ondernemen.'

11 december 1986

Gabber Toen Els Dragt in 1998 toegepaste communicatiewetenschap studeerde, was de gabberperiode al bijna voorbij. Dragt (nu 31) was een van de weinige UT-studenten die de snelle en harde beats kon waarderen. 'Juist omdat er weinig gabbers op de UT waren leek het mij grappig om in trainingsbroek bij colleges te verschijnen. Ik zag het als een statement om te laten zien dat gabbers niet alleen maar werken als kozijnzetter of bouwvakker. Ik ben niet altijd gabber geweest, dat begon pas aan het eind van de middelbare school. Daarvoor was ik alto en kakker, gewoon omdat ik het leuk vond om te experimenteren. Als gabber had ik veel te maken met vooroordelen. Volwassenen snapten er weinig van en in de media werden alleen de excessen belicht. We werden gezien als laagopgeleide, pillenslikkende nazi's.'

Na haar afstuderen in 2000 ging ze aan het werk bij de NPS. Ze werkte als projectmedewerker bij de NOS en later als onderzoeker bij een marktonderzoeksbureau. 'Daar testte ik supermarktproducten bij de doelgroep.

Tijdens groepsgesprekken met jongeren over roken en drinken dacht ik: dit is echt veel leuker dan huisvrouwen te ondervragen over waspoeder. Inmiddels werk ik bij Young Works als hoofd van de afdeling jongerentrends.

Daar houd ik mij bezig met vragen als "hoeveel kinderen verlaten school" en "wat zijn de meest hippe schoenen". Voor onderzoek praat ik veel met jongeren en ga ik veel naar events, van EO-jongerendag tot dancefestival Trance Energy. Ik vind het erg leuk om met jongeren te werken. Juist die experimenteerfase waarin zij zitten, en die ik zelf maar al te goed ken, spreekt mij aan. Dat is interessanter dan de belevingswereld van een 40-jarige. Ik ga inmiddels niet meer naar gabberfeesten maar naar elektro- en technofeesten. Je muzieksmaak wordt toch milder naarmate je ouder wordt. Maar ik houd nog steeds van dansen en uitgaan hoor.'

15 januari 1998

Schaatskampioen In het THT-Nieuws van 1978 was Andries Kasper (nu 56) de snelste man bij de THT-kampioenschappen schaatsen. Gezien zijn prestaties van voorgaande jaren was deze eerste plaats van de wiskundestudent geen verrassing. 'Hoewel de kampioenschappen in een natuurijsperiode vielen, werden ze toch op kunstijs verreden en wel in Assen, omdat die baan goedkoper was om af te huren dan de ijsbaan in Deventer. Tijdens de wedstrijden viel er erg veel sneeuw, waardoor er een bijzonder sfeertje ontstond. Destijds trainde ik al met de oostelijke selectie bij Ab Garretsen en stak veel meer tijd in het schaatsen dan mijn concurrenten. Daardoor won ik relatief gemakkelijk. De concurrentie hield zich vooral bezig met de tweede plaats. Die strijd was door de sneeuwval erg spannend. Een goede stayer kan onder die omstandigheden veel tijd winnen en dat is dan ook gebeurd. Bij de namen van de andere schaatsers kan ik nog moeiteloos de gezichten en de stijl van rijden voor de geest halen.'

'In mijn studententijd was ik erg fanatiek met schaatsen. Ik begon

in 1971 als eerstejaars en ging vanaf 1974 intensief trainen, eerst bij de Skeuvel en daarna als lid van de oostelijke selectie. In mijn laatste studiejaar trainde ik vrijwel dagelijks en soms twee keer per dag. Gevolg was dat ik in de winter op halve kracht studeerde en pas na tien jaar mijn bul haalde. Ook daarna ben ik blijven schaatsen. Ik heb jarenlang aan wedstrijden in binnen- en buitenland meegedaan en heb drie mooie Elfstedentochten gereden. Na de introductie van de klapschaats in 1998 stopte ik definitief met wedstrijdschaatsen.'

'Sinds mijn afstuderen werk ik in het onderwijs. Ik ben begonnen als docent wiskunde op de heao in Arnhem en in 1989 ben ik geswitcht naar de Fontys Hogescholen in Eindhoven, waar ik eerst als docent wis- en natuurkunde werkte en me sinds 2000 als docent vooral bezighoud met computernetwerken en security. Tegenwoordig schaats ik veel minder. Alleen als er natuurijs ligt, is de schaatskoorts er weer.'

16 februari 1978

Andries Kasper (midden)

Werkcentrale Naast zijn studie chemische technologie was Johan Greving (nu 57) voorzitter van de Studenten Werkcentrale Drienerlo. Samen met zijn flatgenoten van de Witbreuksweg 381 bemiddelde hij in bijbanen voor studenten. 'Toen wij er in 1975 mee begonnen, verkeerde de centrale in sluimerende toestand en hield zich vooral bezig met bijlessen voor middelbare scholieren. Wij gingen ons ook richten op allerlei voorkomende werkzaamheden zoals het opknappen van tuinen en andere huishoudelijke klussen. Ook konden we chauffeurs leveren voor koeriersdiensten. Daarnaast hadden we speciale projecten. Studenten verzorgden hand- en spandiensten tijdens de tv-uitzending van Een groot uur U van Koos Postema en gedurende twee jaar hielpen we met nieuwsberichten schrijven op de bureauredactie van de RONO, de voorloper van Radio Oost. Je zou de SWD een soort uitzendbureau kunnen noemen. We adverteerden in lokale kranten en toen

we eenmaal bekend waren, praatte het zich snel verder dat we gemotiveerde en goedkope mensen leverden. Vooral particulieren die hulp nodig hadden, wisten ons te vinden.'

'We zaten met zijn vieren in het bestuur, maar ook andere flatgenoten waren actief. Dat was heel praktisch, omdat we maar één telefoon in huis hadden en we zowel overdag als 's avonds bereikbaar wilden zijn. We hadden afgesproken dat er altijd iemand thuis was om de telefoon op te nemen. We hadden een heel hechte groep flatbewoners. We hebben veel lol gehad en uiteraard gaven we onszelf de mooiste baantjes. We hebben nog steeds contact met elkaar en houden elk jaar een reünie.'

'Na mijn afstuderen heb ik een baan gekregen bij Vernay Europa, een Amerikaans bedrijf in Oldenzaal dat rubberproducten maakt voor de automobieliindustrie. Daar heb ik 22 jaar gewerkt. In 2002 heb ik met een collega een bedrijf gekocht. Nu zijn we samen eigenaar van Polycomp in Vorden. Wij maken het rubbermengsel voor verschillende producten, niet alleen voor de automobieliindustrie, maar ook voor de juwelenindustrie. We zijn inmiddels gegroeid naar een bedrijf van twintig medewerkers.' ■

Johan Greving is de derde persoon van links

3 maart 1977

De Universiteit Twente is een ondernemende researchuniversiteit. Als enige campusuniversiteit in Nederland verzorgt de Universiteit Twente onderwijs en onderzoek in wetenschapsgebieden die variëren van psychologie en bestuurskunde tot technische natuurkunde en biomedische technologie.

De Universiteit Twente **ZOEKT**

Opleidingsdirecteur Technische Natuurkunde

0,3 - 0,6 fte - Faculteit Technische Natuurwetenschappen

Coördinator/docent Engels

0,8 - 1,0 fte - Student & Onderwijs Service Centrum

Onderwijsmedewerker Industrieel Ontwerpen

1,0 fte - Faculteit Construerende Technische Wetenschappen

Assistant or Associate Professor in Engineering of Fibrous Smart Materials

1,0 fte - Faculty of Engineering Technology

Assistant Professor (UD) Governance of Science and Innovation

1,0 fte - School of Management and Governance

Assistant Professor Operations Management in Healthcare

1,0 fte - School of Management and Governance

Post-Doc project Darwin-cooler

1,0 fte - Faculty of Science and Technology

Post-Doc project Microcooling

1,0 fte - Faculty of Science and Technology

PhD and Post-Doc project Extremely Large Telescope

1,0 fte - Faculty of Science and Technology

Kijk voor meer informatie en een volledig vacatureoverzicht op www.utwente.nl/vacatures

De Universiteit Twente is aangesloten bij het Career Center Twente. CCT vergemakkelijkt uw carrièrestappen in Twente en biedt hulp bij arbeidsbemiddeling voor u en uw partner, het zoeken van woonruimte en kinderopvang. Meer weten? Zie www.cctwente.nl.

Acquisitie wordt niet op prijs gesteld.

> De UT maakt carrières mogelijk.

De UT biedt talentvolle medewerkers een plek, de mogelijkheden en de faciliteiten om carrière te maken. Voorzietingen op en rond de groene campus, Tenure Track posities voor talentvolle wetenschappers, ontwikkelingsmogelijkheden voor management en ondersteunende medewerkers, het Career Development Center en een volwaardig arbeidsvoorwaardenpakket, maken van de UT een aantrekkelijke werkgever.

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

Grenzen verleggen

De afgelopen maanden gingen weer veel studenten van de Universiteit Twente de grens over. Studieverenigingen Stress, Newton en Sirius bezochten respectievelijk Chili & Peru, Brazilië en China.

De Stichting Universiteitsfonds Twente is hoofdsponsor van alle internationale studiereizen. Het Universiteitsfonds steunt daarmee het streven van de UT om studenten zoveel mogelijk internationale ervaring op te laten doen. Grenzen zijn er om verlegd te worden.

**Deze pagina is geproduceerd
door de Stichting
Universiteitsfonds Twente**

Hoogleraar van het zuiverste water

Beter waterbeheer in de hele wereld begint bij nieuwe Twentse leerstoel

Bestuurlijke vernieuwing in waterbeheer ('water governance') is noodzakelijk om de waterproblemen in de wereld op te lossen. Anders heeft technologische vernieuwing geen zin. Dat is de boodschap van Stefan Kuks, watergraaf en - sinds kort - bijzonder hoogleraar Innovatie en implementatie van waterbeleid aan de Universiteit Twente. 'We realiseren ons in Nederland te weinig dat we op dit gebied bestuurlijke kennis moeten exporteren.'

Met zijn benoeming tot bijzonder hoogleraar is de watergraaf weer terug aan de UT, hoewel hij eigenlijk nooit helemaal weg is geweest. In de jaren negentig al was Kuks aan de universiteit actief als (senior) onderzoeker. In 2007 stapte de onderzoeker volledig over naar het waterschap, als nieuwe bestuursvoorzitter (watergraaf). De band met de UT bleef ook in de afgelopen drie jaar hecht. 'We hebben als waterschap geconstateerd dat bestaand wetenschappelijk onderzoek vooral aanbodgestuurd is. Het gaat vaak niet over de vragen waarmee wij in de praktijk te maken hebben. Daarom hebben we zelf onderzoeksvragen bij de UT neergelegd', aldus Kuks. De projecten maken duidelijk dat waterbeheer veel dieper ingrijpt in de samenleving dan gedacht.

Kuks: 'Je bent als waterschap bezig met gebiedsontwikkeling waarbij meerdere functies en partijen met elkaar te maken hebben. Neem de Doorbraak, een 13 kilometer lange en 75 meter brede beek dwars door Twente. Deze is nodig om wateroverlast en verdroging te voorkomen, maar creëert bijvoorbeeld ook een belangrijke ecologische verbindingzone. Drie gemeenten, een provincie, Rijkswaterstaat, ProRail en veel landeigenaren zijn hierbij betrokken. Zo'n langdurig en gecompliceerd proces vraagt om goede afstemming en een goede timing.' De lessen die uit dit soort processen zijn te leren, kunnen gebruikt worden voor andere, grote projecten elders in het land. De eerste aanzet van een dergelijke handreiking werd tijdens een groot symposium aan de UT in mei gepresenteerd. Een

belangrijke boodschap: betrek in een vroeg stadium zoveel mogelijk partijen om later financiële of politieke problemen te voorkomen. 'Dat lijkt een cliché, maar in de praktijk gaat het daar vaak mis. Kijk maar naar de Betuwelijn', weet Kuks. 'Een project loopt vaak vertraging op, wanneer omwonenden bezwaar maken. Het gevolg kan zijn dat je daardoor belangrijke cofinanciering misloopt, omdat die vaak gekoppeld is aan harde deadlines. Het is schaken op meerdere borden tegelijk. Hoe hou je dat proces beheersbaar? Daar gaat het om.' Het ministerie van Verkeer en Waterstaat kijkt met grote interesse naar het onderzoek, waarbij behalve de UT ook de VU van Amsterdam betrokken is. De do's en don'ts uit de handreiking zijn straks verplichte kost voor beleidsmakers, denkt Kuks. 'Grote projecten vragen weliswaar om lef en snel handelen en dus de nodige handelingsruimte voor de projectleider. Maar als deze een budgetoverschrijding of koerswijziging niet goed terugkoppelt naar de bestuurstafel, krijg je daar

problemen. Een wethouder kan zo in een lastig parket terecht komen. Dat is dus een van de do's: zorg voor een goede terugkoppeling.' Een andere onderzoeksvraag van het waterschap richt zich op de noodzaak van grondwaterpeilverhoging, als gevolg van droogte door klimaatverandering. Veel boeren zijn altijd voorstander geweest van snelle afwatering om zo de akkers vroeg in het voorjaar droog te krijgen voor het maaien van gras. Bekend zijn dan ook in de loop der tijd recht, diep en smal gemaakt. Goed watermanagement is tegenwoordig echter gebaat bij het zo lang mogelijk vasthouden van water. 'Het is een lastige discussie', heeft Kuks gemerkt. 'Boeren zeggen geen last te hebben van verdroging en vinden de wetenschappelijke modellen prietpraat. Hoe kun je daar uitkomen? Het gaat niet alleen om de inhoudelijke kant van de zaak, maar ook om psychologische aspecten. Je moet als bestuurder met de boeren in gesprek raken, het veld in gaan en een peilbuis slaan. Ook moet je compenserende

maatregelen verkennen om er samen uit te komen.' Met zijn nieuwe via het Universiteitsfonds bekostigde leerstoel hoopt Kuks nog een stap verder te gaan. Vernieuwend waterbeleid zou niet alleen in Nederland vruchten moeten afwerpen, maar ook elders in de wereld. In januari nog was de kersverse hoogleraar samen met onder anderen staatssecretaris Huizinga in Indonesië, om te zien met welke waterproblemen het land kampt. Duidelijk is dat hier binnen enkele jaren veel moet gebeuren. Behalve technologische vernieuwing is een cultuuromslag nodig om een overstromingsramp te voorkomen. 'Jakarta kent een gigantische bodemdaling vanwege de onttrekking van grondwater om 25 miljoen mensen van drinkwater te voorzien. De bodem zakt met 20 centimeter per jaar, terwijl de stad al laag ligt ten opzichte van de zee. In 2007 was de laatste grote overstroming. Op basis van de maanstand is uit te rekenen dat de volgende hoogwaterstand te verwachten is in 2025. Met een bodemdaling van ruim drie meter zijn straks vier miljoen mensen serieus at risk.' Het probleem wordt verergerd doordat Jakarta ligt in een rivierdelta. De rivieren treden bij zware regenval buiten hun oevers, mede omdat ze vol zitten met gedumpt huishoudelijk afval. Baggeren is onbegonnen werk als je

er niet voor zorgt dat het afval op een andere manier wordt verwerkt. 'Je zult dat op een andere manier moeten organiseren. Dat is extra lastig in een land als Indonesië met zoveel langs elkaar werkende bestuurslagen.' De Indonesische regering heeft behoefte aan bestuurlijke hulp, nog meer dan aan technologische hulp. Daarmee is de essentie van het werk van Kuks meteen samengevat. Het liefst wil hij met zijn leerstoel toe naar een kenniscentrum voor 'water governance'. Een centrum waar kennis en ervaringen op dit gebied vanuit Nederland worden gebundeld en geëxporteerd naar de rest van de wereld. 'Met technologische vernieuwing alleen red je het niet. Nog een voorbeeld: de zuiveringstechnologie van het Enschedese bedrijf Norit verschaft 6 procent van de wereldbevolking de toegang tot schoon water, maar dat zou veel meer kunnen zijn. Waarom? Het loopt vaak vast op de organisatie, zoals beheer en onderhoud of exploitatie. In Ghana zijn verschillende zuiveringsinstallaties, die met buitenlandse hulp werden gebouwd, niet meer in bedrijf, omdat de organisatie voor onderhoud en beheer ontbreekt. Al het toiletwater wordt weer gewoon in de zee of in de bodem geloosd. Dat vraagt om een andere benadering.' ■

Watergraaf en hoogleraar

Prof. dr. Stefan Kuks (1961) studeerde bestuurskunde in Twente en begon hier in 1988 ook zijn wetenschappelijke loopbaan. In de jaren negentig was hij opleidingsdirecteur van een MBA-opleiding voor milieumanagement. Hij werkte tegelijkertijd aan internationaal vergelijkend onderzoek naar institutionele aspecten van waterbeheer en deed onderzoek in de Verenigde Staten. Hij promoveerde op het onderwerp 'Water governance and institutional change'.

Kuks is daarnaast sinds 1999 bestuurder bij het waterschap Regge en Dinkel. In 2007 werd hij daar watergraaf en verliet hij de UT. In januari 2009 benoemde de stichting Universiteitsfonds Twente Kuks tot bijzonder hoogleraar Innovatie en implementatie van waterbeleid aan de faculteit Management en Bestuur. Deze leerstoel bekleedt hij een dag in de week, naast zijn functie als watergraaf bij Regge en Dinkel.

Graduate School koppelt Masteropleiding aan promotie Nieuw schoolgebouw UT

Als we over het 'nieuwe schoolgebouw' van de UT spreken met rector Ed Brinksma en decaan Gerard van der Steenhoven, gaat het niet over de grootscheepse renovatie en nieuwbouw die momenteel op de campus plaatsvindt. Het gaat over een nieuwe organisatie van het onderwijs, met als vlaggenschip de nieuwe Graduate School die vanaf september 2009 gecombineerde onderzoekers-opleidingen gaat aanbieden. Een kweekvijver voor internationaal talent.

"Talent kun je niet vroeg genoeg aan je binden", stelt Ed Brinksma vast. "Als ze in de VS getalenteerde studenten uit India of Indonesië al na hun bachelor binnenhalen voor een master- en promotietraject, vissen wij deels achter het net als wij pas promovendi beginnen te werven onder afgestudeerde masters. Dat je dan 'tweede keus' krijgt, gaat me iets te ver, maar het maakt wel duidelijk dat we een internationaal erkend kwaliteitskeurmerk nodig hebben. Dat gaat de Graduate School worden." Brinksma is sinds 1 januari 2009 Rector Magnificus van de UT nadat hij onder meer enige jaren wetenschappelijk directeur was van het Embedded Systems Institute in Eindhoven. Hij ziet de Graduate School als een van de koploperprojecten van het ambitieuze vernieuwingsprogramma roUTE 14 dat de UT heeft ingezet. "In het Amerikaans heet dat ook wel een echte 'trail blazer': de Graduate School gaat een aantal veranderingen aanjagen. In september 2009 gaan we officieel van start. Dat betekent niet dat we vanaf dat moment allemaal bestaande programma's onder die vlag gaan aanbieden. Nee, de Graduate School wordt in de komende jaren gevuld met nieuwe, kwalitatief hoogwaardige programma's." Beoogd decaan van de nieuwe School

is prof. Gerard van der Steenhoven, die sinds september vorig jaar decaan is van de faculteit Technische Natuurwetenschappen, na een eerdere loopbaan bij onder meer het Nationaal instituut voor subatomaire fysica NIKHEF. Hij beaamt de woorden van Brinksma, dat het allesbehalve het plakken van nieuwe labels is. "Wij gaan in de Graduate School zesjarige combinatietrajecten aanbieden. Master en PhD in één opleiding, voor studenten die echt een loopbaan in de wetenschap ambiëren na het afronden van de bachelorfase. Dit betekent dat wij hoge kwaliteitseisen gaan stellen aan de programma's. 'Gepromoveerd aan de Graduate School' moet echt iets bijzonders worden. Neem een toponderzoeksgroep als die van prof. Detlef Lohse, die zou een excellent graduate programma in vloeistofdynamica kunnen gaan ontwikkelen."

Kiezen voor wetenschap
Natuurlijk kiest de meerderheid van de studenten voor een loopbaan in het bedrijfsleven of bij de overheid, en niet voor de wetenschap. Naast de Graduate School zullen dan ook een School of Engineering Sciences en een School of Social Sciences worden ingericht voor de 'professional Masters'. Ook wordt gebouwd aan een

pre-university College dat al vroeg contact legt met scholieren, en een School of Professional Learning and Development voor postacademisch onderwijs.

Studenten die een loopbaan in bijvoorbeeld de industrie ambiëren, kunnen in hun Masteropleiding aan de School of Engineering een passend pakket kiezen met daarin aspecten als bijvoorbeeld ondernemerschap. Maar is een bachelor op die leeftijd al wel toe aan die keuze? "Dat kun je je zeker afvragen. De echte enthousiastelingen voor de wetenschap komen soms al vroeg in een opleiding bovendrijven.

Ed Brinksma

stimuleert toptalent

Soms komt die roeping pas laat. Er moet altijd ruimte zijn om te wisselen van schoolsysteem”, aldus Brinksma. De decaan voegt eraan toe dat de Masteropleidingen altijd een zekere overlap hebben. Bijzonder is bijvoorbeeld wel de tijd die gewonnen wordt in de Graduate School: het afstudeerproject voor de Master neemt al een voorschot op het promotie-onderzoek, zodat de totale tijdsduur niet - zoals nu soms - meer dan zes jaar wordt, maar zes jaar of zelfs minder. “Maar ook een Professional Master moet nog steeds kunnen kiezen voor een wetenschappelijke loopbaan.”

Battle for brains

Het wetenschappelijk onderzoek van de UT wordt ondertussen ook scherper geprofileerd, met onder meer als technologische speerpunten bio, nano en ICT, en als maatschappelijke thema's zorg, duurzame energie, water, onderwijs en veiligheid.

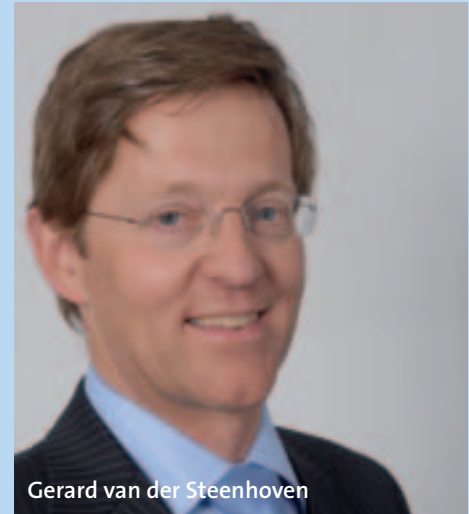
“De problemen waar onze samenleving voor staat, schreeuwen gewoon om mensen die durven te werken aan oplossingen.

De ‘technologie in context’ waarop de UT in haar plannen inzet, gaat de komende jaren heel belangrijk worden en om dat te gaan vormgeven is wereldwijd echt een ‘battle for brains’ gaande”, aldus Van der Steenhoven. “Wij moeten niet een aardig potje willen meespelen in een regionale tweede divisie, dit is het moment om ons profiel nationaal en internationaal scherp neer te zetten.”

De UT gaat bovendien iets doen aan het tot nu toe soms wat onzekere carrièreperspectief van jonge wetenschappers. In de ‘tenure track’ krijgt toptalent versneld de

kans om hoogleraar te worden. Een automatisme van ‘tenure track na Graduate School’ ziet Van der Steenhoven overigens niet ontstaan: “Eenmaal gepromoveerd, vertrek je weer. Uitzonderingen daargelaten natuurlijk, maar de tenure track is bedoeld om talent van buiten een beter perspectief te bieden. Daarvoor gaan we ook heel actief aan scouting doen.”

Graduate Schools zijn in de Angelsaksische landen al heel gewoon, in Nederland wordt het begrip op vele manieren ingevuld. Uniek aan de UT-benadering is volgens Brinksma en Van der Steenhoven dat een instellingsbrede Graduate School wordt ingericht en niet een School op een beperkt gebied. Onderwijsminister Ronald Plasterk maakt zich ook hard voor Graduate Schools, ook omdat hij extra wil investeren in jong talent. Plannen van de KNAW om bijvoorbeeld getalenteerde Masterstudenten al echt

Gerard van der Steenhoven

als onderzoeker mee te laten draaien, passen uitstekend bij de UT-plannen en hebben warme belangstelling van de minister. Tijdens de opening van het Academisch Jaar 2009-2010, op 31 augustus, is de minister dus aanwezig om het startsein voor de UT Graduate School te geven. ■

High tech en human touch

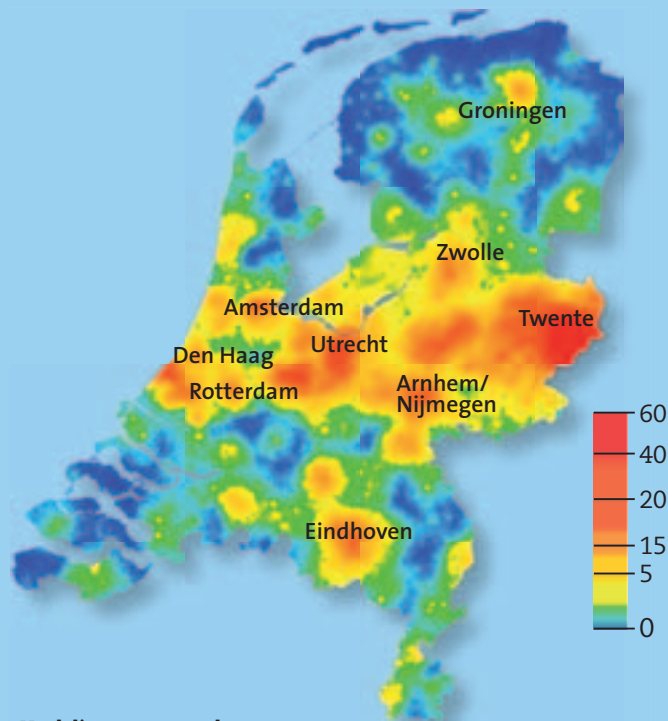
In de strategische visie roUTE '14 geeft de Universiteit Twente richting aan de komende jaren. Technologie zal daarin een centrale rol spelen, vaak in de context van mens-, management- en maatschappijwetenschappen: high tech met een human touch. De gezondheidszorg is een sprekend voorbeeld: nieuwe technologie staat daar nooit op zichzelf maar vergt kennis van het menselijk gedrag, van de complexe zorgorganisaties, van de medische aspecten. Stuk voor stuk kennisgebieden die de UT in huis heeft. Om technologie die plaats te geven, werkt de Universiteit Twente veelvuldig samen met partners in binnen- en buitenland.

Ook de campus krijgt de komende jaren een meer dynamisch karakter, met onder meer de komst van nieuwe bedrijven op Kennispark Twente en grootschalige nieuwbouw.

De beschreven herinrichting van het ‘schoolgebouw’ gaat gepaard met scherpe keuzen in het onderzoek, waarbij talent alle ruimte krijgt.

Alumninetwerken

Als alumnus van de Universiteit Twente kunt u zich aansluiten bij verschillende netwerken. De meeste opleidingen van de UT kennen hun eigen alumnivereniging, waar u lid van kunt worden. Daarnaast zijn er in verschillende regio's in binnen- en buitenland zogenaamde alumnikringen actief. Alle netwerken organiseren activiteiten door het hele land. U vindt hieronder een overzicht van de bestaande alumninetwerken en de manieren waarop u meer informatie kunt inwinnen of zich kunt aansluiten.

Verdeling van woonplaatsen
UT-alumni in Nederland

Alumnikringen

In nevenstaande kaart is de verspreiding van alumni over Nederland aangegeven. Tevens is aangegeven in welke regio's een alumnikring actief is. U bent van harte welkom bij de activiteiten van de alumnikringen, meer informatie daarover vindt op onze website. U kunt zich per e-mail (alumni@utwente.nl) aanmelden voor een kring, u wordt dan op de hoogte gehouden van komende activiteiten.

Niet alleen in Nederland komen alumni van de UT regelmatig bij elkaar. In de volgende landen / regio's vinden ook regelmatig (of op korte termijn) activiteiten plaats: Aruba, België (Brussel), Duitsland, Groot-Brittannië (Londen), Chili, China, Indonesië, Japan, Rusland, Scandinavië, Zwitserland.

Meer informatie over alumnikringen in Nederland:
www.alumnus.utwente.nl/alumnikringen/
Meer informatie over internationale activiteiten voor alumni:
www.alumnus.utwente.nl/en/alumnichapters/

Alumniverenigingen

In onderstaande tabel vindt u een overzicht van de verschillende alumniverenigingen. Ook staan de websites en contactgegevens weergegeven, zodat u kunt opzoeken wat de vereniging van uw opleiding of faculteit u te bieden heeft.

Alumnivereniging	Studie(s)	Website	E-mailadres
Alembic (studievereniging)	Chemische Technologie	http://alembic.tnw.utwente.nl/?show=alumni	bestuur@alembic.utwente.nl
Amygdala	Psychologie	http://www.utwente.nl/amygdala/	amygdala@utwente.nl
Bekader	(Technische) Bedrijfskunde	http://www.bekader.nl	info@bekader.nl
Concreet	Civiele Techniek	http://www.concreet.utwente.nl	bestuur@concreet.utwente.nl
S.G. Daedalus (studievereniging)	Industrieel Ontwerpen	http://www.daedalus.utwente.nl/	alumnibestuur@daedalus.utwente.nl
Elysium	Elektrotechniek	http://www.utwente.nl/elysium/	elysium@el.utwente.nl
ENIAC	Informatica, Telematica, Bedrijfs Informatie Technologie, HMI en CS	http://www.eniac.utwente.nl/	bestuur@eniatic.utwente.nl
Impuls	Technische Natuurkunde	http://www.arago.utwente.nl/impuls/	impuls@arago.utwente.nl
Kwadrant	Toegepaste Wiskunde, Applied Mathematics	http://onderwijs.math.utwente.nl/Alumni/AlumniTW	j.a.vanhoek@math.utwente.nl
Paradoks (studievereniging)	Biomedische Technologie, Technische Geneeskunde	http://www.paradoks.utwente.nl/	bestuur@paradoks.utwente.nl
Pheidippus	(Toegepaste) Communicatiewetenschap	http://www.pheidippus.utwente.nl/	pheidippus@gw.utwente.nl
Principia	Werktuigbouwkunde	http://www.wb.utwente.nl/principia/	principia-NOSPAM-@ctw.utwente.nl
ToPoS	(Toegepaste) Onderwijskunde / EDMM / EST	http://www.topos-online.nl/	bestuur@topos-online.nl
VtB	Bestuurskunde	http://www.utwente.nl/vtb/	-
VWI	WWTS / PSTS	http://www.utwente.nl/vwi/	h.bodewes@alumnus.utwente.nl

UF stichting universiteitsfonds twente

Universiteitsfonds zet internationale studiereizen op de kaart

De Stichting Universiteitsfonds Twente draagt als hoofdsponsor bij aan het succes van de internationale studiereizen van de Universiteit Twente. Dankzij de financiële steun van het Universiteitsfonds gaan steeds meer studenten de grens over. Een onmisbare ervaring.

In 2007 gingen 126 studenten de grens over met steun van het Universiteitsfonds. In 2008 stijgt dit aantal tot 200 studenten.

isaac newton

Eeland, Letland
Litouwen - Febr. 2007

Zuid Afrika - Mei 2008

Japan - Febr. 2008

Mexico - Mei 2008

Brazilië - Febr. 2008

Dubai/India - Dec. 2007

Canada - Juni 2007

Turkije - April 2007

Zweden - Maart 2008

Portugal - November 2007

Steun ons!

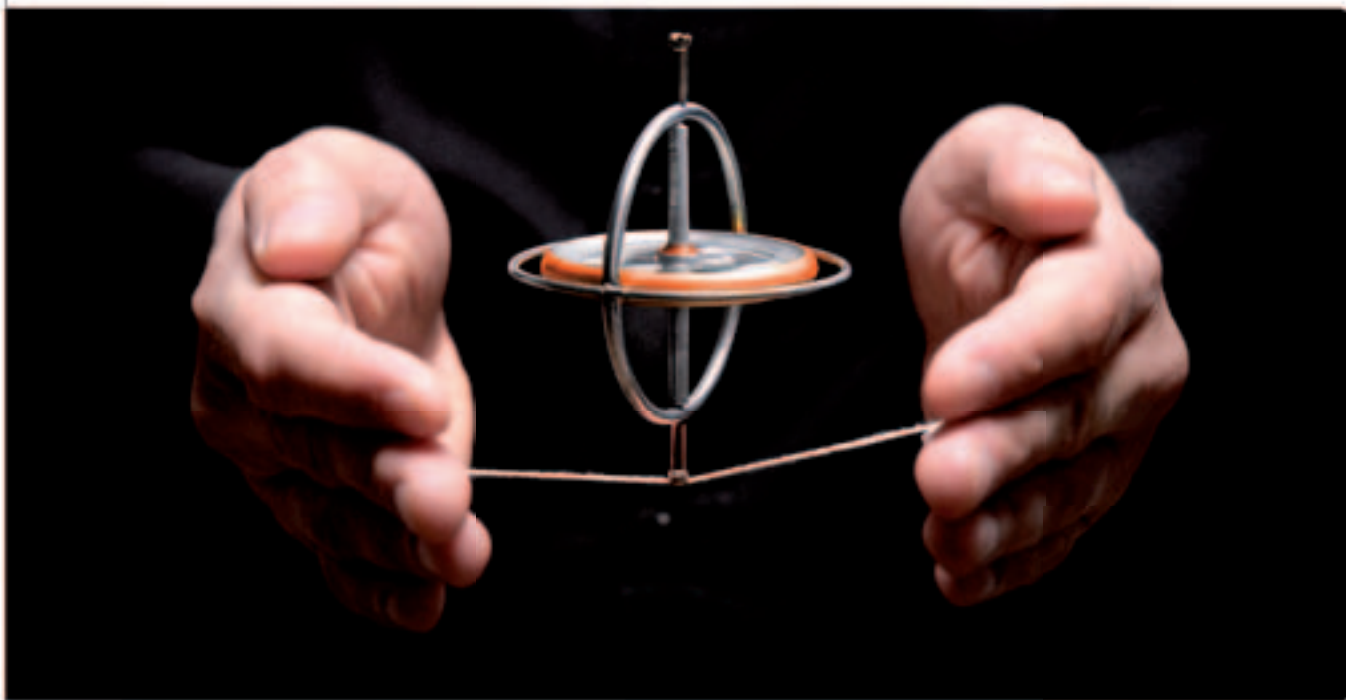

stichting universiteitsfonds twente

Als donateur kunt u het werk van het Universiteitsfonds Twente steunen. Maak uw bijdrage over op banknummer 59.27.19.189 ten name van Stichting Universiteitsfonds Twente.

Met de antwoordkaart elders in dit magazine kunt u een machtiging afgeven. Op onze website www.utwente.nl/ufonds kunt u makkelijk en veilig via IDEAL een bedrag overmaken.

Wij stellen uw bijdrage bijzonder op prijs! Help ons de grenzen te verleggen.

BRENG JE CARRIÈRE IN BEWEGING

Ga naar WWW.XSENS.COM/JOBS en bekijk de mogelijkheden!

Xsens is wereldwijd toonaangevend op het gebied van 3D motion tracking

Xsens Technologies B.V. is een snelgroeiende onderneming uit Enschede die innovatieve producten ontwikkelt op basis van kleine accelerometers en gyroscopen. Xsens levert o.a. 'evenwichtsensoren' voor stabilisatie van robots, voertuigen en camera's. Daarnaast leveren wij een revolutionair systeem voor 3D full-body Motion Capturing, vooral gebruikt voor het maken van 3D animaties in film en game productie en voor wetenschappelijke bewegingsanalyse.

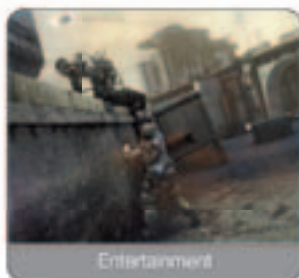
Xsens heeft meer dan 40 mensen in dienst die met veel plezier werken op afdelingen zoals Research & Development en Sales. Kennisniveau, professionaliteit en ambitie zijn van hoog niveau, en tegelijkertijd is er ruimte voor ontspanning in de lounge of game-room. Xsens behoort al meerdere jaren tot de 25 snelstgroeiende technologiebedrijven van Nederland, heeft een vestiging in California en verkoopt haar producten wereldwijd.

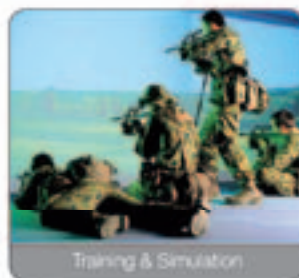
xsens

Industrial Applications

Entertainment

Training & Simulation

Movement Science

Xsens Technologies B.V. | +31 (0)88 97367 00 | info@xsens.com | www.xsens.com